

แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ
อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี
ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐

สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร
อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี ฉบับนี้ จัดทำขึ้นจากการวิเคราะห์ศักยภาพพื้นที่ทั้งหมดของอำเภอโพธิ์ไทร ซึ่งเป็นการดำเนินการร่วมกันระหว่างเกษตรกร คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล อาสาสมัครเกษตร ผู้แทนเกษตรกรระดับหมู่บ้าน ผู้นำชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกันจัดเก็บข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์ ตามกระบวนการจัดทำแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วม เริ่มตั้งแต่การเข้าสู่กระบวนการ การประเมินความสัมพันธ์ การเปลี่ยนแปลงในชุมชน การสร้างภาพฝัน การประเมินปัญหา สาเหตุของปัญหาของเกษตรกรในการประกอบอาชีพทางการเกษตร เพื่อจัดทำแนวทางแก้ไขปัญหาและแผนงานโครงการต่างๆของอำเภอ ซึ่งจะตอบสนองต่อความต้องการของเกษตรกรโดยตรง

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ อำเภอโพธิ์ไทร ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรและหน่วยงานต่าง ๆที่จะนำไปเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาการเกษตรอำเภอในภาพรวม และขอขอบพระคุณหน่วยงานต่าง ๆที่ได้ให้การสนับสนุนด้านการจัดเก็บข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลและให้ความร่วมมือในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรฉบับนี้เป็นอย่างดี

สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร

มกราคม ๒๕๖๗

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ง
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	๑
๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑
๑.๒ อาณาเขตติดต่อ	๑
๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๒
๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	๓
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๓
๒.๒ ลักษณะทิศทาง ความลาดชัน	๔
๒.๓ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน	๔
๓ สภาพภูมิอากาศ	๑๓
๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ	๑๓
๓.๒ ฤดูกาล	๑๓
๓.๓ สถิติปริมาณน้ำฝน	๑๓
๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์	๑๔
๔ เส้นทางคมนาคม	๑๕
๔.๑ ถนนหลวงสายหลัก/สายรอง	๑๕
๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัด	๑๖
๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๑๖
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง	๑๖
๕.๒ อ่างเก็บน้ำ เขื่อน ฝายทดน้ำ	๑๗
๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม	๑๗
๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	๑๗
๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด	๑๙
๖.๓ จำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง ช่วงอายุ ในเมือง/ชนบท	๒๐
๖.๔ การศึกษา	๒๑
๖.๕ สาธารณสุข	๒๑
๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม	๒๒
๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)	๒๕
๘ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ	๒๗
๙ องค์กร/สถาบันต่าง ๆ	๒๘

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร	๓๙
๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	๓๙
๑.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่	๓๙
๑.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๔๑
๒ การจัดทำ TOWS Matrix	๔๓
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอโพธิ์ไทร	
๑. แนวทางการพัฒนา	๔๕
๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)	๔๕
๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๔๖
๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๔๗
๒. สรุปลำดับโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตร	๔๙
บรรณานุกรม	๙๕
ภาคผนวก	
โครงการด้านการพัฒนาการผลิตสินค้า	
๑. โครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตข้าวแปลงใหญ่	
๒. โครงการจัดตั้งกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน	
๓. โครงการพัฒนาสินค้าเกษตรตามระบบคุณภาพและมาตรฐาน GAP	
๔. โครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตมันสำปะหลัง	
๕. โครงการตลาดกลางรับซื้อยางพารา	
๖. โครงการส่งเสริมการเลี้ยงปลา	
๗. โครงการเลี้ยงไก่พื้นเมือง	
๘. โครงการเลี้ยงสุกรเพื่อเป็นอาชีพเสริม	
โครงการพัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	
๑. โครงการส่งเสริมและพัฒนากลุ่มยุวเกษตรกร	
๒. โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	
๓. โครงการส่งเสริมและพัฒนาบรรจภัณฑ์	
๔. โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	
๕. โครงการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน	
โครงการพัฒนาพื้นที่ทรัพยากรการเกษตร	
๑. โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยพืชสด	
๒. โครงการผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ	
๓. โครงการผลิตสารชีวภัณฑ์	
๔. โครงการขุดสระน้ำขนาดเล็ก	
๕. โครงการฝายเก็บกักน้ำเพื่อการเกษตร	

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๒
ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๒
ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอโพธิ์ไทร	๓
ตารางที่ ๔ แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๑๒
ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓	๑๔
ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอโพธิ์ไทร ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓	๑๔
ตารางที่ ๗ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอโพธิ์ไทร ปี ๒๕๖๓	๑๘
ตารางที่ ๘ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่ จำแนกตามสาขาการผลิต จังหวัดอุบลราชธานี	๑๙
ตารางที่ ๙ แสดงครัวเรือนและจำนวนประชากรของ อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๒๐
ตารางที่ ๑๐ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๒๕
ตารางที่ ๑๑ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๒๗
ตารางที่ ๑๒ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน	๒๘
ตารางที่ ๑๓ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์	๒๘
ตารางที่ ๑๔ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอโพธิ์ไทร	๒๙
ตารางที่ ๑๕ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	๓๗
ตารางที่ ๑๖ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๓๙
ตารางที่ ๑๗ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๔๐
ตารางที่ ๑๘ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๔๐
ตารางที่ ๑๙ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๔๑
ตารางที่ ๒๐ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๔๒
ตารางที่ ๒๑ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๔๒
ตารางที่ ๒๒ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๔๓
ตารางที่ ๒๓ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๔๓
ตารางที่ ๒๔ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอโพธิ์ไทรจังหวัดอุบลราชธานี	๔๕
ตารางที่ ๒๕ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๕๑
ตารางที่ ๒๖ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๕๑
ตารางที่ ๒๗ แสดงทรัพยากรดินอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๕๔
ตารางที่ ๒๘ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๕๘
ตารางที่ ๒๙ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๖๐
ตารางที่ ๓๐ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๖๑
ตารางที่ ๓๑ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๖๒
ตารางที่ ๓๒ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๖๔
ตารางที่ ๓๓ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๓ อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๖๔
ตารางที่ ๓๔ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๖๕

ตารางที่ ๓๕ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๖๖
ตารางที่ ๓๖ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๖๗

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ ๓๗ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม	๖๘
ตารางที่ ๓๘ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๗๐
ตารางที่ ๓๙ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมันสำปะหลังในอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๗๑
ตารางที่ ๔๐ แสดงต้นทุนการผลิตมันสำปะหลังต่อไร่ ปี ๒๕๖๒ อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๗๑
ตารางที่ ๔๑ แสดง Smart Farmer ต้นแบบ/ Smart Farmer อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๗๓
ตารางที่ ๔๒ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกยางพารา อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๗๓
ตารางที่ ๔๓ แสดงพื้นที่ปลูกยางพาราอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๗๕
ตารางที่ ๔๔ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๗๖
ตารางที่ ๔๕ แสดงปริมาณการปลูกยางพารา อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๗๗
ตารางที่ ๔๖ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกยางพารา ในอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๗๙
ตารางที่ ๔๗ แสดงต้นทุนการผลิตยางพาราต่อไร่ ปี ๒๕๖๒ อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๗๙
ตารางที่ ๔๘ แสดงรายชื่อเกษตรกรต้นแบบ/ ยางพารา อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๘๐
ตารางที่ ๔๙ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๘๑

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ ๑ แผนที่แสดงอาณาเขตอำเภอโพธิ์ไทร	๑
ภาพที่ ๒ แสดงพื้นที่ป่าไม้	๓
ภาพที่ ๓ แสดงทิศทางการคมนาคม	๔
ภาพที่ ๔ แสดงกลุ่มชุดดิน อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๑๑
ภาพที่ ๕ แสดงร้อยละ กลุ่มชุดดินของอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๑๒
ภาพที่ ๖ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๕ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓	๑๓
ภาพที่ ๗ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๕ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ -๒๕๖๓	๑๕
ภาพที่ ๘ ถนนหลวงสายหลัก/สายรอง (แสดงแผนที่เส้นทางคมนาคม)	๑๕
ภาพที่ ๙ แสดงเส้นทางคมนาคม	๑๖
ภาพที่ ๑๐ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง (แสดงแผนที่แหล่งน้ำธรรมชาติ)	๑๗
ภาพที่ ๑๑ แสดงดินเชื้อและภาวะหนี้ของเกษตรกรอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๑๙
ภาพที่ ๑๒ แสดงจำนวนประชากร ครุฑเรือน อำเภอ โพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๒๑
ภาพที่ ๑๓ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๒๖
ภาพที่ ๑๔ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๒๖
ภาพที่ ๑๕ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๒๗
ภาพที่ ๑๖ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๓๙
ภาพที่ ๑๗ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๔๐
ภาพที่ ๑๘ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๔๑
ภาพที่ ๑๙ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๔๑
ภาพที่ ๒๐ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย อำเภอโพธิ์ไทร	๔๖
ภาพที่ ๒๑ กราฟแสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภออำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๕๕
ภาพที่ ๒๒ แสดงพื้นที่แสดงทรัพยากรดินอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๕๕
ภาพที่ ๒๓ กราฟแบ่งแสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๕๖
ภาพที่ ๒๔ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๕๖
ภาพที่ ๒๕ กราฟแบ่งแสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๕๗
ภาพที่ ๒๖ แผนที่แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๕๗
ภาพที่ ๒๗ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอโพธิ์ไทร	๕๙
ภาพที่ ๒๘ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว อำเภอโพธิ์ไทร	๕๙
ภาพที่ ๒๙ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอโพธิ์ไทร	๖๐
ภาพที่ ๓๐ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอโพธิ์ไทร	๖๑
ภาพที่ ๓๑ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอโพธิ์ไทร	๖๒
ภาพที่ ๓๒ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๖๓
ภาพที่ ๓๓ แสดงแหล่งรับซื้อข้าว อำเภอโพธิ์ไทร	๖๕
ภาพที่ ๓๔ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอโพธิ์ไทร	๖๖

ภาพที่ ๓๕ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับมันสำปะหลัง อำเภอโพธิ์ไทร	๖๗
ภาพที่ ๓๖ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอโพธิ์ไทร	๖๘

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ ๓๗ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอโพธิ์ไทร	๖๙
ภาพที่ ๓๘ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอโพธิ์ไทร	๖๙
ภาพที่ ๓๙ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๗๐
ภาพที่ ๔๐ แสดงวิธีการตลาดมันสำปะหลัง ของอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๗๒
ภาพที่ ๔๑ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกยางพารา อำเภอโพธิ์ไทร	๗๔
ภาพที่ ๔๒ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับมันยางพารา อำเภอโพธิ์ไทร	๗๔
ภาพที่ ๔๓ แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอโพธิ์ไทร	๗๕
ภาพที่ ๔๔ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๗๖
ภาพที่ ๔๕ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอโพธิ์ไทร	๗๗
ภาพที่ ๔๖ กราฟแสดงปริมาณการปลูกยางพารา อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๗๘
ภาพที่ ๔๗ แสดงที่ตั้งแหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป ยางพารา	๘๐

บทที่ ๑

ข้อมูลสภาพทั่วไป

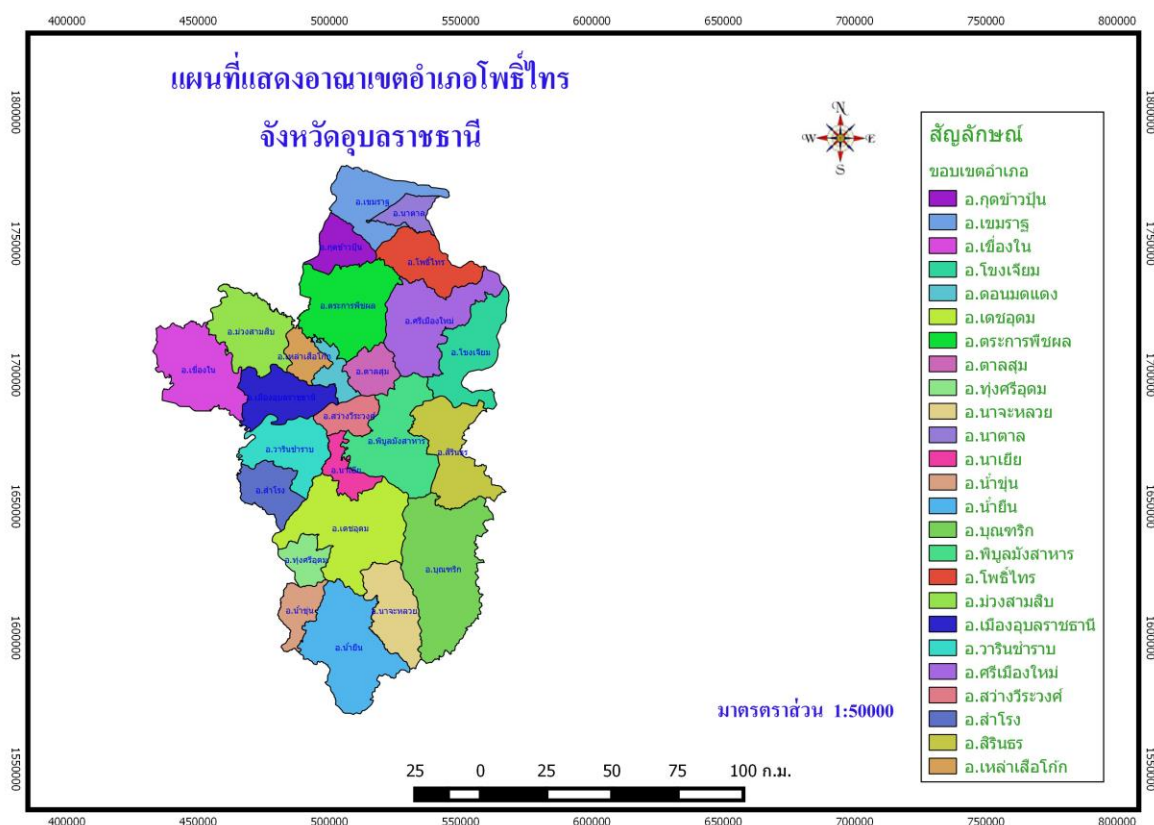
๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

อำเภอโพธิ์ไทรตั้งอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัดอุบลราชธานี อยู่ห่างจากอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ระยะทางประมาณ ๙๙ กิโลเมตร อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลโดยเฉลี่ย ๑๔๐ เมตร เนื้อที่อำเภอโพธิ์ไทร มีเนื้อที่ประมาณ ๕๐๕.๑๔ ตารางกิโลเมตร หรือ ๓๑๕,๗๑๘ ไร่ มีแม่น้ำที่สำคัญ คือแม่น้ำโขงซึ่งกั้นเขตแดนระหว่างไทย - ลาว

๑.๒ อาณาเขตติดต่อ

- ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลนาตาล อำเภอนาตาล จังหวัดอุบลราชธานี
- ทิศใต้ ติดต่อกับลำแซ่ ตำบลโนนสูง อำเภอตระการพืชผล และตำบลหนามแท่ง อำเภอศรีเมืองใหม่
- ทิศตะวันออก ติดต่อแม่น้ำโขงและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวโดยมีน้ำโขงเป็นแนวแบ่งเขต
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับตำบลเจียดอำเภอเขมราฐและตำบลแก้งเค้งอำเภอกุดข้าวปุ้นจังหวัดอุบลราชธานี

ภาพที่ ๑ แผนที่แสดงอาณาเขตอำเภอโพธิ์ไทร
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร พ.ศ.๒๕๖๗)

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๑ อำเภอ แบ่งเป็นจำนวน ๑ เทศบาล อบต. ๖ ตำบล ๗๑ หมู่บ้าน

- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น เทศบาลจำนวน ๑ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๖ แห่ง

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

ตำบล หมู่ที่	ตำบลโพธิ์ไทร	ตำบลม่วงใหญ่	ตำบลสารภี	ตำบลสองคอน	ตำบลเหล่างาม	ตำบลสำโรง
๑	นาขาม	ม่วงใหญ่	สารภี	สองคอน	ปากห้วยม่วง	นาเจริญ
๒	โพธิ์ไทร	นาหิน	โสภณ	ดอนชาด	ดงตาหวัง	นาห้าง
๓	ดอนเย็นใต้	นามน	คำกลาง	โป่งเจริญ	คำจำว	นาหว่า
๔	พะไล	แก้งใต้	พะลอง	สร้างกุง	โป่งเป่า	นาขาม
๕	เลาะ	ดอนกระทอด	หินหอม	นาพะเนียงออ	หนองพานเย็น	สำโรง
๖	หินดาน	ตูม	กะลิ่ง	ปากกะหลาง	เหล่างาม	ร้องคันแยง
๗	คำมณี	ม่วงส้ม	ไพรสวรรค์	กะเตียด	เกาะโรง	ผาชัน
๘	เกาะแกด	นานางวาน	ภูเวียง	จอมปลวกสูง	พรรสวรรค์	ร้องคันแยงน้อย
๙	สร้างม่วง	ดอนพระ	หนองผักแว่น	ป่าชำชุมชน	โนนสว่าง	โนนศาลา
๑๐	โนนใหญ่	สร้างสะแบง	ดอนพัฒนา			น้ำคำ
๑๑	โนนทัน	ห้วยสุ				สะเอ็งทอง
๑๒	วังแซ	จงพะไล				
๑๓	อำนวยผล	โนนศรีสุข				
๑๔	โคกนาหลุมพุก	นาป่าไม้				
๑๕	ศรีสว่าง	หนองยาว				
๑๖	ทุ่งศรีอุดม					
๑๗	แดง					

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ.๒๕๖๖

ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)	อบต.	เทศบาลตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน
ตำบลโพธิ์ไทร	๕๓,๓๐๑.๑๔	๑	๑	๑๗	๓,๗๗๒
ตำบลม่วงใหญ่	๒๑,๑๓๑.๒๔	๑	-	๑๕	๑,๖๓๐
ตำบลสารภี	๖๙,๐๒๕.๑๘	๑	-	๑๐	๒,๒๙๕
ตำบลสองคอน	๔๒,๑๖๙.๐๙	๑	-	๙	๑,๗๐๓
ตำบลเหล่างาม	๕๕,๘๔๓.๙๗	๑	-	๙	๑,๖๒๑
ตำบลสำโรง	๑๐๒,๑๕๓.๓๒	๑	-	๑๑	๒,๑๐๕
รวม	๓๔๓,๖๒๓.๙๔	๖	๑	๗๑	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ.๒๕๖๗

๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

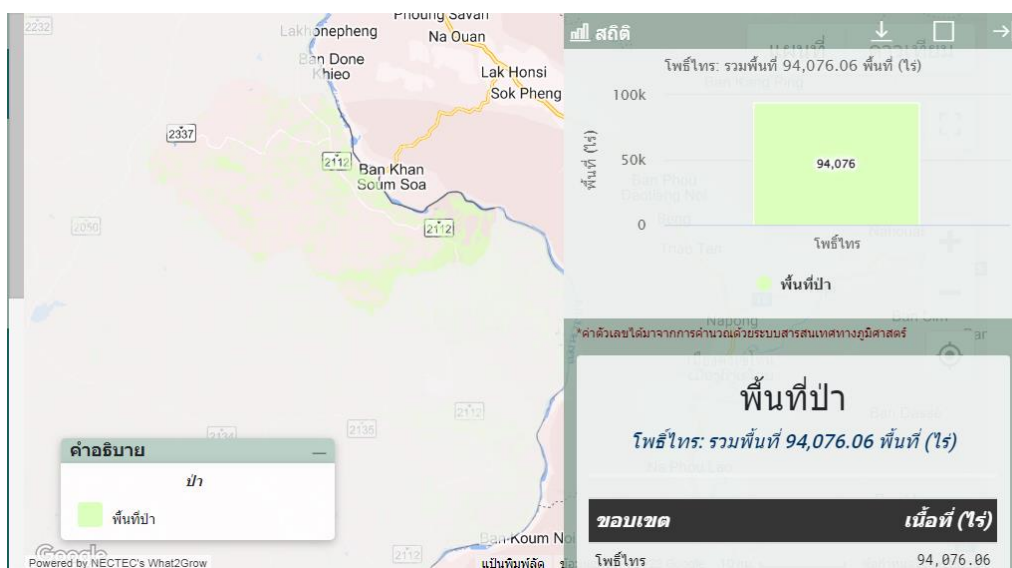
สภาพพื้นที่ ตอนบนเป็นที่ราบลุ่ม ส่วนทางตอนใต้มีลักษณะเป็นที่ลุ่ม ๆ ดอน ๆ และเป็นภูเขา ประกอบด้วยป่าไม้อันมีค่า เช่น ไม้พยูง ชินชัน เต็ง แดง พะยอม ยาง ฯลฯ

ภูเขา

มีภูเขากระจายอยู่ในพื้นที่ตอนล่างของอำเภอมียะป้อม ภูเขาสูง ภูด่านใหญ่ ภูหินเหล็กไฟ ภูมะเกลือ ภูผาผึ้ง ภูสมุย และภูด่านทอง ฯลฯ

แม่น้ำ

มีแม่น้ำโขงเป็นแม่น้ำสายหลัก และมีลำห้วยไหลผ่าน หลายสาย เช่น ห้วยสุ ห้วยนาขาม ห้วยศาลา ห้วยขัดไล่ ห้วย หินลาด ห้วยธนูทอง ห้วยกระจัน ห้วยตาหวี

ภาพที่ ๒ : แสดงพื้นที่ป่าไม้

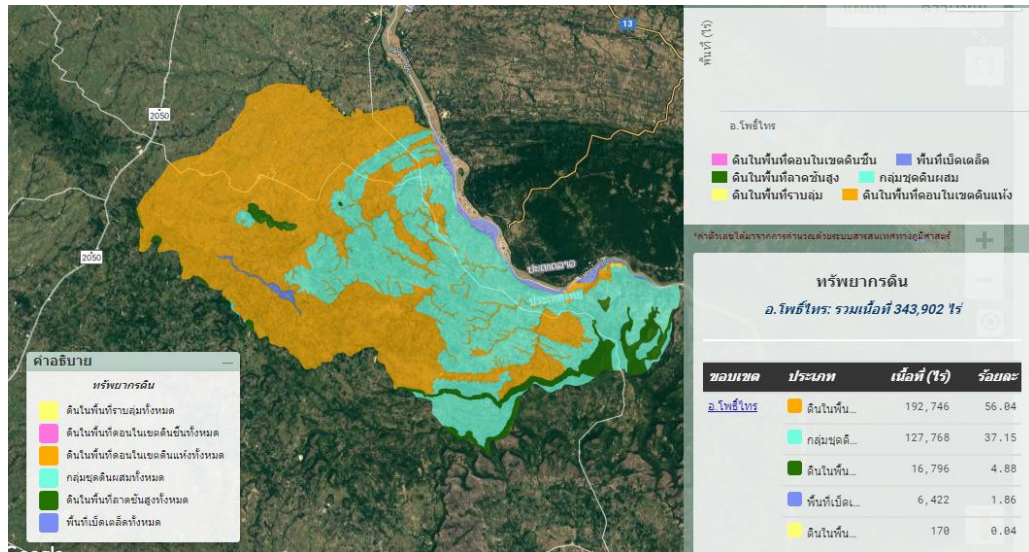
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอโพธิ์ไทร

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
ตำบลโพธิ์ไทร	๕๓,๓๐๑.๑๔	๘,๙๒๕.๒๘	๑๖.๗๕
ตำบลม่วงใหญ่	๒๑,๑๓๑.๒๔	๑,๕๑๒.๗๘	๗.๑๖
ตำบลสารภี	๖๙,๐๒๕.๑๘	๑๓,๐๐๒	๑๘.๘๔
ตำบลสองคอน	๔๒,๑๖๙.๐๙	๑๓,๐๒๘.๑๐	๓๐.๘๙
ตำบลเหล่างาม	๕๕,๘๔๓.๙๗	๑๕,๕๖๔.๘๐	๒๗.๘๗
ตำบลสำโรง	๑๐๒,๑๕๓.๓๒	๔๒,๐๔๓	๔๑.๑๖
รวม	๓๔๓,๖๒๓.๙๔	๙๔,๐๗๕.๙๖	๒๗.๓๘

ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๕

๒.๒ ลักษณะทิศทาง ความลาดชัน

ภาพที่ ๓ : แสดงทิศทางความลาดชัน

(ที่มา : ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๕)

๒.๓ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน

คำอธิบายแผนที่กลุ่มชุดดิน อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

กลุ่มชุดดินที่ ๑๗ จำนวน ๑๘๖๐๗.๖๐ ไร่

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินร่วนหยาบที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ มีชั้นแน่นที่ปลายในความลึก ๑๐๐ ซม. จากผิวดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นด่างเล็กน้อย การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุดิบกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถม ของวัสดุเนื้อหยาบ พบในบริเวณที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ ส่วนใหญ่มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินทราย ดินล่างเป็นชั้นดินแน่นที่ปลาย มีเนื้อดินเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายหรือดินเหนียว สีนํ้าตาลอ่อนและสีเทา มีจุดประสีเหลืองหรือสีน้ำตาลแดง บางแห่งอาจมีสีลาเลงอ่อนปะปนอยู่ด้วย มีปฏิกริยาเป็นกรดจัดมากถึงด่างปานกลาง

การใช้ประโยชน์ มักปล่อยเป็นที่รกร้างว่างเปล่าหรือเป็นป่าละเมาะเล็กๆ บางพื้นที่ใช้ทำนา แต่มักให้ผลผลิตต่ำ

ปัญหา เนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายที่มีชั้นดานภายในความลึก ๑๐๐ ซม. จากผิวดิน ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนนํ้า และนํ้าท่วมขังในฤดูฝน ให้ความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว ไกล่กลบตอซัง ปล่อยทิ้งไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๕ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ ๒ หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว ทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือผลไม้ ยกทรงกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตรหรือถึงชั้นดานแข็ง มีคันดินอันแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือขุทลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วง

เจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูกปลูกพืชไร่หรือพืชผัก

กลุ่มชุดดินที่ ๓๓ จำนวน ๓๙๖๗.๐๒ ไร่

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินร่วนละเอียดลึกถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้าหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อหยาบ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า หรือการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถม ของวัสดุเนื้อหยาบที่ส่วนใหญ่มาจากหินตะกอน พบบริเวณพื้นที่ดอน ที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นจนถึงเนินเขา หรือเป็นพื้นที่ภูเขา เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนละเอียดที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ดินมีสีน้ำตาล สีเหลืองหรือแดง และอาจพบจุดประสีต่างๆ ในชั้นดินล่าง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดปานกลาง การใช้

ประโยชน์ ใช้ปลูกพืชไร่ต่างๆ เช่นมันสำปะหลัง ข้าวโพด ข้าวฟ่าง อ้อย ปอ งา และถั่ว บางแห่งใช้ปลูกไม้ผล และไม้ยืนต้น

ปัญหา ดินปนทราย เนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายและดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ในบริเวณที่มีความลาดชันสูงจะมีปัญหาเกี่ยวกับชะล้างพังทลายของหน้าดิน

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกพืชผักหรือผลไม้ ชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การทำขั้นบันได หรือการสร้างคันดิน ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชแซม วัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและมีระบบการให้น้ำในแปลงปลูก พื้นที่ที่เป็นกรดจัดมาก ควรใช้วัสดุปูน ๐.๕-๑.๐ กิโลกรัม/หลุม

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียนหรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและระบบการให้น้ำในแปลงปลูก พื้นที่ที่เป็นกรดจัดมาก ควรใช้วัสดุปูน ๒๐๐-๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่

กลุ่มชุดดินที่ ๔๐ จำนวน ๑๑๖๖๘๑.๘๐ ไร่

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินทรายที่มีชั้นดานอินทรีย์ภายในความลึก ๑๐๐ ซม. จากผิวดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง การระบายน้ำค่อนข้างมากอยู่บนชั้นดินที่มีการระบายน้ำดีปานกลางถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่พบบริเวณหาดทรายเก่าหรือสันทรายชายทะเล เกิดจากตะกอนทรายชายทะเล พบบนพื้นที่ดอนที่มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย เป็นดินลึกปานกลางถึงชั้นดานอินทรีย์ มีการระบายน้ำดีปานกลาง เนื้อดินเป็นทรายจัด สีดินบนเป็นสีเทาแก่ ไต่ลงไปเป็นชั้นทรายสีขาว และดินล่าง ระหว่างความลึก ๕๐-๑๐๐ ซม. เป็นชั้นที่มีการสะสมของพวกอินทรีย์วัตถุ เหล็กหรือฮิวมัส สีน้ำตาล สีแดง ชั้นเหล่านี้มีการเชื่อมตัวกันแน่นแข็งเป็นชั้นดานอินทรีย์ มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดปานกลาง

การใช้ประโยชน์ เป็นป่าเสม็ด ป่าชายหาดป่าละเมาะ บางแห่งใช้ปลูกมะพร้าว มะม่วงหิมพานต์ หรือพืชไร่บางชนิด เช่น มันสำปะหลัง อ้อย สับปะรด

ปัญหา ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำมาก และเนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายจัด ไม่มีธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืชหลงเหลืออยู่ และพืชมักแสดงอาการขาดธาตุอาหารให้เห็น ในช่วงฤดูแล้งชั้นดานจะแห้งและแข็งมารากพืชไม่สามารถไชซอนผ่านไปได้ ส่วนในช่วงฤดูฝนจะเปียกแฉะและมีน้ำแช่ขัง

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว

ปลูกพืชผักหรือผลไม้ ขุดหลุมปลูกขนาด ๗๕x๗๕x๗๕ ซม. และทำลายชั้นดานอินทรีย์ ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ทำคันดินร่วมกับปลูกหญ้าแฝก ในช่วงการเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูกในพื้นที่ลุ่มทำทางระบายน้ำ เพื่อป้องกันการแช่ขังของน้ำในช่วงที่มีฝนตกหนัก

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกชนิดพืชที่ใช้ปลูกให้ เหมาะสมกับศักยภาพของดิน ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานถั่วพรี ๑๐-๑๒ กิโลกรัม/ไร่ ถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบก่อนออกดอก ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ปลูกพืชคลุมดินหรือมีวัสดุคลุมดิน พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

คำอธิบายแผนที่กลุ่มชุดดิน อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี

กลุ่มชุดดินที่ ๔๔ จำนวน ๒๘.๑๐ ไร่

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินต้นถึงกึ่งกรวด หรือเศษหินปนลูกรังหนามาก ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถม ของวัสดุเนื้อละเอียดที่มาจากพวกหินตะกอน หรือหินภูเขาไฟ พบบริเวณพื้นที่ตอน ที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นจนถึงเนินเขา เป็นดินต้นมาก มีการระบายน้ำดี เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวปนกรวดหรือปนลูกรัง หรือเศษหินที่มีเหล็กเคลือบ พบภายในความลึก ๕๐ ซม. สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดเล็กน้อย

การใช้ประโยชน์ ใช้ปลูกพืชไร่บางชนิด เช่น มันสำปะหลัง อ้อย และปอ บางแห่งเป็นทุ่งหญ้าธรรมชาติ และป่าละเมาะ หรือมีการปลูกป่าทดแทน

ปัญหา เป็นดินต้นถึงกึ่งกรวดหรือเศษหินปนลูกรังหนามาก มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บริเวณที่มีความลาดชันสูงจะมีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดินได้ง่าย

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว

ปลูกพืชผักหรือผลไม้ ขุดหลุมปลูกขนาด ๗๕x๗๕x๗๕ ซม.ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยหน้าดินร่วมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การสร้างคันดิน ทำชั้นบันได ปลูกพืชคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนาและมีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียน ตลอดทั้งปีและปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๑๐-๑๒ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การไถ

พรวนตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ ๔๘ จำนวน ๑๒๑๒๖๖.๑๖ ไร่

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินต้นถึงกอนหินหรือเศษหิน และอาจพบชั้นหินพื้นภายในความลึก ๑๕๐ ซม. จากผิวดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดถึงเป็นกลาง การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนัก ของวัสดุเนื้อค่อนข้างหยาบ ที่มาจากพวก หินตะกอน หรือหินแปร พบบริเวณพื้นที่ตอน ที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดจนถึงเนินเขา เป็นดินต้น มีการระบายน้ำดี เนื้อดินบนส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินปนเศษหินหรือปนกรวด ก้อนกรวดส่วนใหญ่เป็นหินกลมมน หรือเศษหินต่างๆ ถ้าเป็นดินปนเศษหินมักพบชั้นหินพื้นตื้นกว่า ๕๐ ซม. สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด

การใช้ประโยชน์ เป็นป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง ป่าละเมาะ และทุ่งหญ้าธรรมชาติ บางแห่งใช้ปลูกพืชไร่หรือไม้โตเร็ว

ปัญหา เป็นป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง ป่าละเมาะ และทุ่งหญ้าธรรมชาติ บางแห่งใช้ปลูกพืชไร่หรือไม้โตเร็ว

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว

ปลูกพืชผักหรือผลไม้ ขุดหลุมปลูกขนาด ๗๕x๗๕x๗๕ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยหน้าดินร่วมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การสร้างคันดิน ทำขั้นบันได ทำฐานปลูกเฉพาะต้น ปลูกพืชคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานเฉพาะต้นหญ้าแฝก ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนาและมีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชให้หมุนเวียนตลอดทั้งปีและปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพุ่ม ๑๐-๑๒ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๖๘ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ ๔๙ จำนวน ๓๗๕๖๕.๔๑ ไร่

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินต้นถึงลูกรังหรือชั้นเชื่อมแข็งของเหล็กทับอยู่บนชั้นดินเหนียว ปฏิกริยาดินเป็นกรดถึงเป็นกลาง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมในระยะทางไม่ไกลนัก ของวัตถุต้นกำเนิดดินที่มาจากวัสดุเนื้อค่อนข้างหยาบ วางทับอยู่บนชั้นดินที่เกิดจากการสลายตัวผุพังของหินพื้นหรือจากวัตถุต้นกำเนิดดินที่ต่างชนิดต่างยุคกัน พบบริเวณพื้นที่ตอน มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย เป็นดินต้นถึงต้นมากถึงชั้นลูกรัง มีการระบายน้ำดีปานกลาง เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินชั้นล่างเป็นดินเหนียว ปนลูกรังหรือเศษหินทราย พบภายในความลึกก่อน ๕๐ ซม. สีดินเป็นสีน้ำตาล สีหรือสีเหลือง และก่อนความลึก ๑๐๐ ซม. จะเป็นชั้นดินเหนียวสี

เทา มีจุดประสีน้ำตาล สีแดง และมีศิลาแลงอ่อนปะปนอยู่จำนวนมาก อาจพบชั้นหินทรายหรือหินดินดานที่ผุพังสลายตัวแล้วในชั้นถัดไป ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดเล็กน้อย

การใช้ประโยชน์ ส่วนใหญ่ใช้ปลูกพืชไร่ พืชไร่ธรรมชาติ ที่รกร้างว่างเปล่าป่าเต็งรังหรือใช้ปลูกไม้โตเร็ว

ปัญหา เป็นดินตั้งแต่ชั้นก่อนกรวดหรือลูกรังที่ทับอยู่บนชั้นดินเหนียว และมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางแห่งมีก้อนศิลาแลงโผล่กระจายอยู่ทั่วไปเป็นอุปสรรคต่อการเกษตรกรรม บริเวณที่มีความลาดชันสูงเกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดินอย่างรุนแรง

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว

ปลูกพืชผักหรือผลไม้ ขุดหลุมปลูกขนาด ๗๕x๗๕x๗๕ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยหน้าดินร่วมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การสร้างคันดิน ทำชั้นบันได ปลูกพืชคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนาและมีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปีและปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเม็ล็ดถั่วพรี ๑๐-๑๒ กิโลกรัม/ไร่ เม็ล็ดถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ การไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ ๕๖ จำนวน ๖๓๙๐.๙๕ ไร่

ลักษณะเด่น กลุ่มดินลึกปานกลางถึงชั้นหินพื้น เศษหินหรือลูกรัง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมในระยะทางไม่ไกลนัก ของวัสดุเนื้อหยาบที่มาจากพวกหินตะกอนหรือหินอัคนี พบบริเวณพื้นที่ตอนมีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดจนถึงเนินเขา เป็นดินลึกปานกลาง มีการระบายน้ำดี เนื้อดินตอนบนช่วง ๕๐ ซม. เป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินปนเศษหิน มักพบชั้นพบหินพื้นลึกกว่า ๑๐๐ ซม. สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง

การใช้ประโยชน์ ใช้ปลูกพืชไร่ เช่น อ้อย ข้าวโพด มันสำปะหลัง

ปัญหา ดินมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำ และอาจเกิดการชะล้างพังทลายได้ง่าย ถ้าปลูกพืชในบริเวณที่มีความลาดชันมากๆ โดยไม่มีการอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว

ปลูกพืชผักหรือผลไม้ ขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม สร้างคันดิน ทำชั้นบันได ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชให้หมุนเวียนตลอดทั้งปี ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเม็ล็ดถั่วพรี ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เม็ล็ดถั่ว

พุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ โกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไกลพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ ปลูกพืชปุ๋ยสด มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ ทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ ๒๒ จำนวน ๑๐๖๘๗.๔๗ ไร่

ลักษณะเด่น กลุ่มดินทรายลึกลับมากเกิดจากตะกอนลำน้ำที่มีเนื้อดินเป็นดินทรายหนา ปฏิกริยาดินเป็นกรด การระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุดินกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมของวัสดุเนื้อหยาบ พบในบริเวณที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินลึกลับมากที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงดีปานกลาง เนื้อดินเป็นดินทรายปนดินร่วน หรือดินทราย สีดินเป็นสีน้ำตาลปนเทาหรือสีเทาปนชมพู พบจุดประสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีเทา ในดินชั้นล่างบางแห่งจะพบชั้นที่มีการสะสมอินทรีย์วัตถุ เป็นชั้นบางๆ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดเล็กน้อย

การใช้ประโยชน์ ใช้ทำนา หรือปลูกพืชไร่บางชนิด เช่น มันสำปะหลัง อ้อยและปอ บางแห่งเป็นทุ่งหญ้าธรรมชาติ

ปัญหา เนื้อดินเป็นทรายจัด มีความสามารถในการอุ้มน้ำต่ำ พืชมักแสดงอาการขาดน้ำในช่วงฝนทิ้ง มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และมีน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว โกลบต่อซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือโกลบพืชปุ๋ยสดรวมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘ (หว่านโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ โกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) พัฒนาแหล่งน้ำชลประทานไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำ หรือใช้ปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือผลไม้ ยกทรงกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร และมีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ เพื่อป้องกันน้ำท่วมขัง ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด ๗๕x๗๕x๗๕ ซม. พร้อมปรับปรุงหลุมปลูกด้วยอินทรีย์วัตถุ ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ร่วมกับปุ๋ยเคมี ๒๕๕๐ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก

กลุ่มชุดดินที่ ๒๔ จำนวน ๔๕.๘๑ ไร่

ลักษณะเด่น กลุ่มดินเหนียวลึกถึงลึกลับมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุดินกำเนิดดินเนื้อละเอียด ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่พบในเขตฝนตกชุก เช่น ภาคใต้ ภาคตะวันออก วัตถุดินกำเนิดดินเกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมของวัสดุเนื้อละเอียด ที่มาจากหินต้นกำเนิดชนิดต่างๆ ทั้งหินอัคนี หินตะกอน หรือหินแปร พบบริเวณพื้นที่ดอน มีลักษณะเป็นลูกคลื่นจนถึงพื้นที่เนินเขาเป็นดินลึกลับมาก มีการระบายน้ำดี เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง

การใช้ประโยชน์ ใช้ปลูกยางพารา ไม้ผลต่างๆ และพืชไร่บางชนิด บางแห่งยังคงสภาพป่าธรรมชาติ ปัญหา ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ในบริเวณพื้นที่ที่มีความลาดชันและเนื้อดินบนมีทรายปน จะมีอัตราเสี่ยงต่อการชะล้างพังทลายของดินสูง หากมีการจัดการดินไม่เหมาะสม

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว

ปลูกพืชผักหรือผลไม้ ขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน วัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม สร้างคันดิน ทำขั้นบันได ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนให้มีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ หรือไกลบพีชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพรี ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ ทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ผาชั้น จำนวน ๑๖๓.๐๙ ไร่

ลักษณะเด่น ผาชั้น

สมบัติของดิน

การใช้ประโยชน์

ปัญหา

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว

ปลูกพืชผักหรือผลไม้

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก

กลุ่มชุดดินที่ ๖๒ จำนวน ๑๓๒๑๙.๗๒ ไร่

ลักษณะเด่น พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อนที่มีความลาดชันมากกว่า ๓๕ เปอร์เซ็นต์ พื้นที่บริเวณนี้ยังไม่มีการศึกษา สำรวจและจำแนกดิน เนื่องจากสภาพพื้นที่มีความลาดชันสูง ซึ่งถือว่ายากต่อการจัดการดูแลรักษาสำหรับการเกษตร

สมบัติของดิน กลุ่มดินนี้ประกอบด้วยพื้นที่ภูเขาและเทือกเขาซึ่งมีความลาดชันมากกว่าร้อยละ ๓๕ ลักษณะและสมบัติของดินที่พบไม่แน่นอน มีทั้งดินลึกและดินตื้น ลักษณะของเนื้อดินและความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติแตกต่างกันไปแล้วแต่ชนิดของหินต้นกำเนิดในบริเวณนั้น มักมีเศษหิน ก้อนหินหรือพื้นโผล่กระจายอยู่ทั่วไป ส่วนใหญ่ยังปกคลุมด้วยป่าไม้ประเภทต่างๆ เช่น ป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรังหรือป่าดงดิบชื้น หลายแห่งมีการทำไร่เลื่อนลอยโดยปราศจากมาตรการในการอนุรักษ์ดินและน้ำ ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดิน จนบางแห่งเหลือแต่หินโผล่

การใช้ประโยชน์ กลุ่มดินนี้ไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร เนื่องจากมีปัญหาหลายประการที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ ควรสงวนไว้เป็นป่าตามธรรมชาติเพื่อรักษาแหล่งต้นน้ำลำธาร

ปัญหา มีความลาดชันสูงมาก ในพื้นที่ทำการเกษตรจะเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินอย่างรุนแรง ขาดแคลนน้ำและบางพื้นที่อาจพบชั้นหินพื้นหรือเศษหินกระจายอยู่บริเวณหน้าดิน

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว

ปลูกพืชผักหรือผลไม้

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก

กลุ่มชุดดินที่ ๔๑ จำนวน ๙๒๔๘.๗๑ ไร่

ลักษณะเด่น กลุ่มดินทรายลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือสันทรายชายทะเล ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างดีมาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่พบในเขตฝนตกชุก เช่น ภาคใต้ ภาคตะวันออก หรือบริเวณชายฝั่งทะเล เกิดจากตะกอนทรายชายทะเล หรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถม ของพวกวัสดุเนื้อหยาบ มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบหรือเป็นลูกคลื่นลอนลาด พบบริเวณหาดทราย สันทรายชายทะเล หรือบริเวณที่ลาดเชิงเขา เป็นดินลึก มีการระบายน้ำค่อนข้างมากเกินไป เนื้อดินเป็นพวกดินทราย ดินมีสีเทา สีน้ำตาลอ่อน หรือเหลือง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง ถ้าพบบริเวณสันทรายชายทะเลจะมีเปลือกหอยปะปนอยู่ในเนื้อดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่างปานกลาง

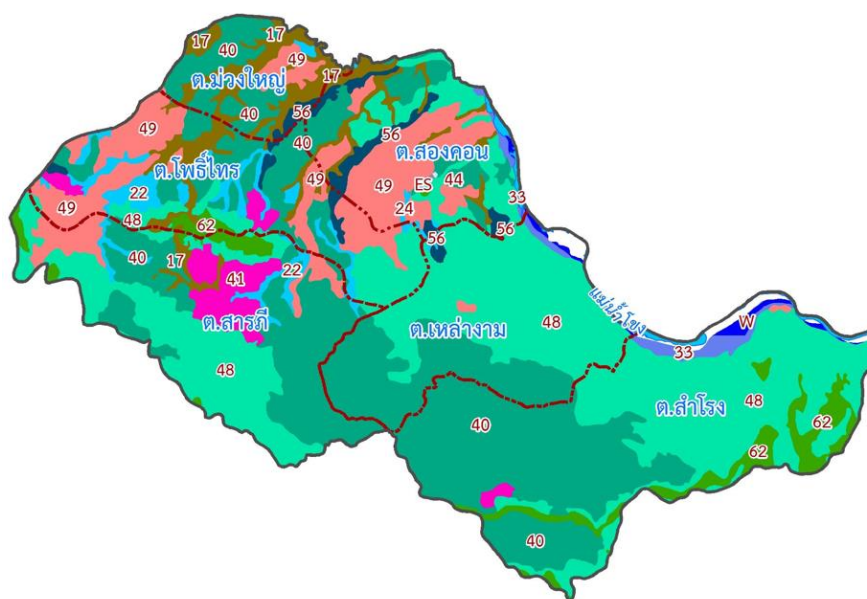
การใช้ประโยชน์ ใช้ปลูกพืชไร่ เช่น มันสำปะหลัง สับปะรด ปอ ส่วนไม้ยืนต้น ได้แก่ มะพร้าว และมะม่วงหิมพานต์ บางแห่งเป็นป่าละเมาะหรือทุ่งหญ้าธรรมชาติ

ปัญหา เนื้อดินเป็นทรายจัด ทำให้มีความสามารถในการอุ้มน้ำได้น้อย พืชจะแสดงอาการขาดน้ำอยู่เสมอ นอกจากนี้ดินยังมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำมาก

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว

ปลูกพืชผักหรือผลไม้ ชุดหลุมปลูกขนาด ๗๕x๗๕x๗๕ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูกปลูกพืชไร่หรือพืชผัก จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ให้มีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ หรือไกลบปุ๋ยพืชสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๑๐-๑๒ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๖๘ กิโลกรัม/ไร่ ไกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

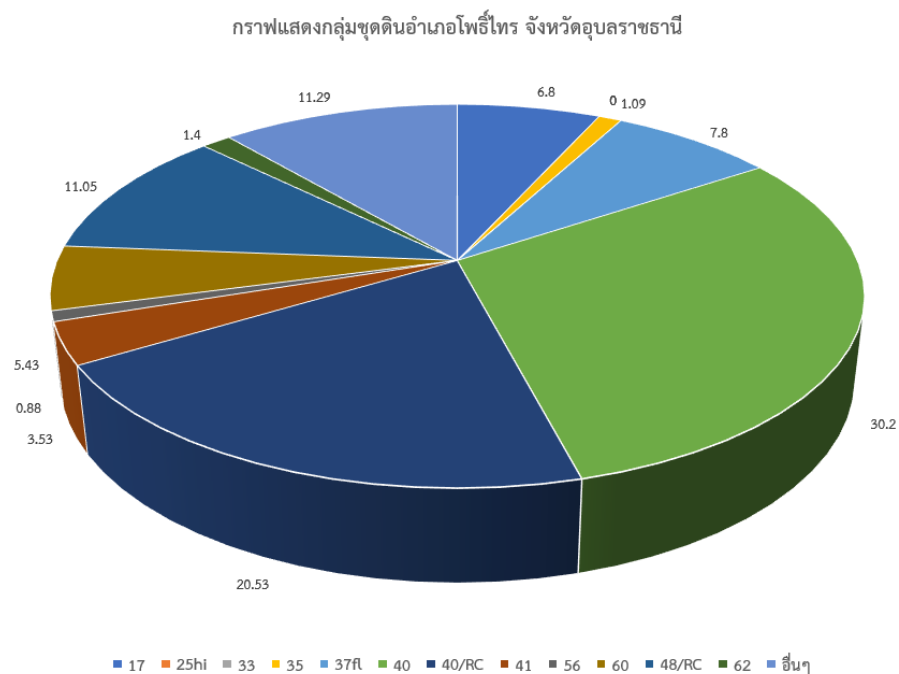

ภาพที่ ๔ แสดงกลุ่มชุดดิน อำเภอโอบีไทร จังหวัดอุบลราชธานี
(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน ,พ.ศ. ๒๕๖๕)

ตารางที่ ๔ แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินอำเภอโศกโพธิ์ จังหวัดอุบลราชธานี

กลุ่มชุดดิน	พื้นที่ตำบล (ไร่)						ผลรวมทั้งหมด
	โพธิ์โพธิ์	ม่วงใหญ่	สองคอน	เหล่านาม	สารภี	ลำโรง	
๑๗	๘๐๒๐.๙๕	๗๗๕๐.๑๘	๓๐๘๘.๘๓	๒๔๐๒.๖๘	๑๔๗๘.๖๑	๖๕๗.๙๖	๒๓,๔๐๑.๑๓
๒๕hi	-	-	-	-	-	-	๑.๙๑
๓๓	-	-	๑.๖๕	-	-	-	๑.๖๕
๓๕	๗๐๒.๔๑	๑๗๒๕.๕๕	๓๓๘.๓	-	๙๘๒.๕๙	-	๓๗๔๘.๘๕
๓๗fl	๑๑๔๒๐.๙	๑๐๔๗๓	๒๘๘๓.๙๙	๑๐๓.๘๙	๕๗๙.๐๒	๑๓๔๓.๐๕	๒๖๘๑๓.๘๕
๔๐	๑๘๒๓๕.๗	๖๒.๔๘	๘๗๘๔.๑๒	๑๑๘๗๖.๔	๔๔๒๕๙.๔	๒๐๖๔๕.๒	๑๐๓๘๖๓.๓
๔๐/RC	๙๐๒๗.๗		๑๒๐๐๓.๕	๒๐๖๓๒	๙๓๐๔.๐๓	๑๙๖๓๓.๕	๗๐๖๐๐.๗๓
๔๑	๒๗๐๔.๓๕	๑๑๔๓.๘๒	๘๒๗๘.๓	-	๒.๙๗	-	๑๒๑๒๙.๔๔
๕๖	-	-	-	-	๒๗๔๑.๒๔	๓๐๐.๙๓	๓๐๔๒.๑๗
๖๐	๑๖๐๔.๓	-	๑๕๗๗.๘๔	๔๒๘๓.๒๖	๖๒๐๙.๔๒	๕๐๐๖.๓๒	๑๘๖๘๑.๑๔
๔๘/RC	๖๒๑.๐๓	-	๓๘๙๐.๕๖	๑๔๔๘๘.๔	๔๐๑.๗	๑๘๕๙๔.๘	๓๗๙๙๖.๔๙
๖๒	๑๐๐๑.๑๕	-	-	-	๑๗๐๙.๑๒	๒๐๘๘.๓๗	๔๗๙๘.๖๔
อื่นๆ	-	-	๑๓๐๙.๙๖	๒๑๐๖.๖๗	๑๓๕๗.๑๑	๓๔๐๔๒.๒	๓๘๘๑๕.๙๔
ผลรวมทั้งหมด	๕๓๓๓๘.๔๙	๒๑๑๕๕.๐๓	๔๒๑๖๗.๐๕	๕๕๘๙๓.๓	๖๙๐๒๕.๒๑	๑๐๒๓๑๒.๓๓	๓๔๓,๘๙๕.๒๔

ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๕

ภาพที่ ๕ แสดงร้อยละ กลุ่มชุดดินของอำเภอโศกโพธิ์ จังหวัดอุบลราชธานี
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๕)

๓. สภาพภูมิอากาศ

๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพอากาศโดยทั่วไปมี 3 ฤดูได้แก่ ฤดูฝน หนาว ร้อน

- ฤดูร้อน เริ่มประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม อากาศจะเริ่มร้อนขึ้นตามลำดับอุณหภูมิเฉลี่ย 37 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดที่วัดได้ 41.3 องศาเซลเซียส

- ฤดูฝน เริ่มประมาณกลางเดือนพฤษภาคม ถึงกลางเดือนตุลาคม และมักปรากฏเสมอว่าฝนทั้งช่วงในเดือนมิถุนายนถึงกรกฎาคม แต่ในช่วงปลายฤดูฝนมักจะมีพายุโซนร้อนเคลื่อนผ่านหรือเข้าใกล้ ทำให้มีฝนตกชุกหรืออาจเกิดภาวะน้ำท่วม ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย/ปีประมาณ 1,581 มิลลิเมตร

- ฤดูหนาว เริ่มประมาณเดือนตุลาคม ถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ โดยอุณหภูมิจะลดลงตั้งแต่ปลายเดือนตุลาคมเป็นต้นไปและอากาศจะหนาวมากในช่วงปลายเดือนธันวาคม-มกราคม ซึ่งได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งพัดเอาความเย็นและแห้งเข้ามาปกคลุม อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุดในเดือนกุมภาพันธ์ประมาณ 25 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุดในเดือนธันวาคม 10 องศาเซลเซียส

๓.๒ ฤดูกาล

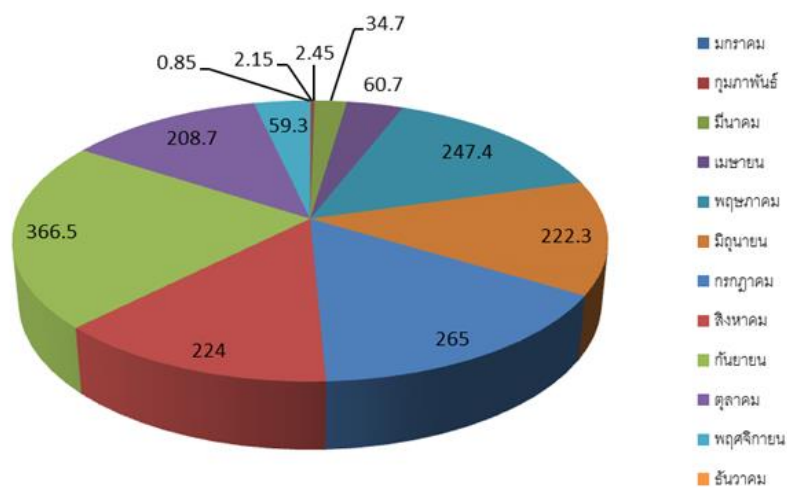
ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม-กลางเดือนตุลาคม ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่ เดือนพฤศจิกายน - เดือนมกราคม ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่ เดือนกุมภาพันธ์ - เดือนเมษายน อุณหภูมิเฉลี่ยในช่วงนี้ ๓๐ องศาเซลเซียส

๓.๓ ปริมาณน้ำฝน

อำเภอโพธิ์ไทร มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยปี โดยมีปริมาณฝนเฉลี่ยต่อปีที่ ๑,๖๙๕ มิลลิเมตร ตกชุกในช่วงเดือนกันยายน ของทุกปี มีปริมาณน้ำฝนที่ต่ำสุดในช่วงเดือนมกราคม โดยมีปริมาณ ๐ มิลลิเมตร และมีปริมาณน้ำฝนที่สูงสุดในเดือนกันยายน โดยมีปริมาณ ๓๖๖ .๕ มิลลิเมตร (ภาพที่ ๖)

ภาพที่ ๖ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๕ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

(ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา,พ.ศ.๒๕๖๕)

ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๕ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

ที่	เดือน	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย(มม.)
๑	มกราคม	๒.๑๕
๒	กุมภาพันธ์	๒.๔๕
๓	มีนาคม	๓๔.๗
๔	เมษายน	๖๐.๗
๕	พฤษภาคม	๒๔๗.๔
๖	มิถุนายน	๒๒๒.๓
๗	กรกฎาคม	๒๖๕
๘	สิงหาคม	๒๒๔
๙	กันยายน	๓๖๖.๕
๑๐	ตุลาคม	๒๐๘.๗
๑๑	พฤศจิกายน	๕๙.๓
๑๒	ธันวาคม	๐.๘๕
	รวม	๑๖๙๔.๐๕
	เฉลี่ย/ปี	๑๔๑.๑๗

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา,พ.ศ.๒๕๖๔

๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

อำเภอโพธิ์ไทร มีปริมาณอุณหภูมิเฉลี่ยปี ๒๘ โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด ๒๑ องศาเซลเซียส

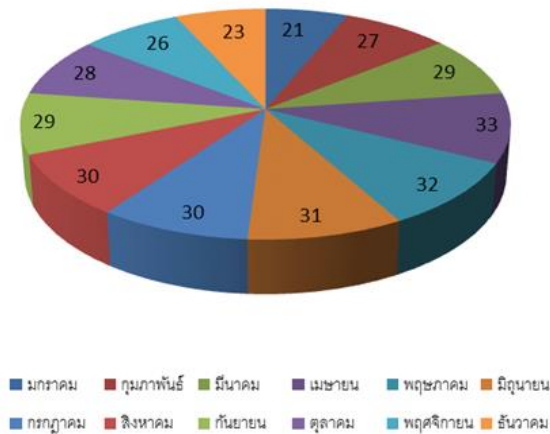
อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๓๕ องศาเซลเซียส (ตารางที่ ๗)

ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอโพธิ์ไทร ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

เดือน	อุณหภูมิต่ำสุด	อุณหภูมิสูงสุด	อุณหภูมิเฉลี่ย
มกราคม	๑๐	๓๒	๒๑
กุมภาพันธ์	๒๐	๓๔	๒๗
มีนาคม	๒๓	๓๖	๒๙
เมษายน	๒๔	๔๑	๓๓
พฤษภาคม	๒๕	๓๙	๓๒
มิถุนายน	๒๔	๓๗	๓๑
กรกฎาคม	๒๔	๓๖	๓๐
สิงหาคม	๒๔	๓๗	๓๐
กันยายน	๒๔	๓๔	๒๙
ตุลาคม	๒๓	๓๔	๒๘
พฤศจิกายน	๒๐	๓๑	๒๖
ธันวาคม	๑๖	๓๑	๒๓

ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ.๒๕๖๔

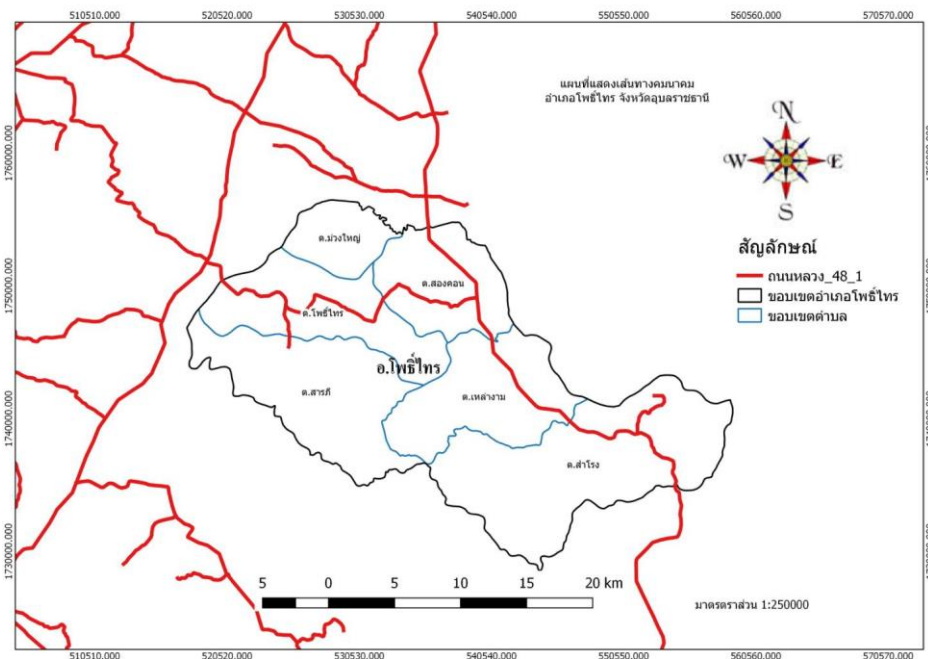
กราฟแสดงอุณหภูมิเฉลี่ยรายเดือน ปี2560-2564

ภาพที่ ๗ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๕ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ -๒๕๖๔
(ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ.๒๕๖๔)

๔. เส้นทางคมนาคม

๔.๑ ถนนหลวงสายหลัก/สายรอง

ภาพที่ ๘ ถนนหลวงสายหลัก/สายรอง (แสดงแผนที่เส้นทางคมนาคม)
ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร

1. ทางหลวงแผ่นดิน สายห้วยยาง-สองคอน
2. ทางหลวงแผ่นดิน สายเขมราฐ-โพธิ์ไทร-ศรีเมืองใหม่-โขงเจียม

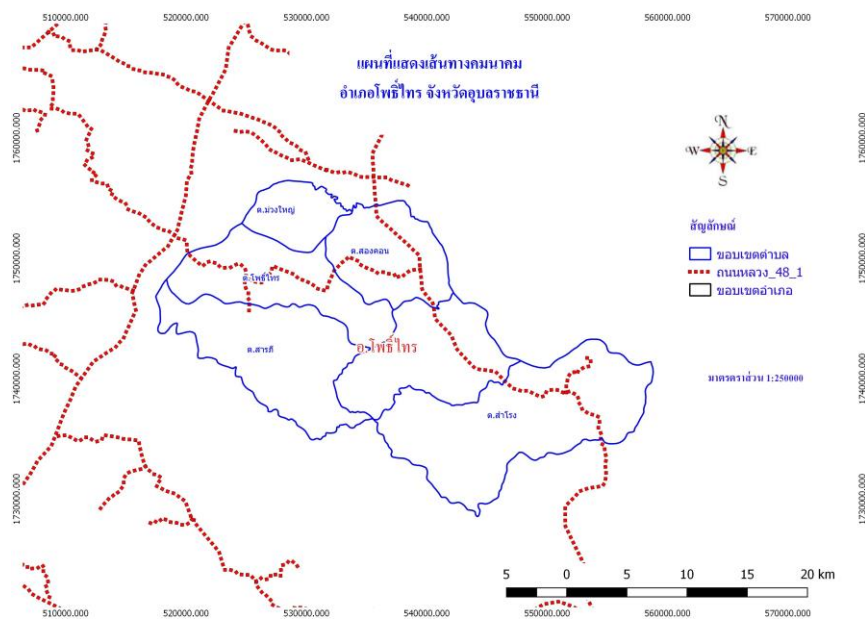
3. ทางหลวงชนบท สายตำบลโพธิ์ไทร-ตำบลม่วงใหญ่

4. ทางหลวงชนบท สายตำบลโพธิ์ไทร-ตำบลสารภี

สำหรับเส้นทางเชื่อมระหว่างตำบลหมู่บ้านเป็นสภาพลูกรัง จำนวน 24 สาย

4.2 ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัด

การเดินทางจากอำเภอโพธิ์ไทรเดินทางไปยังจังหวัดอำนาจเจริญ ใช้ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๐๕๐ แล้วเลี้ยวเข้าถนน ๒๐๒ เดินทางไปยังจังหวัดมุกดาหาร ใช้ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๐๕๐ แล้วเลี้ยวเข้าถนน ๒๒๔๒ (แสดงแผนที่เส้นทางเชื่อมต่อกับพื้นที่ใกล้เคียง)

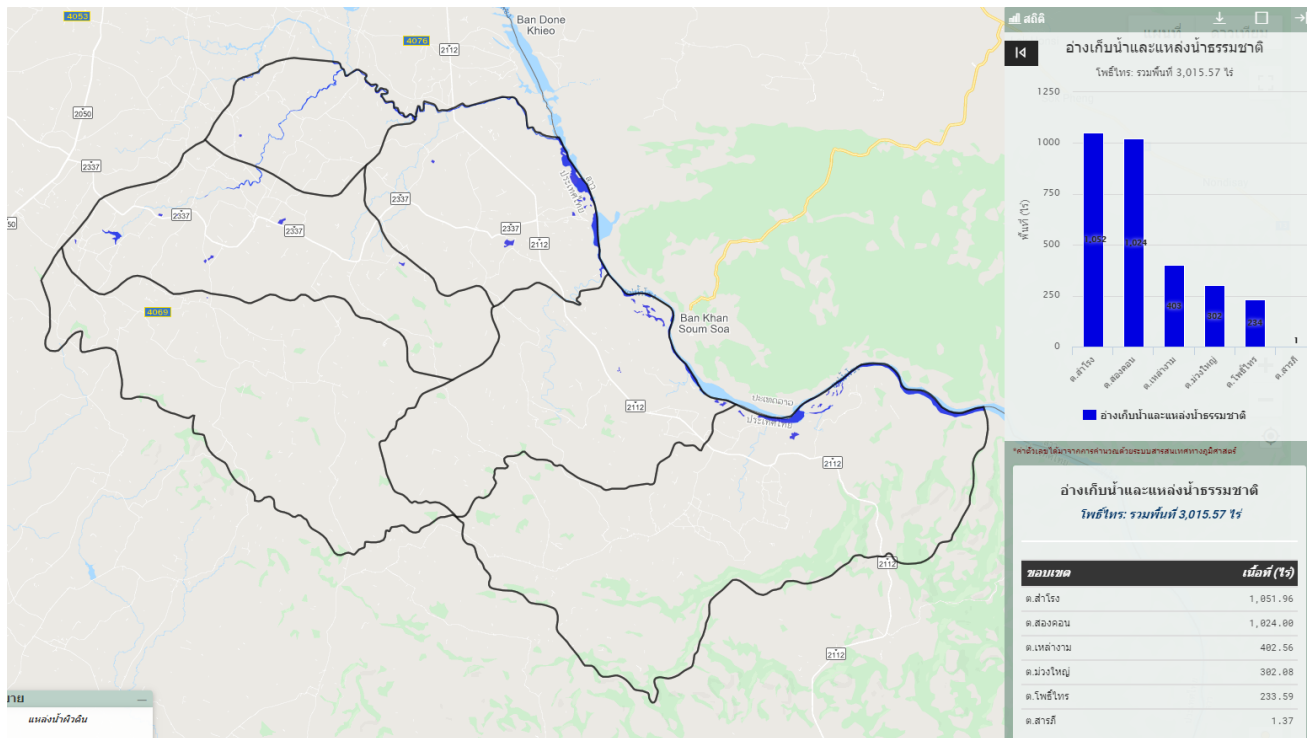
ภาพที่ ๙ แสดงเส้นทางคมนาคม
ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร

๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง

แหล่งน้ำ มีทั้งแหล่งน้ำที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และมนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่

๑. แม่น้ำโขง	๒. ห้วยตาหวัง
๓. ห้วยกระเจิน	๔. ห้วยหินลาด
๕. ห้วยสุ	๖. ห้วยธนูทอง
๗. ห้วยซัดไหล่	๘. ห้วยศาลา
๙. ห้วยนาขาม	๑๐. ห้วยกะลึง

ภาพที่ ๑๐ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง (แสดงแผนที่แหล่งน้ำธรรมชาติ)
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๕)

๕.๒ พื้นที่ชลประทาน

อำเภอโพธิ์ไทรไม่มีเขตพื้นที่ชลประทานประชาชนจะใช้น้ำจากแหล่งน้ำตามธรรมชาติ น้ำฝน น้ำบาดาล แม้จะมีแม่น้ำโขงไหลผ่านแต่ไม่สามารถนำขึ้นมาใช้ประโยชน์ได้

๖. สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก โดยมีพื้นที่ส่วนใหญ่ปลูก ข้าวนาปี มันสำปะหลัง ยางพารา ไม้ผล พืชผักต่างๆ อำเภอโพธิ์ไทรมีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ ๓๔๓,๖๒๓ไร่ เป็นพื้นที่ทำการเกษตรประมาณ ๑๙๓,๖๖๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๗๗ ของพื้นที่ทั้งหมด แยกเป็นพื้นที่ทำนา ๙,๔๐๒๓ ไร่ พื้นที่ทำไร่ ๖๘,๔๗๔ ไร่ พื้นที่ไม้ผล ไม้ยืนต้น ๓๓,๓๖๔ ไร่ และอื่นๆ ๒,๘๔๗ ไร่ (พืชผัก, ที่เลี้ยงปลา และทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น) ที่เหลือประมาณ ๑๒๗๐๑๐.๗๕ ไร่ เป็นพื้นที่ป่า พื้นที่สาธารณะ และที่อยู่อาศัย พื้นที่ถือครองเฉลี่ยครัวเรือนละ ๑๕ ไร่

แรงงานภาคเกษตรส่วนใหญ่เป็นแรงงานในครัวเรือน เฉลี่ย ๓ คนต่อครัวเรือน การจ้างแรงงานมีมากช่วงปักดำ เกี่ยวข้าว ปลูก-เก็บเกี่ยวมันสำปะหลัง และกรีดยางพารา ซึ่งในปัจจุบันค่าแรงมีราคาสูงขึ้นมาก โดยเฉพาะช่วงที่มีการลงทำนาพร้อมๆกัน ค่าแรงสูงถึงวันละ ๓๕๐ บาท อีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้แรงงานสูงขึ้น เป็นเพราะว่ามีแรงงานวัยหนุ่มสาวไปทำงานภาคอุตสาหกรรมต่างถิ่นมากขึ้น ทำให้แรงงานภาคการเกษตรลดน้อยลง

๑) กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมด้านเกษตร

อำเภอโพธิ์ไทร มีกลุ่มพัฒนาและส่งเสริมด้านเกษตรตามโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรหลายประเภทด้วยกัน อาทิ กลุ่มแปลงใหญ่ข้าว กลุ่มแปลงใหญ่มันสำปะหลัง กลุ่มแปลงใหญ่ไม้ผล กลุ่มข้าวอินทรีย์รับรองแบบมีส่วนร่วม กลุ่มข้าวอินทรีย์โครงการล้านไร่ กลุ่มมันสำปะหลังอินทรีย์

ตารางที่ ๗ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอโพธิ์ไทร ปี ๒๕๖๗

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด(ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)							
		ข้าวนาปี	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	มันสำปะหลัง	ยางพารา	ไม้ผล	พืชผัก	พืชอื่นๆ	รวม
โพธิ์ไทร	๕๓,๓๐๑	๒๔,๑๘๓	๕	๗,๗๘๗	๓,๐๘๓	๘	๐	๗๐	๓๕,๑๓๖
ม่วงใหญ่	๒๑,๑๓๑	๑๔,๕๑๗	๘	๘๖๒	๘๓	๐	๐	๐	๑๕,๔๗๐
สารภี	๖๙,๐๒๕	๑๖,๑๒๔	๐	๑๓,๑๓๓	๑๓,๗๔๙	๔๒	๐	๑๓๘	๔๓,๑๘๖
สองคอน	๔๒,๑๖๙	๑๓,๕๖๙	๐	๘,๔๗๐	๒,๔๗๔	๑๗๔	๐	๑๓	๒๔,๗๐๐
เหล่างาม	๕๕,๘๔๓	๑๔,๔๒๙	๐	๑๐,๓๖๘	๖,๘๗๑	๑๐๒	๐	๓๘	๓๑,๘๐๘
ลำโรง	๑๐๒,๑๕๓	๑๘,๗๕๐	๐	๑๑,๒๐๘	๕,๑๑๘	๗๒	๐	๕	๓๕,๑๕๓
พื้นที่รวม	๓๔๓,๖๒๓	๑๐๑,๕๗๒	๑๓	๕๑,๘๒๘	๓๑,๓๗๘	๓๘๔	๐	๔๖๔	๑๘๕,๔๕๓

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

๒) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร

จากการสำรวจข้อมูล จปฐ. ปี ๒๕๖๖ พบว่า ประชากรมีระดับรายได้ต่อปีเฉลี่ย ๖๒,๗๖๐ บาท/ครัวเรือน โดยรายได้หลักมาจากการผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

รายได้

รายได้เฉลี่ย จำนวน ๖๒,๗๖๐ บาท/ครัวเรือน/ปี

๑) รายได้จากภาคเกษตรกรรม จำนวน ๖๖,๐๐๐ บาท/ครัวเรือน/ปี

๒) รายได้นอกภาคเกษตรกรรม จำนวน ๕๕,๐๐๐ บาท/ครัวเรือน/ปี

รายจ่าย

รายจ่ายเฉลี่ย จำนวน ๙๔,๖๔๑ บาท/ครัวเรือน/ปี

๑) รายจ่ายในภาคการเกษตร จำนวน ๓๑,๘๐๒ บาท/ครัวเรือน/ปี

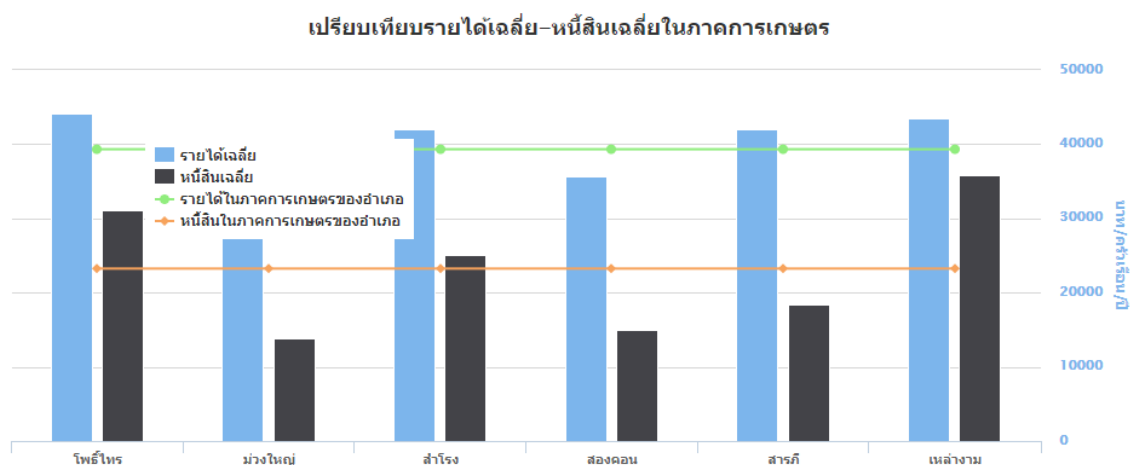
๒) รายจ่ายนอกภาคการเกษตร จำนวน ๔๗,๔๐๕ บาท/ครัวเรือน/ปี

รายได้สุทธิของครัวเรือน เท่ากับ ๓๐,๙๕๘ บาท/ครัวเรือน/ปี

๓) สินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกร

๑) หนี้สินในภาคเกษตรกรรม จำนวน ๒๓,๓๐๐ บาท/ครัวเรือน

๒) หนี้สินนอกภาคเกษตรกรรม จำนวน ๓๕,๑๐๐ บาท/ครัวเรือน

ภาพที่ ๑๑ แสดงสินเชื่อและภาวะหนี้ของเกษตรกรอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี
(ที่มา : http://www.aiu.doae.go.th/bi_report/bi_report๑/#tabs๓ พ.ศ. ๒๕๖๕)

๖.๒ ผลผลิตมวลรวมของจังหวัด

จากผลผลิตมวลรวมจังหวัดแบบปริมาณลูกโซ่ จังหวัดอุบลราชธานี ปี ๒๕๕๖ - ๒๕๕๘ พบว่าผลผลิตมวลรวมภาคเกษตร มีแนวโน้มสูงขึ้น โดยในปี ๒๕๕๘ มีมูลค่า ๗๔,๓๕๙ ล้านบาท ซึ่งกิจกรรมที่มีมูลค่าสูงได้แก่ อุตสาหกรรม เกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้และค้าขาย ผลผลิตมวลรวมนอกภาคการเกษตร ในปี ๒๕๕๘ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๗ และ ๒๕๕๖ โดยมีมูลค่า ๖๓,๔๓๙ ล้านบาท ซึ่งกิจกรรมที่มีมูลค่าสูงที่สุดได้แก่ อุตสาหกรรม มูลค่า ๑๕,๒๗๓ ล้านบาท รองลงมา ได้แก่ การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน มูลค่า ๑๐,๐๒๓ ล้านบาท การศึกษามูลค่า ๘,๕๕๕ ล้านบาท บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ มูลค่า ๖,๕๔๓ ล้านบาท ตัวกลางทางการเงิน มูลค่า ๕,๖๗๑ ล้านบาท ตามลำดับ

ตารางที่ ๘ ผลผลิตมวลรวมจังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่ จำแนกตามสาขาการผลิต จังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๘

ที่	สาขาการผลิต	ปี (หน่วย: ล้านบาท)		
		๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘
๑	ภาคเกษตร	๑๑,๐๓๗	๑๐,๘๔๓	๑๑,๐๔๙
	- เกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้	๑๐,๓๔๖	๑๐,๒๕๑	๑๐,๔๕๔
	- การประมง	๔๒๗	๓๓๘	๓๓๔
๒	ภาคนอกเกษตร	๖๒,๑๓๕	๕๗,๙๕๓	๖๓,๔๓๙
	- การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	๔๐๒	๔๑๔	๓๙๒
	- อุตสาหกรรม	๑๑,๔๐๔	๑๑,๗๖๕	๑๕,๒๗๓
	- การไฟฟ้า แก๊ส และการประปา	๑,๕๒๔	๑,๕๙๕	๑,๗๐๓
	- การก่อสร้าง	๓,๓๑๘	๒,๗๐๐	๓,๓๔๑
	- การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	๑๐,๑๐๐	๙,๕๕๗	๑๐,๐๒๓
	- โรงแรมและภัตตาคาร	๗๓๑	๗๓๔	๗๗๐
	- การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	๒,๖๖๖	๒,๓๕๘	๒,๔๕๙

	- ตัวกลางทางการเงิน	๔,๖๓๖	๕,๒๒๐	๕,๖๗๑
	- บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ	๙,๓๒๒	๖,๓๘๒	๖,๕๔๓
	- การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกัน สังคมภาคบังคับ	๖,๔๕๙	๔,๐๘๗	๔,๗๔๑
	- การศึกษา	๙,๖๖๑	๙,๒๗๙	๘,๕๙๕
	- การบริการด้านสุขภาพและสังคม	๒,๑๓๐	๒,๒๘๒	๒,๓๘๒
	- การให้บริการด้านชุมชน สังคมและบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	๘๖๔	๘๔๐	๘๕๗
	- ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	๑๑๓	๙๙	๙๘
	ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (ปริมาณลูกโซ่)	๗๒,๙๔๕	๖๕,๙๔๙	๗๔,๓๕๙

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดอุบลราชธานี

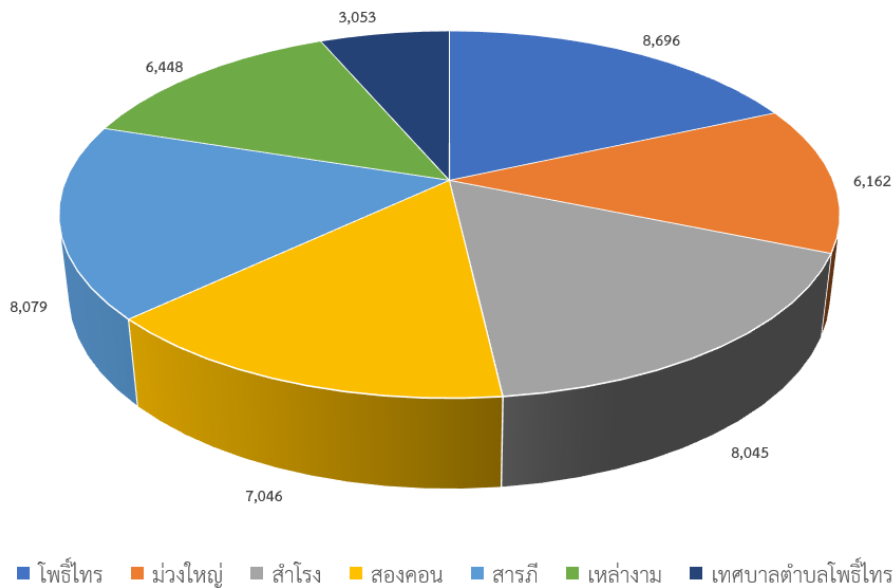
๖.๓ จำนวนครัวเรือน

อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี มีประชากร รวมทั้งสิ้น ๔๔,๕๒๒ คน เป็นชาย ๒๒,๖๓๘ คน หญิง ๒๑,๘๘๔ คน มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ๑๑,๙๙๕ ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรกร ๘,๕๘๗ ครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย ๒.๖๑ คนต่อครัวเรือน มีความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ย ๔๕ คนต่อตารางกิโลเมตร ตารางที่ ๙ แสดงครัวเรือนและจำนวนประชากรของ อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

ลำดับที่	ตำบล	ชาย(คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)	หมายเหตุ
๑	โพธิ์ไทร	๔,๔๗๕	๔,๒๒๑	๘,๖๙๖	
๒	ม่วงใหญ่	๓,๐๖๓	๓,๐๙๙	๖,๑๖๒	
๓	สำโรง	๔,๐๔๕	๔,๐๐๐	๘,๐๔๕	
๔	สองคอน	๓,๕๘๓	๓,๔๖๓	๗,๐๔๖	
๕	สารภี	๔,๑๔๒	๓,๙๗๓	๘,๐๗๙	
๖	เหล่างาม	๓,๓๑๓	๓,๑๓๕	๖,๔๔๘	
๗	เทศบาลตำบลโพธิ์ไทร	๑,๔๙๗	๑,๕๕๖	๓,๐๕๓	
รวม		๒๒,๖๓๘	๒๑,๘๘๔	๔๔,๕๒๒	

(ที่มา : ที่ว่าการอำเภอโพธิ์ไทร กรมการปกครอง พ.ศ .๒๕๖๖)

กราฟแสดงข้อมูลประชากรและครัวเรือน อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

ภาพที่ ๑๒ แสดงจำนวนประชากร ครัวเรือน อำเภอ โพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี
(ที่มา : กรมการปกครอง, พ.ศ.๒๕๖๖)

๖.๔ การศึกษา

อำเภอโพธิ์ไทร มีสถานศึกษา หรือโรงเรียนทั้งสิ้น ๑๑๙ แห่ง แยกออกเป็น

๑. โรงเรียนระดับประถมศึกษา ๒๘ แห่ง
๒. โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ๒ แห่ง
๓. ระดับก่อน-ประถมศึกษา (เอกชน) ๒ แห่ง
๔. ระบบการศึกษานอกโรงเรียน ๑ แห่ง
๕. ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ๗๔ แห่ง
๖. ห้องสมุดประชาชน ๑ แห่ง
๗. ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ ๑๑ แห่ง

๖.๕ สาธารณสุข

๑. สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุข

๑.๑ สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุขของรัฐ ประกอบด้วย

๑.๑.๑ สถานบริการ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่

- ๑) โรงพยาบาลชุมชน ขนาด ๓๐ เตียง ๑ แห่ง
- ๒) สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ๑ แห่ง
- ๓) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ๑๐ แห่ง

๑.๒ สถานบริการสาธารณสุขเอกชน ประกอบด้วย

- ๑.๒.๑ คลินิกแพทย์ ๒ แห่ง
- ๑.๒.๒ คลินิกพยาบาล ๗ แห่ง

๑.๒.๓ ร้านขายยาแผนปัจจุบัน ๒ แห่ง

๑.๒.๔ ร้านขายยาแผนโบราณ ๑ แห่ง

๑.๓ จำนวนบุคลากรทางการแพทย์

๑.๓.๑ แพทย์ จำนวน ๓ คน

๑.๓.๒ ทันตแพทย์ จำนวน ๒ คน

๑.๓.๓ เภสัชกร จำนวน ๓ คน

๑.๓.๔ พยาบาล จำนวน ๓๖ คน

๑.๓.๕ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน ๗ คน

๑.๓.๖ อาสาสมัครสาธารณสุข(อสม.) จำนวน คน

นอกจากนี้ยังมีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ทุกหมู่บ้าน การให้บริการจะให้บริการขั้นพื้นฐาน ให้ความรู้ด้านสาธารณสุขมูลฐาน รับฝากครรภ์ ให้วัคซีน วางแผนครอบครัว ขูดหินปูน เป็นต้น

๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม

๑) การนับถือศาสนา

ประชากรอำเภอโพธิ์ไทรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ

๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

มีขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดั่งมาปฏิบัติสืบทอดกันมาจากบรรพบุรุษจนถึงปัจจุบัน ชาวอีสานเรียกว่า ฮีต ๑๒ ครอง ๑๔ ซึ่งงานบุญที่ถือปฏิบัติกันอยู่ เช่น บุญข้าวจี่ บุญพระเวส บุญสงกรานต์ บุญบั้งไฟบุญเบิกบ้าน การทอดเทียนพรรษา บุญข้าวกระยาสาทร บุญกฐิน บุญผ้าป่า เป็นต้น บุญประเพณีที่ชาวบ้านเรียกว่า ฮีต ๑๒ ครอง ๑๔ โดย ฮีต ๑๒ คือ ประเพณีที่ประชาชนในภาคอีสานปฏิบัติกันมาในโอกาสต่าง ๆ ทั้งสิบสองเดือนของแต่ละปี

- **เดือนอ้าย บุญเข้ากรรม** เป็นกิจกรรมของสงฆ์ เรียกว่า เข้าปริวาสกรรม หลังจากออกพรรษาเสร็จแล้วโดยให้พระภิกษุสงฆ์ที่ต้องอาบัติ (กระทำความผิด) สังฆาติเสสได้สารภาพต่อหน้าคณะสงฆ์เพื่อเป็นการฝึกจิตสำนึกถึงความบกพร่องของตน แล้วปรับตัวประพฤติตนให้ถูกต้องตามพระวินัย

- **เดือนยี่ ทำบุญคูณลาน** (คุ้มข้าวใหญ่) ในพิธีนี้จะมีการทำบุญตักบาตร เลี้ยงพระ ประพรมน้ำพระพุทธมนต์แก่ชาวบ้าน ลานข้าว ที่นาและตอข้าวบริเวณใกล้ลานข้าวถือว่าเป็นสิริมงคล ทำให้ข้าวในนาอุดมสมบูรณ์ เจ้าของนาจะอยู่เป็นสุข ฝนตกต้องตามฤดูกาล ข้าวกล้าจะงอกงามและได้ผลดีในปีต่อไป เมื่อเสร็จพิธีทำบุญคูณลานข้าวแล้ว ชาวบ้านจึงจะขนข้าวใส่ยุ้งและเชิข่วข้าว คือ พระแม่โพสพไปยังยุ้งข้าวและทำพิธีสู่ขวัญกับสู่ข้าวเล่า (ยุ้ง) ข้าวเพื่อเป็นสิริมงคลต่อไป

- **เดือนสาม บุญข้าวจี่** เป็นการทำบุญในช่วงเทศกาลวันมาฆบูชา ชาวบ้านจะมาร่วมกันทำบุญตักบาตรในตอนเช้า ตอนค่ำจะมีการเวียนเทียนรอบพระอุโบสถ ชาวบ้านจัดเตรียมข้าวจี่แล้วนำไปถวายพระภิกษุสามเณรที่วัด เมื่อพระฉันเสร็จแล้วมีการฝังเทศน์ฉลองข้าวจี่และรับพร มูลเหตุที่มีการทำบุญข้าวจี่ ซึ่งเป็นอาหารที่คนยากจนกินเป็นประจำ ไปถวายพระพุทธเจ้า พลังคิดว่า ขนบแบ่งข้าวจี่เป็นเพียงขนมของทาสที่ต่ำต้อยพระพุทธองค์คงไม่ฉัน ซึ่งพระพุทธเจ้าทรงหยั่งรู้จิตใจของนาง จึงทรงฉันแบ่งข้าวจี่ต่อหน้าทำให้เกิดความปิติดีใจ ครั้นตายไปก็จะได้ขึ้นสวรรค์ ชาวอีสานจึงได้แบบอย่างในการทำแบ่งข้าวจี่ ทำบุญข้าวจี่ถวายพระมาโดยตลอดจวบจนปัจจุบัน

- **เดือนสี่ บุญพระเวส**(บุญพระเวสสันดรหรือบุญมหาชาติ) คำนี้ออกเสียงว่า ฆะเหวด เป็นสำเนียงของชาวอีสานที่มาจากคำว่า พระเวส ซึ่งหมายถึงพระเวสสันดร การทำบุญฆะเหวด เป็นการทำบุญและฟังเทศน์เรื่องพระเวสสันดรชาดก หรือเทศน์มหาชาติ ซึ่งมีจำนวน ๑๓ กัณฑ์ ทั้งนี้เพื่อเป็นการรำลึกถึงพระเวสสันดร ผู้ซึ่งบำเพ็ญบารมีอันยิ่งใหญ่ด้วยการให้ทานหรือทานบารมีในชาติสุดท้าย ก่อนที่จะมาเสวยชาติและตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า บุญ

พระเวสเป็นงานบุญที่ยิ่งใหญ่ของชาวอีสาน นิยมทำกันทุกหมู่บ้าน ด้วยความเชื่อว่าหากได้ฟังเทศน์มหาชาติทั้ง ๑๓ กัณฑ์จบภายในวันเดียว อาณิสสจะคลบนาคาลให้ไปเกิดในศาสนาของพระศรีอารียเมตไตรย ซึ่งเป็นยุคแห่งความสุข ความสมบูรณ์ตามพุทธคติที่มีมาแต่ครั้งพุทธกาล

- **เดือนห้า บุญสงกรานต์** (บุญสงรงน้ำ) เป็นการทำบุญวันขึ้นปีใหม่ของไทยแต่โบราณ นิยมทำในเดือนห้าเริ่มตั้งแต่วันที่ ๑๓ เมษายนถึงวันที่ ๑๕ เมษายน คำว่า สงกรานต์ เป็นคำสันสกฤต แปลว่า ผ่านหรือ เคลื่อนย้ายเข้าไป ในที่นี้ หมายถึง พระอาทิตย์ผ่านหรือเคลื่อนย้ายเข้าไปในจักรราศีหนึ่ง เป็นเดือนที่เริ่มต้นปีใหม่ การทำบุญสงกรานต์จะมีพิธีสงรงน้ำพระพุทธรูป พระสงฆ์ ผู้ใหญ่ ผู้เฒ่าผู้แก่ นอกจากนี้ ชาวบ้านจะทำบุญตักบาตรก่อดวงเจดีย์ทรายและมีการละเล่นสาดน้ำกันอย่างสนุกสนานนานตลอดทั้ง ๓ วัน

- **เดือนหก บุญบั้งไฟ** เป็นงานสำคัญของชาวอีสานก่อนลงมือทำนา ด้วยความเชื่อว่าเป็น การขอฝนเพื่อให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล ชาวอีสานในอาณานิคมสมบูรณ์ ประชาชนอยู่อย่างมีความสุข ในงานจะมีการแห่บั้งไฟ และจุดบั้งไฟ เพราะเชื่อว่า เป็นการส่งสัญญาณขึ้นไปบอกพญาแถน ให้ส่งน้ำฝนลงมา ระหว่างที่มีการจุดบั้งไฟ ชาวบ้านจะมีการแข่งอย่างสนุกสนาน การทำบุญบั้งไฟนับเป็นการชุมนุมที่สำคัญของคนในท้องถิ่น ที่มาร่วมงานบุญกันอย่างสนุกสนานเต็มที่ มีการนำสัญลักษณ์ทางเพศมาล้อเลียนในขบวนแห่บั้งไฟ โดยไม่ถือว่าเป็นเรื่องหยาบคาย การทำบุญบั้งไฟนี้ บางทีจะตรงกับประเพณีบุญวันวิสาขบูชาด้วย

- **เดือนเจ็ด บุญเบิกบ้าน** เป็นการทำบุญเพื่อชำระล้างสิ่งที่ไม่ดีเป็นเสนียดจัญไรอันจะทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่บ้านเมือง เป็นการปัดเป่าความชั่วร้ายให้ออกจากหมู่บ้านชาวบ้านจะนำข้าวปลาอาหารมาตักบาตรที่ศาลากลางบ้านและสวดมนต์ตอนเย็น ตอนเช้าตักบาตรรดน้ำมนต์

- **เดือนแปด บุญเข้าพรรษา** การเข้าพรรษาเป็นกิจของภิกษุสามเณรที่จะต้องอยู่เป็นประจำในวัดใดวัดหนึ่งตลอด ๓ เดือน กำหนดเอาตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ห้ามมิให้พระภิกษุสามเณรไปพักแรมคืนที่อื่น มีการทำบุญตักบาตร ถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุ สามเณร มีการฟังธรรมเทศนา ชาวบ้านจะหล่อเทียนขนาดใหญ่ถวายวัดเป็นพุทธบูชาและเก็บไว้ตลอดพรรษา การทำเทียนถวายวัดในช่วงเทศกาลเข้าพรรษา มีความเชื่อแต่โบราณว่า หากใครทำเทียนไปถวายวัด เมื่อเกิดชาติใหม่ ผู้นั้นจะได้เสวยสุข หากมิได้ขึ้นสวรรค์ แต่เกิดบนโลกมนุษย์ผู้นั้นจะมีความเฉื่อยฉวยฉลาด มีสติปัญญาไหวพริบเป็นเลิศ ประดุจแสงเทียนอันสว่างไสว

- **เดือนเก้า บุญข้าวประดับดิน** เป็นการทำบุญเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้แก่ญาติมิตรที่ล่วงลับไปแล้ว เมื่อถึงวันแรม ๑๔ ค่ำ เดือน ๙ ชาวบ้านจากกันทำข้าวปลาอาหารคาวหวานพร้อมหมากพลูตั้งแต่เช้ามืดห่อใส่ใบตองเรียกว่า ข้าวประดับดิน นำไปวางไว้ตามโคนต้นไม้ในบริเวณวัด เพื่อให้ผู้ที่ล่วงลับไปแล้วนั้นมากิน เพราะเชื่อว่าเป็นช่วงเดือนเก้าผู้ที่ล่วงลับแล้วจะได้รับการปลดปล่อยให้ออกมาท่องเที่ยวได้ ในพิธีบุญข้าวประดับดิน ชาวบ้านจะวางข้าวประดับดินไว้ พร้อมจุดเทียนบอกกล่าวให้มารับเอาอาหารและส่วนบุญนี้ จากนั้นชาวบ้านจะเอาอาหารไปทำบุญตักบาตรถวายทานแด่พระภิกษุสามเณร สมทานศีล ฟังเทศน์และกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศลให้ผู้ล่วงลับไปแล้ว

- **เดือนสิบ บุญข้าวสาก** (กระยาสารท) เป็นการทำบุญเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้ผู้ตาย โดยมีการทำสลากให้พระจับ เพื่อที่จะได้ถวายของตามสลากนั้น เป็นการทำบุญที่ต่อเนื่องจากพิธีในเดือนเก้า เพราะถือว่าเป็นการทำบุญส่งล่วงลับไปแล้วที่ได้ออกมาท่องเที่ยว ให้กลับสู่แดนของตน ในเดือนสิบนี้ชาวบ้านจะนำห่อข้าวสาก(ข้าวเปลือกเหนียวมาคั่ว เพื่อให้ข้าวเหนียวแตกออกเป็นสีขาว แล้วคลุกน้ำตาลและมะพร้าว)ไปวางไว้บริเวณวัด พร้อมจุดเทียนและบอกให้ญาติมิตรที่ล่วงลับไปแล้ว มารับอาหารและผลบุญที่อุทิศให้

- **เดือนสิบเอ็ด บุญออกพรรษา** จัดทำในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ เป็นการทำบุญที่สืบเนื่องมาจากบุญเข้าพรรษาในเดือนแปด ที่พระภิกษุสามเณรได้เข้าพรรษาเป็นเวลานานถึง ๓ เดือน ดังนั้น ในวันที่ครบกำหนด พระภิกษุสามเณรเหล่านั้นจะมารวมกันทำพิธีออกวัสสาปวารณา วันนี้เป็นวันที่ภิกษุสามเณรมีโอกาสมาชุมนุมกันอย่างพร้อมเพรียงกันที่วัด ชาวบ้านถือว่าเป็นวันสำคัญและเป็นระยะที่ชาวบ้านหมดภาระในการทำนาไร่ อากาศ

ในช่วงนี้จะเย็นสบายจึงถือโอกาสมาร่วมกันทำบุญ มีการตักบาตรถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุ สามเณร มีการกว่นข้าวทิพย์ถวาย รับศีลสวดมนต์ฟังเทศน์และถวายผ้าจำนำพรรษา ตอนค่ำจะมีการจุดประทีปโคมไฟในบริเวณวัดและหน้าบ้าน บางท้องถิ่นอยู่ใกล้บริเวณแม่น้ำจะมีการไหลเรือไฟ (ล่องเฮือไฟ) เพื่อเป็นการบูชาการวะแม่คงคา บางแห่งมีการแข่งเรือยาวเพื่อความสนุกสนานและสามัคคีร่วมกันในงานอีกด้วย

- **เดือนสิบสอง บุญกฐิน** เป็นการถวายผ้าจีวรแด่พระสงฆ์ที่จำพรรษาครบ ๓ เดือน งานบุญนี้มีระยะเวลาทำตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ จนถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ มูลเหตุที่มีการทำบุญกฐินนั้น มีเรื่องเล่าว่ามีพระภิกษุจำนวนหนึ่งได้เดินทางไปเฝ้าพระพุทธเจ้า ระหว่างการเดินทางนั้นยังเป็นช่วงหน้าฝน และระยะทางไกลจึงทำให้ผ้าจีวรของพระภิกษุเหล่านั้นเปียกน้ำเปรอะเปื้อนโคลน ไม่สามารถหาผ้าผืนเปลี่ยนได้ พระพุทธเจ้าได้เห็นถึงความยากลำบากนั้น จึงมีพุทธบัญญัติให้ภิกษุแสวงหาผ้าและรับผ้านั้นได้ เป็นเวลาหนึ่งเดือนหลังออกพรรษา ชาวบ้านจึงได้จัดผ้าจีวรนำมาถวายพระภิกษุในช่วงเวลาดังกล่าว จนกลายเป็นประเพณีทำบุญกฐินมาจวบจนปัจจุบัน ก่อนการทำกฐินเจ้าภาพจะต้องจองวัดและกำหนดวันทอดกฐินล่วงหน้า เตรียมผ้าไตรจีวรพร้อมอัฐบริขารและเครื่องไทยทาน มีการบอกบุญแก่ญาติมิตร ตอนเช้าในพิธีจะแห่ขบวนกฐินเพื่อนำไปทอดที่วัด และแห่กฐินเวียนประทักษิณรอบอุโบสถ ๓ รอบ จึงทำพิธีถวายผ้านกฐินจากปูยผ้ายจนสามารถนำไปทอดให้เสร็จภายใน ๒๔ ชั่วโมงนับแต่เวลาเริ่มทำเชื่อว่าจะได้บุญมากกว่าอย่างอื่น

ครอง ๑๔ คือ แนวทางหรือข้อวัตรที่ประชาชนทั่วไปตลอดจนผู้มีหน้าที่ปกครองบ้านเมืองพึงปฏิบัติ ๑๔ ข้อ เป็นจารีตประเพณีและทำนองคลองธรรมอันดีงามของท้องถิ่นและของบ้านเมือง ซึ่งอาจสรุปได้ ๓ ประการ คือ สำหรับพระมหากษัตริย์และผู้ปกครองบ้านเมืองพึงปฏิบัติ สำหรับพระสงฆ์องค์เจ้า และสำหรับบุคคลธรรมดาสามัญพึงปฏิบัติในส่วนที่ชาวบ้านถือปฏิบัติต่อตัวเองและชาวบ้าน มีดังนี้

- ๑) เมื่อได้ข้าวใหม่หรือผลหมากรากไม้ ให้บริจาคแก่ผู้มีศีลแล้วตนเองจึงบริโภคและให้ญาติพี่น้องด้วยกัน
- ๒) อย่ามีความโลภ อย่าใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย อย่ากล่าวคำหยาบ
- ๓) ให้ทำศาลพระภูมิไว้บริเวณบ้านของตนเองเพื่อบูชา
- ๔) ให้ล้างเท้าก่อนขึ้นบ้าน
- ๕) เมื่อถึงวัน ๗, ๘ ค่ำ ๑๔, ๑๕ ค่ำ ให้สมமாக่อนเส้า สมมาแม่ขันบันได สมมาผักตู่เฮือน
- ๖) ให้ล้างเท้าก่อนนอนเวลากลางคืน
- ๗) ถึงวันศีลให้เอาดอกไม้ ฐูปเทียน สมมาผัว และให้เอาฐูปเทียนถวายพระ
- ๘) ถึงวันศีลดับ ศีลเพ็ง (แรม ๑๔ ค่ำ, ขึ้น ๑๕ ค่ำ) ให้นิมนต์พระมาสวดมนต์บ้านหรือใส่บาตร
- ๙) เมื่อพระภิกษุเข้าบิณฑบาตร ให้มีขันข้าวตอก ดอกไม้ ฐูปเทียน เครื่องอัฐบริขารไป

ถวายพระ

- ๑๐) เมื่อเห็นพระภิกษุเดินผ่านให้นั่งลงแล้วยกมือไหว้ แล้วค่อยเจรจา
- ๑๑) อย่าเหยียบเงาพระภิกษุ ผู้ถือศีลบริสุทธิ์ (อย่าหมิ่นประมาทพระ)
- ๑๒) อย่าเอาอาหารที่กินแล้วไปให้พระภิกษุ รวมถึงสามเณรด้วย
- ๑๓) อย่าเสพเมถุนในวันศีล วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา
- ๑๔) เมื่อมีพระมาบิณฑบาตอย่าให้พระคอย เวลาใส่บาตรอย่าให้มือแตะบาตร ภิกษุหรือสามเณรห้ามใส่รองเท้า ห้ามกางร่ม ห้ามเอาผ้าปิดหัวเวลาใส่บาตร

ความเชื่อ

การถือฤกษ์ยามในการปลูกเรือน ในเดือนยี่ เดือนสี่ เดือนหก เดือนเก้า เดือนสิบสอง ถือเป็นฤกษ์ที่ดีในการปลูกเรือน โดยเฉพาะในเดือนหกและเดือนเก้า

ปลุกต้นไม้มงคล ในภาคอีสานถือว่าต้นไม้เป็นมงคลอย่างหนึ่ง หากปลูกให้ถูกทิศทางจะเกิดความสุขความเจริญ คตินี้ปรากฏในภาคกลางเช่นเดียวกัน ต้นไม้มงคลตามทิศของภาคอีสาน มีดังนี้

ทิศบูรพา - ปลูกกุ่ม ก่าม กระถิน มะพร้าว หมาก พลุ

ทิศอาคเนย์ - ปลูกต้นยอ

ทิศทักษิณ - ปลูกมะม่วงมะเฟือง มะไฟ

ทิศหริ - ปลูกต้นคูณ สะเดา ขนุน

ทิศปัจฉิม - ปลูกมะขาม มะยม

ทิศพายัพ - ปลูกมะกรูดมะนาว

ทิศอุดร - ปลูกต้นหมากดัน(พุทรา)

ทิศอีสาน - ปลูกดอกกรัก ต้นแพง

ภูตผี วิญญาณ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ปู่ตา เจ้าที่เจ้าทาง ซึ่งถ้ามีการเจ็บป่วยโดยไม่ทราบสาเหตุ ชาวบ้านจะสันนิษฐานไว้ก่อนว่า เกิดจากผีเข้า ผิดผี หรือไม้ก็กลับหลู่เจ้าที่เจ้าทาง จะต้องหาผู้เฒ่าผู้แก่ไปขอขมา เป็นต้น

๗. การใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

อำเภอโพธิ์ไทร มีเนื้อที่ประมาณ ๓๔๓,๖๒๓ ไร่ มีแม่น้ำที่สำคัญ คือ แม่น้ำโขงซึ่งกันเขตแดนระหว่าง ไทย - ลาว มีการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ด้านการเกษตร จำนวน ๒๐๕,๗๗๑ ไร่ ร้อยละ ๕๙.๘๘ ดังนี้

๑) พื้นที่ทำนา ๙๖,๕๒๓ ไร่

๒) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ๖๔,๓๒๔ ไร่

๓) พื้นที่ปลูกยางพารา ๔๔,๙๒๔ ไร่

๔) พื้นที่ทำการเกษตรอื่นๆ ๑,๘๒๓ ไร่

พื้นที่ป่าไม้และภูเขา จำนวน ๙๔,๐๗๖ ไร่ ร้อยละ ๒๗.๓๘

พื้นที่อยู่อาศัย จำนวน ๑๓,๐๐๕ ไร่ ร้อยละ ๓.๗๘

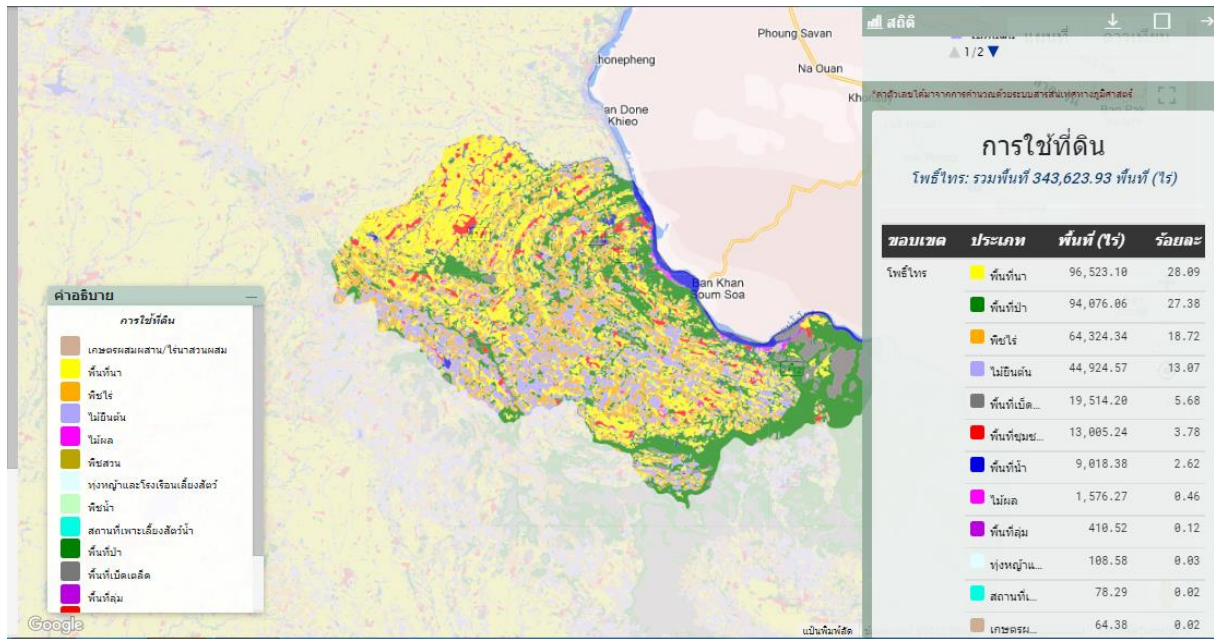
พื้นที่สาธารณะ จำนวน ๑๙,๕๒๔ ไร่ ร้อยละ ๕.๖๗

พื้นที่แหล่งน้ำ จำนวน ๙,๐๑๘ ไร่ ร้อยละ ๒.๖๒

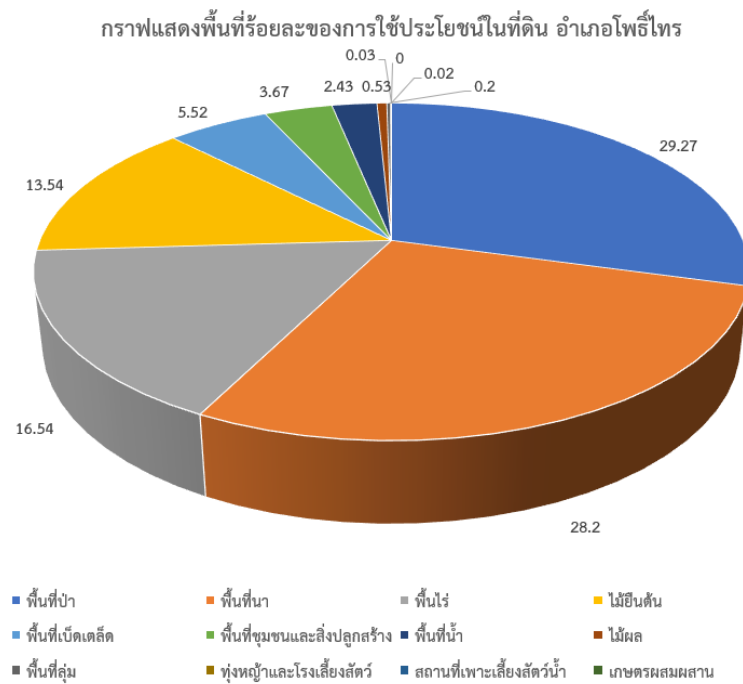
ตารางที่ ๑๐ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า	๙๔,๐๗๖	๒๗.๓๘
พื้นที่นา	๙๖,๕๒๓	๒๘.๐๙
พืชไร่	๖๔,๓๒๔	๑๘.๗๒
ไม้ยืนต้น	๔๔,๙๒๔	๑๓.๐๗
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๑๙,๕๑๔	๕.๖๘
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๑๓,๐๐๕	๓.๗๘
พื้นที่น้ำ	๙,๐๑๘	๒.๖๒
ไม้ผล	๑,๕๗๖	๐.๔๖
พื้นที่ลุ่ม	๔๑๐	๐.๑๒
ทุ่งหญ้าและโรงเลี้ยงสัตว์	๑๐๘	๐.๐๓
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๗๘	๐.๐๒
เกษตรผสมผสาน	๖๔	๐.๐๑

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๕

ภาพที่ ๑๓ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี
 (ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๕)

ภาพที่ ๑๔ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี
 (ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๕)

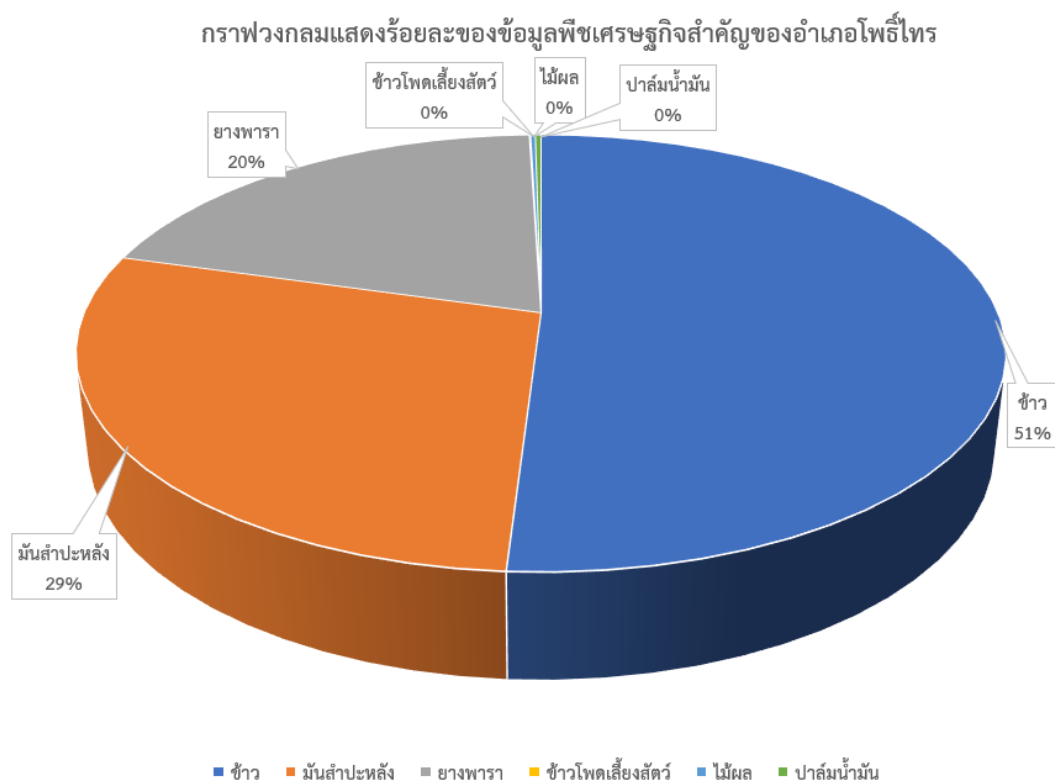
๘.ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

อำเภอโพธิ์ไทร พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ ข้าว มีพื้นที่ปลูกมาจำนวน ๙๗,๐๐๐ ไร่ รองลงมาคือ มันสำปะหลัง มีพื้นที่ปลูกจำนวน ๕๖,๙๐๒ ไร่ และยางพารา มีพื้นที่ปลูกจำนวน ๔๖,๕๗๓ ไร่ ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ปลูกไม้ผล ฯลฯ

ตารางที่ ๑๑ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

ตำบล	ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร (ไร่) อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี											
	พื้นที่ทั้งหมด	ข้าว	อ้อย	มันสำปะหลัง	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	สับปะรด	ผัก	หญ้าเลี้ยงสัตว์	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	ไม้ผล	ไม้ดอก/ประดับ
โพธิ์ไทร	๕๓,๓๐๑	๒๒,๘๖๔	๐	๗,๙๗๕	๒๕	๐	๐	๐	๓,๕๑๕	๗๐	๘	๐
ม่วงใหญ่	๒๑,๑๓๑	๑๓,๔๙๙	๐	๗,๘๘๑	๓๘	๐	๐	๐	๗๒	๐	๐	๐
สารภี	๖๙,๐๒๕	๑๗,๒๕๙	๐	๑๔,๗๘๐	๑๙	๐	๐	๐	๑๖,๔๖๗	๑๓๘	๔๒	๐
สองคอน	๔๒,๑๖๙	๑๓,๕๗๗	๐	๘,๙๖๐	๒	๐	๐	๐	๓,๐๔๙	๑๓	๑๔๒	๐
เหล่างาม	๕๕,๘๔๓	๑๓,๗๔๖	๐	๑๑,๐๖๒	๒๑	๐	๐	๐	๘,๙๘๑	๓๘	๑๐๒	๐
สำโรง	๑๐๒,๑๕๓	๑๗,๙๑๓	๐	๑๑,๕๕๖	๐	๐	๐	๐	๖,๘๖๘	๕	๘๒	๐
พื้นที่รวม	๓๔๓,๖๒๓	๙๘,๘๕๘	๐	๕๕,๑๑๔	๑๐๘	๐	๐	๐	๓๘,๙๕๔	๔๖๔	๓๗๖	๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร

ภาพที่ ๑๕ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร,พ.ศ.๒๕๖๖)

๙. องค์กร/สถาบันต่าง ๆ

อำเภอโพธิ์ไทร มีกลุ่มสถาบันเกษตรกร กลุ่มอาชีพการเกษตร ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานราชการหลายกลุ่ม กลุ่มอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีกลุ่มต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ ๑๔ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอโพธิ์ไทร

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
เกษตรผสมผสานและปลูกมะนาวนอกฤดู	๑๘๒	๑	สารภี	๒๔	
กลุ่มเลี้ยงโคบ้านโนนศรีสุข	๔๒	๑๓	ม่วงใหญ่	๑๔	
เกษตรอินทรีย์บ้านสร้างสะแบง	๒๕	๑๐	ม่วงใหญ่	๑๕	
โคขุนโปรงเจริญ	๑๖๗	๓	สองคอน	๙	
สองคอนปลาส้ม	๑๐๙	๙	สองคอน	๗	
เลี้ยงโคบ้านกะเตียด	๔๐	๗	สองคอน	๐	
เลี้ยงโคบ้านปากกะหลาง ๕	๓๙	๖	สองคอน	๑๐	
เลี้ยงโคบ้านปากกะหลาง ๔	๑๓๖	๖	สองคอน	๑๐	
แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑๐ ตำบลม่วงใหญ่ อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๖๗	๑๐	ม่วงใหญ่	๓๒	
แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๕ ตำบลม่วงใหญ่ อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๖๓	๕	ม่วงใหญ่	๓๖	
แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑ ตำบลสองคอน อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๑๙๗	๑	สองคอน	๓๐	
กลุ่มเกษตรนาแปลงใหญ่บ้านสร้างกุง	๑๕๔	๔	สองคอน	๖๕	
แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๓ ตำบลสารภี อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี (กลุ่มข้าวอินทรีย์)	๑๐๒	๓	สารภี	๔๗	
ผลิตข้าวอินทรีย์ร่องคันแยง ๒	๓๔	๖	สำโรง	๒๐	
แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๙ ตำบลสารภี อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๑๗๑	๙	สารภี	๔๔	
เกษตรผสมผสานอำเภอโพธิ์ไทร		๑๔	โพธิ์ไทร	๑๒	
คนไต่บ้าน ห้วยแคน	๑๗๑	๔	สองคอน	๑๒	
แปลงใหญ่ไม้ผล หมู่ ๑ ตำบลสองคอน อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๑๖๕	๑	สองคอน	๑๐	
แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๒ ตำบลสองคอน อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๗๙	๒	สองคอน	๔๓	

แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๕ ตำบลสองคอน อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๖๑	๕	สองคอน	๖๖	
แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๗ ตำบลสองคอน อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี		๗	สองคอน	๑๑๖	
แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๖ ตำบลสองคอน อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๘๕	๖	สองคอน	๓๓	
แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑๑ ตำบลโพธิ์ไทร อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๖๕	๑๑	โพธิ์ไทร	๒๙	
แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๘ ตำบลสองคอน อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี		๘	สองคอน	๘๑	
แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๓ ตำบลสองคอน อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๒	๓	สองคอน	๔๙	
แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๙ ตำบลสองคอน อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๗๗	๙	สองคอน	๓๐	
แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑ ตำบลสารภี อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๔๗/๑	๑	สารภี	๓๓	
แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๕ ตำบลสารภี อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๓๐	๕	สารภี	๕๒	
แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๓ ตำบลสารภี อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี (กลุ่มปุ๋ยอินทรีย์)	๑๔๘	๓	สารภี	๓๑	
แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๗ ตำบลสารภี อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๙๓	๗	สารภี	๓๐	
แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๒ ตำบลสำโรง อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๕	๒	สำโรง	๓๐	
แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๔ ตำบลสำโรง อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๑๔๐	๔	สำโรง	๖๒	
แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๓ ตำบลสำโรง อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	๒๔๑	๓	สำโรง	๒๑	
ชาวสวนยางพาราบ้านทุ่งศรีอุดม	๖๐	๑๖	โพธิ์ไทร	๘	
เลี้ยงโคบ้านปากกะหลาง ๓	๑๔๙	๖	สองคอน	๑๑	
เลี้ยงโคบ้านปากกะหลาง ๒	๑๔	๖	สองคอน	๙	
เลี้ยงโคบ้านปากกะหลาง	๕๕	๖	สองคอน	๘	
เลี้ยงโคบ้านสองคอน	๓๑๕	๑	สองคอน	๙	
นาแปลงใหญ่ข้าวหมู่ ๗ ตำบลสองคอน		๗	สองคอน	๑๑๖	
นาแปลงใหญ่บ้านปากกะหลาง	๘๕	๖	สองคอน	๓๓	

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
กลุ่มผู้เลี้ยงโคบ้านนาหว้า	๖๐	๓	สำโรง	๙๑	
กลุ่มผลิตข้าวอินทรีย์ร่องคันแยง ๑	๑๐๓	๘	สำโรง	๒๓	
องค์กรโพธิ์ไทรพัฒนา	๒๖	๑๐	โพธิ์ไทร	๑๓	
เลี้ยงโคน้ำคำ		๑๐	สำโรง	๒๗	
กลุ่มเลี้ยงโคตำบลโพธิ์ไทร		๑๔	โพธิ์ไทร	๑๒	
คันแยงน้อย ม.๘	๑๕๓	๘	สำโรง	๑๔	
นาแปลงใหญ่หมู่ ๑๑ โนนทัน สังกัด ส.ก.ก.	๖๕	๑๑	โพธิ์ไทร	๒๙	
กลุ่มนาแปลงใหญ่บ้านจอมปลวกสูง		๘	สองคอน	๘๑	
กลุ่มเลี้ยงวัวผาชัน	๑๖๒	๗	สำโรง	๓๕	
เกษตรผสมผสานนาแปลงใหญ่ กลุ่มลำน้ำโขง ม.๓	๒๙	๓	สองคอน	๔๙	
กลุ่มเลี้ยงโคบ้านป่าชำชุมชน ๖	๗๐	๙	สองคอน	๑๐	
กลุ่มเลี้ยงโคบ้านป่าชำชุมชน ๕	๔๗	๑	สองคอน	๑๐	
กลุ่มเลี้ยงโคบ้านป่าชำชุมชน ๔	๔๖	๙	สองคอน	๑๐	
กลุ่มเลี้ยงโคบ้านป่าชำชุมชน ๓	๖๐	๙	สองคอน	๑๐	
กลุ่มเลี้ยงโคบ้านป่าชำชุมชน ๒	๘๑	๙	สองคอน	๑๐	
คนโทบ้าน	๑๗๑	๔	สองคอน	๑๒	
เกษตรกรบ้านคำกลาง	๑๐๒	๓	สารภี	๗	
กลุ่มนาแปลงใหญ่บ้านป่าชำชุมชน	๗๗	๙	สองคอน	๓๐	
แปลงใหญ่ข้าวหมู่ ๕ ต.สองคอน	๖๔	๕	สองคอน	๑๗	
เลี้ยงหมูป่าหมูดำชุมชนโนนเจริญ	๖๓	๒	โพธิ์ไทร	๗	
เลี้ยงวัวชุมชนโนนเจริญ	๒๔๙	๒	โพธิ์ไทร	๗	
กลุ่มเลี้ยงโคบ้านป่าชำชุมชน	๗๗	๙	สองคอน	๔๕	
ท่องเที่ยวเชิงเกษตร สามพันโบก	๑๓๗	๖	สองคอน	๑๐	
เกษตรผสมผสานหมู่ ๑ ต.สารภี	๔๗/๑	๑	สารภี	๓๓	
นาแปลงใหญ่บ้านหินห่อม	๓๐	๕	สารภี	๕๒	
กลุ่มปลูกหม่อนเลี้ยงไหมบ้านภูเวียง	๙๙	๘	สารภี	๗	
เกษตรผสมผสานบ้านหินห่อม	๑๓	๕	สารภี	๙	
เลี้ยงไก่พันธุ์พื้นบ้านผสมบ้านนาห้าง	๒๖	๒	สำโรง	๗	
กลุ่มปุยบ้านสำโรง	๒๗	๕	สำโรง	๒๑	

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
กลุ่มเลี้ยงโค-กระบือ ๒ บ้านคำกลาง	๑๕๘	๓	สารภี	๘	
เกษตรแปรรูปตำบลเหล่างาม	๑๙๕	๙	เหล่างาม	๑๕	
บ้านไร่ ส.สีธาตุนั่งเรือ	๑๘๕	๑๐	โพธิ์ไทร	๘	
กลุ่มเลี้ยงสัตว์บ้านนาขาม	๘๐	๑	โพธิ์ไทร	๗	
กลุ่มเกษตรกรบ้านสร้างม่วง	๕๓	๙	โพธิ์ไทร	๙	
สวนสมุนไพรและพืชนอกฤดูกาลบ้านนาขวาง	๒๐๙	๘	ม่วงใหญ่	๑๓	
กลุ่มผู้เลี้ยงโคบ้านหนองผักแว่น	๔๒	๙	สารภี	๑๐	
บ้านดอนขาด	๗	๒	สองคอน	๘	
กลุ่มเลี้ยงโค-กระบือบ้านคำกลาง ๓	๔	๓	สารภี	๑๑	
กลุ่มเลี้ยงโคบ้านภูเวียง (โนนน้อย)	๖๐	๘	สารภี	๑๓	
เลี้ยงโคบ้านคำกลาง ตำบลสารภี	๒๓	๓	สารภี	๗	
กลุ่มเกษตรเลี้ยงโคคำกลาง	๘๕	๓	สารภี	๑๐	
กลุ่มเลี้ยงโคเนื้อโคขุนเพื่อเกษตรกรหินดานกัวหน้า	๑๙๙	๖	โพธิ์ไทร	๘	
กลุ่มเกษตรกรบ้านโป่งเป่า	๑๒๐	๔	เหล่างาม	๗	
แปรรูปเกษตรพงษ์ศักดิ์	๑๔๘	๓	สารภี	๓๔	
ผู้เลี้ยงวัวบ้านอานวยผล	๒๒	๑๓	โพธิ์ไทร	๑๘	
กลุ่มเลี้ยงโคสารภีกัวหน้าบ้านสารภี	๑๘๒	๑	สารภี	๑๕	
กลุ่มเลี้ยงโคห้วยผ้าแพร	๓๗	๑๐	โพธิ์ไทร	๘	
กรวิจัยผ้าฝ้ายจากครามทอมือ ย้อมสีธรรมชาติ	๒	๓	สองคอน	๑๒	
กลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชุมชนโพธิ์ไทร ๒	๒๖	๑๒	โพธิ์ไทร	๒๕	
ท่องเที่ยวภูด่านทองบ้านหนองผักแว่น	๑๓๑	๙	สารภี	๒๑	
เกษตรอินทรีย์วิถีอีสานบ้านเกาะแกด	๓๑	๘	โพธิ์ไทร	๓๓	
สังกะสมทรัพย์บ้านโสกชั้น	๑๗๕	๒	สารภี	๑๓	
ผ้าฝ้ายทอมือ ตำบลสองคอน	๔๗	๑	สองคอน	๑๕	
เกษตรอินทรีย์ยั่งยืนบ้านสองคอน	๑๖๕	๑	สองคอน	๓๐	
เกษตรอินทรีย์ วิถีปูย่า	๑๘๔	๑๐	สำโรง	๑๑	
วนเกษตรภูเวียง	๒๓๖	๘	สารภี	๑๑	
เลี้ยงโคเนื้อบ้านนาเจริญ	๓	๑	สำโรง	๑๐	
เกษตรอินทรีย์ผสมผสานบ้านศรีสว่าง	๓๒๖	๑๕	โพธิ์ไทร	๑๐	

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
กลุ่มปลูกมันสำปะหลังบ้านลาดยาว	๒๑๐	๑	สารภี	๑๕	
แปรรูปมันสำปะหลังบ้านดงดาหวัง	๗๔	๒	เหล่างาม	๙	
เกษตรผสมผสานสามพันโบก	๑๓๘	๔	สองคอน	๑๕	
แปรรูปผลผลิตทางการเกษตรบ้านนาห้าง	๕	๒	สำโรง	๔๓	
ชุมชนปลอดภัยบ้านนาหว้า	๒๔๓	๓	สำโรง	๑๘	
เลี้ยงโคเนื้อบ้านหนองพานเย็น	๑๓๗	๕	เหล่างาม	๑๐	
แปรรูปผลผลิตการเกษตรบ้านนาห้าง	๕	๒	สำโรง	๔๓	
ทำนาบ้านนาหิน	๗๓	๒	ม่วงใหญ่	๑๕	
ผู้ปลูกกล้วยน้ำว้าและกล้วยหอมทองอำเภอโพธิ์ไทร	๘๔	๕	โพธิ์ไทร	๘	
ศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชนบ้านหินหอม	๖๔	๕	สารภี	๒๕	
วิสาหกิจชุมชนออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านผาชัน	๙๐	๗	สำโรง	๒๗	
ปลูกข้าวอินทรีย์บ้านภูเวียง	๙๙	๘	สารภี	๑๓	
เลี้ยงสุกรและโคกระบือบ้านโนนสว่าง	๑๐๖	๙	เหล่างาม	๒๕	
ผู้เลี้ยงโคเนื้อบ้านสร้างกุ้ง	๑๐๔	๔	สองคอน	๑๐	
เลี้ยงโคเนื้อบ้านดอนพัฒนา	๑๒	๑๐	สารภี	๙	
เลี้ยงโคเนื้อบ้านภูเวียง	๑๕๘	๕	สารภี	๑๔	
เลี้ยงโคเนื้อบ้านหินหอม-ไพรสวรรค์	๕๘	๗	สารภี	๙	
ผาชันโฮมสเตย์	๙๐	๗	สำโรง	๑๕	
เลี้ยงโคขุนเพื่อจำหน่ายบ้านนาหว้าใต้	๑๒๐	๓	สำโรง	๗	
ปลูกมันสำปะหลังบ้านพรสวรรค์	๓๙	๘	เหล่างาม	๑๔	
เกษตรกรรมบ้านหนองพานเย็น	๘๙	๕	เหล่างาม	๑๖	
สุรากลั่นชุมชน บ้านตูม	๖๖	๖	ม่วงใหญ่	๗	
รองเท้าไช้ออฟ บ้านทุ่งศรีอุดม	๖๐	๑๖	โพธิ์ไทร	๑๗	
เกษตรอินทรีย์เพื่อสุขภาพห้วยกระเจิน	๑๔๑	๘	ม่วงใหญ่	๔๑	
Js เจริญสุขยางพารา	๑๑๙	๘	โพธิ์ไทร	๕	
ไร่นาสวนผสมบ้านน้ำคำ	๑๐	๑๐	สำโรง	๑๘	
ปลูกข้าวหอมมะลิบ้านปากห้วยม่วง	๙๔	๑	เหล่างาม	๑๑	
จัดการชลประทานระบบท่อบ้านนาขาม	๑๓๒	๔	สำโรง	๕๘	
ผลิตภัณฑ์ตะกร้าสานจากเส้นพลาสติกบ้านปากห้วยม่วง	๓๖	๑	เหล่างาม	๙	

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
การจัดการบริหารน้ำชุมชนบ้านนาเจริญ	๑๕๒	๑	สำโรง	๖๑	
หนังประโมทัยบ้านหินดาน	๕๔	๖	โพธิ์ไทร	๘	
ปลุกมันสำปะหลังบ้านภูเวียง	๑๐๕	๕	สารภี	๙	
ศูนย์ส่งเสริมผลิตภัณฑ์ข้าวชุมชนบ้านโพธิ์ไทร-สร้างหลักเส	๒๔๖	๘	สารภี	๓๐	
ข้าวปลอดภัยตำบลสารภี	๑๐๙	๘	สารภี	๕๔	
จักสานศรีมงคลใต้	๑๑๘	๖	โพธิ์ไทร	๗	
แคหมูบ้านพะไล	๑๑	๔	โพธิ์ไทร	๑๐	
ทอเสื่อบ้านพะไล	๑๐๔	๔	โพธิ์ไทร	๓๐	
ทอเสื่อบ้านวังแซ	๑๕๐	๑๒	โพธิ์ไทร	๓๔	
เพาะเห็ดฟางบ้านนาห้าง	๑๕๓	๒	สำโรง	๑๓	
แปรรูปข้าวและเกษตรอินทรีย์บ้านอำนวยผล	๙๗	๑๓	โพธิ์ไทร	๗๒	
ปลุกมันสำปะหลังบ้านโนนสว่าง	๑๒๕	๙	เหล่างาม	๑๕	
ปลุกข้าวหอมมะลิ(บ้านวังแซ)	๓๕	๑๒	โพธิ์ไทร	๑๕	
ผลิตปุ๋ยอินทรีย์บ้านโคกศิลา	๖๐	๑๓	โพธิ์ไทร	๑๕	
ปลุกมันสำปะหลัง บ. คำมณี	๑๑๑	๗	โพธิ์ไทร	๑๖	
โตไม้สร้างสรร บ้านคำมณี	๑๑๙	๗	โพธิ์ไทร	๗	
ปลุกข้าวและปลุกมันสำปะหลังบ้านโนนทัน	๖๔	๑๑	โพธิ์ไทร	๑๕	
รากไม้พัฒนาบ้านแดง	๑๑๑	๑๗	โพธิ์ไทร	๑๑	
ผู้ปลุกมันสำปะหลังบ้านเหล่างาม	๘๘	๖	เหล่างาม	๑๑	
ผู้เลี้ยงสัตว์บ้านพะไล	๗๕	๔	โพธิ์ไทร	๑๕	
บริหารจัดการน้ำบ้านผาชัน	๙๐	๗	สำโรง	๓๑	
กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองบ้านดอนกะทอด	๕๓	๑	สารภี	๓๐	
ตัดเย็บเสื่อผ้าบ้านวังแซ	๔	๑๒	โพธิ์ไทร	๑๑	
น้ายาล้างจานบ้านหินดาน	๑๓๖	๖	โพธิ์ไทร	๒๖	
ต้นกล้าจากเมล็ดพันธุ์ใหม่บ้านหนองผักแว่น	๑๘	๙	สารภี	๑๗	
วิสาหกิจเลี้ยงกระบือบ้านกะลิ่ง	๑๐๖	๖	สารภี	๑๘	
ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพบ้านสร้างสะแบง	๑๗	๑๐	ม่วงใหญ่	๖๔	
เลี้ยงสัตว์บ้านนาหิน	๙๓	๒	ม่วงใหญ่	๔๐	
เลี้ยงปลาบ้านจพะไล	๑๒	๑๒	ม่วงใหญ่	๓๒	

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
กลองยาวบ้านดอนกะทอด	๗๘	๕	ม่วงใหญ่	๑๕	
กลองยาวบ้านแก้งใต้	๕๓	๔	ม่วงใหญ่	๒๐	
กองทุนปลาบ้านผาชัน	๘	๗	สำโรง	๔๓	
ข้าวต้มมัดยายพันบ้านสองคอน	๑๘๘	๑	สองคอน	๑๑	
กลุ่มพลังรักแ่ก่คันย้าบ้านหนองฟานเย็น	๔๐	๕	เหล่างาม	๑๕	
พัฒนาอาชีพเย็บผ้าบ้านจอมปลวกสูง	๑๑	๘	สองคอน	๑๐	
ปลูกข้าวหอมมะลิบ้านพรสวรรค์	๙๐	๘	เหล่างาม	๓๗	
ส.วิไล เฟอร์นิเจอร์บ้านเกาะโรง	๓๔	๗	เหล่างาม	๑๐	
ปลูกผักสวนครัวบ้านเลาะ	๙๗	๕	โพธิ์ไทร	๑๒	
หัตถกรรมบ้านวังแซ	๔๙	๑๒	โพธิ์ไทร	๑๕	
ทอผ้าไหมบ้านหนองผักแว่น	๑๓๙	๙	สารภี	๔๑	
ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพบ้านคำกลาง	๓๔	๓	สารภี	๒๕	
ขนมทองม้วนบ้านสารภี	๕๓	๑	สารภี	๑๙	
ผู้พัฒนาผลผลิตทางการเกษตรดีที่เหมาะสมอำเภอโพธิ์ไทร	๒๙	๗	โพธิ์ไทร	๑๐	
ปลูกมันสำปะหลังบ้านโสภณ	๑๐๘	๒	สารภี	๑๖	
ปลูกมันสำปะหลังบ้านกะลิ่ง	๘๖	๖	สารภี	๑๘	
ปลูกผักสวนครัวบ้านดอนพัฒนา	๑๗	๑๐	สารภี	๑๕	
ทอผ้าบ้านโปรงเจริญ	๙๘	๓	สองคอน	๑๐	
ปลูกมันสำปะหลังบ้านไพรสวรรค์	๖๓	๗	สารภี	๑๕	
กลองยาวบ้านคำกลาง	๙๘	๓	สารภี	๑๖	
ผู้ปลูกมันสำปะหลังบ้านหินหอม	๑๐๐	๕	สารภี	๑๙	
ปลูกมันสำปะหลังบ้านหนองผักแว่น	๖๑	๙	สารภี	๒๒	
ปลูกมันสำปะหลังบ้านร่องคันแยง	๕๖	๖	สำโรง	๗๙	
ปลูกมันสำปะหลังบ้านโนนศาลา	๔๔	๙	สำโรง	๓๓	
ปลูกพริกบ้านโป่งเป้า	๗๔	๔	เหล่างาม	๑๕	
เห็ดนางฟ้าบ้านนามน	๘๙	๓	ม่วงใหญ่	๑๘	
กลุ่มปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพบ้านสำโรง	๕๗	๕	สำโรง	๒๓	
ผู้ปลูกมันสำปะหลังบ้านปากห้วยม่วง	๑๖๔	๑	เหล่างาม	๑๐	
สุรากลั่นบ้านจวงพะไล	๑๙	๑๒	ม่วงใหญ่	๑๑	

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
ปลูกมันสำปะหลังบ้านนาหว้า	๑๕	๓	สำโรง	๓๑	
ปลูกข้าวหอมมะลิบ้านนาหว้าใต้	๑๑	๓	สำโรง	๑๖	
พืชเศรษฐกิจการไถอย่างพารา	๑๗๕	๑	สารภี	๑๖	
ร้านค้าวิสาหกิจชุมชนอำเภอโพธิ์ไทร	๑๖๖	๒	โพธิ์ไทร	๑๐	
กลุ่มเพาะเห็ดสามัคคีบ้านภูเวียง	๑๙๙	๘	สารภี	๑๓	
น้ำดื่มเพื่อสุขภาพบ้านสำโรง	๑๑๙	๕	สำโรง	๘	
ผลิตภัณฑ์สมุนไพรน้ำลูกยอเพื่อสุขภาพ	๔๐	๑๑	โพธิ์ไทร	๑๐	
กลุ่มผู้ปลูกยาง	๒๒๗	๒	สารภี	๑๘	
สุรากลั่นบ้านเหล่างาม	๒๓	๖	เหล่างาม	๑๐	
วิสาหกิจชุมชนเกษตรผสมผสานบ้านสารภี	๙๐	๑	สารภี	๒๐	
เกษตรผสมผสานบ้านโป่งเป่า	๓	๔	เหล่างาม	๒๓	
เกษตรผสมผสานตำบลสองคอน	๑๖๕	๑	สองคอน	๑๗	
เกษตรผสมผสานบ้านคำมณี	๒๙	๗	โพธิ์ไทร	๒๓	
ทอผ้าพื้นเมืองบ้านดอนกระทอด	๑	๕	ม่วงใหญ่	๒๔	
ปลาแปรรูปหาคาสี	๙๔	๖	สองคอน	๘	
ปลูกมันสำปะหลังร่องคันแยงน้อย	๕๗	๘	สำโรง	๒๑	
ปุ๋ยจุลินทรีย์ชีวภาพบ้านจอมปลวกสูง	๒๕	๘	สองคอน	๕๖	
ผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพบ้านภูเวียง	๕๗	๘	สารภี	๓๒	
ทอผ้าพื้นเมืองบ้านภูเวียง	๒๗	๘	สารภี	๑๐	
กลุ่มผู้ปลูกยางพาราบ้านสำโรง	๕๗	๕	สำโรง	๑๑	
บุบผาสุรากลั่น	๑๒	๘	ม่วงใหญ่	๘	
ผู้พัฒนามันสำปะหลังอำเภอโพธิ์ไทร	๑๔๑	๘	ม่วงใหญ่	๑๙	
กลุ่มปลูกหญ้า	๓๑	๔	สองคอน	๑๑	
ผู้ปลูกมันสำปะหลัง	๖๖	๔	สองคอน	๑๐	
กล้วยฉาบแม่เขมทอง	๑๔๕	๑๑	โพธิ์ไทร	๑๒	
กลุ่มเย็บผ้าบ้านนาหว้าใต้	๑๕๙	๓	สำโรง	๑๖	
กลุ่มทอผ้าบ้านคำมะณี	๔๐	๗	โพธิ์ไทร	๓๒	
กลุ่มสตรีทอผ้าบ้านโนนใหญ่	๓๙	๑๐	โพธิ์ไทร	๒๔	
กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านแก้งใต้ หมู่ ๔	๒๔	๔	ม่วงใหญ่	๒๗	

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
กลุ่มทอผ้าย้อมสีธรรมชาติบ้านร้องคันแยงน้อย	๑๕๓	๘	ลำโรง	๑๖	
สตรีทอผ้าบ้านนาขาม	๓๕	๔	ลำโรง	๒๘	
ทอผ้าพื้นเมืองบ้านศรีสว่าง	๘๘	๑๕	โพธิ์ไทร	๒๐	
กลุ่มทอผ้าหนองคุณ ๒	๓๔๗	๒	โพธิ์ไทร	๑๙	
ปลูกยางพารา	๑๒๓	๗	สารภี	๓๓	
กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองบ้านโนนทัน	๑๑	๑๑	โพธิ์ไทร	๑๒	
ดนตรีพื้นเมืองบ้านหนองฟานเย็น	๑๐๓	๕	เหล่างาม	๑๕	
ข้าวซ้อมมือบ้านสร้างสะแบง	๑๗	๑๐	ม่วงใหญ่	๒๘	
ทอผ้าพื้นเมืองบ้านเกาะแกด	๘๕	๘	โพธิ์ไทร	๓๒	
กลุ่มสตรีทอผ้า	๑๔	๑	โพธิ์ไทร	๑๗	
กลุ่มทำขนมทองม้วนบ้านวังแซ	๗๘	๑๒	โพธิ์ไทร	๑๕	
กลุ่มแม่บ้านข้าวเกรียบสมุนไพรบ้านแก้งใต้	๕๓	๔	ม่วงใหญ่	๑๕	
โพธิ์ไทร ๑	๑๖๖	๒	โพธิ์ไทร	๑๓	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร

ตารางที่ ๑๕ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
กลุ่มส่งเสริมผลิตพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลโพธิ์ไทร	๒๔๖	๒	โพธิ์ไทร	๔๓	นายวิรัช แสงแดง
กลุ่มส่งเสริมผลิตพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลสองคอน	๑๖๕	๒	สองคอน	๓๐	นายเรืองประทีน เขียวสด
กลุ่มส่งเสริมผลิตพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลเหล่างาม	๑๑๓	๙	เหล่างาม	๓๐	นายทวี พานถม
กลุ่มส่งเสริมผลิตพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลม่วงใหญ่	๒๕	๑๐	ม่วงใหญ่	๒๖	นางเทียนชัย คงเที่ยง
กลุ่มปลูกข้าวอินทรีย์ภูหินเหล็กไฟ	๑๑	๓	ลำโรง	๓๐	นายเตียง ภูงอก
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนผอบ ณ นคร ๑		๖	ลำโรง	๒๖	เด็กชายพิพบ เจริญชาติ
กลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียนบ้านดอนกะทอด		๕	ม่วงใหญ่	๓๕	เด็กชายจตุภัทร สระคำจันทร์
กลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียนบ้านโป่งเป่า		๔	เหล่างาม	๑๓	เด็กชายวรายุทธ สนามโพธิ์
กลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียนโพธิ์ไทรพิทยาคาร		๑๕	โพธิ์ไทร	๑๕	เด็กชายภูมรินทร์ ทองโคตร
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านโป่งเจริญ		๓	สองคอน	๑๕	เด็กชายกิตชนะพัฒน์ รัตนมูล
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านสารภี		๑	สารภี	๒๐	เด็กชายเอกราช พันธังาม

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรโพธิ์ไทร	๒๔๖	๒	โพธิ์ไทร	๑๕	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสร้างสะพาน	๑๗	๑๐	ม่วงใหญ่	๒๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรร่องคันแยงใหญ่	๒๐	๖	สำโรง	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรคำมณี	๔๐	๗	โพธิ์ไทร	๑๙	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรดอนกระทูด	๒๙	๕	ม่วงใหญ่	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองผักแว่น	๑๑๓	๙	สารภี	๒๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเกาะแสด	๘๕	๘	โพธิ์ไทร	๒๗	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรศรีสว่าง	๘๘	๑๕	โพธิ์ไทร	๑๗	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรภูเวียง	๒๒๕	๘	สารภี	๑๕	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรผาชัน	๑๕๓	๘	สำโรง	๑๕	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรร่องคันแยงน้อย	๑๕๓	๘	สำโรง	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรปากห้วยม่วง	๓๖	๑	เหล่างาม	๑๐	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

(๑) ครุฑเรือนเกษตรกร

อำเภอโพธิ์ไทร มีครุฑเรือนเกษตรกร จำนวน ๙,๓๐๕ ครุฑเรือน โดยมีหัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๔๖-๕๕ ปี จำนวน ๒,๙๓๐ ครุฑเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๔๙ รองลงมาอายุระหว่าง ๕๖-๖๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๗๐ และอายุระหว่าง ๓๖-๔๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๑๗ ตามลำดับ

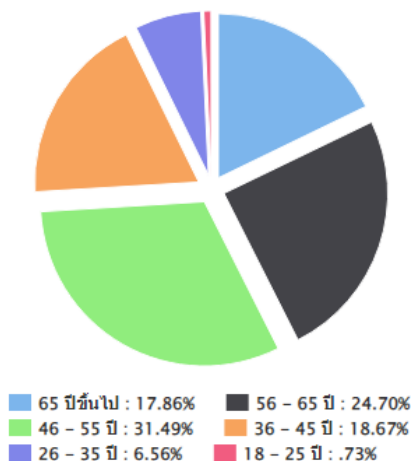
ตารางที่ ๑ แสดงหัวหน้าครุฑเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

ช่วงอายุ (ปี)	ครุฑเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๑,๖๖๒.๐๐	๑๗.๘๖
๕๖ - ๖๕ ปี	๒,๒๙๘.๐๐	๒๔.๗๐
๔๖ - ๕๕ ปี	๒,๙๓๐.๐๐	๓๑.๔๙
๓๖ - ๔๕ ปี	๑,๗๓๗.๐๐	๑๘.๖๗
๒๖ - ๓๕ ปี	๖๑๐.๐๐	๖.๕๖
๑๘ - ๒๕ ปี	๖๘.๐๐	๐.๗๓
รวม	๙,๓๐๕.๐๐	๑๐๐

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๖)

แผนภูมิภาพแสดงหัวหน้าครุฑเรือนจำแนกตามอายุ

หัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกร จำแนกช่วงอายุ

ภาพที่ ๑ แสดงหัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

อำเภอโพธิ์ไทร มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๙,๐๙๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๗.๗๖ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๒๐๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒.๒๔ %

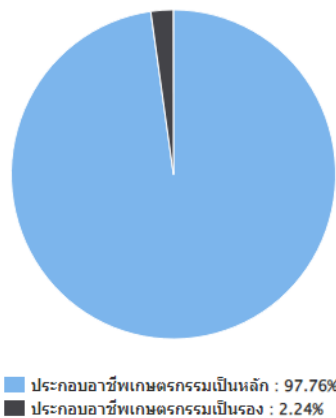
ตารางที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๙,๐๙๗.๐๐	๙๗.๗๖
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๒๐๘	๒.๒๔

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๖)

แผนภูมิภาพแสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร

ลักษณะการประกอบอาชีพ

ภาพที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

(ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๖)

(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

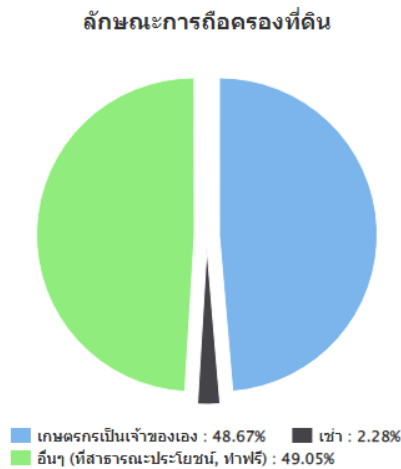
ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอโพธิ์ไทร ส่วนใหญ่เป็นที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี จำนวน ๕,๗๒๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๐๗ รองลงมาคือ เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๕,๗๗๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๗๓ และเช่า จำนวน ๒๖๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒.๒๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี	๕,๘๑๔	๔๙.๐๕
เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง	๕,๖๘๐	๔๘.๖๗
เช่า	๒๖๖	๒.๒๘

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๖)

แผนภูมิภาพแสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร

ภาพที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๖)

(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

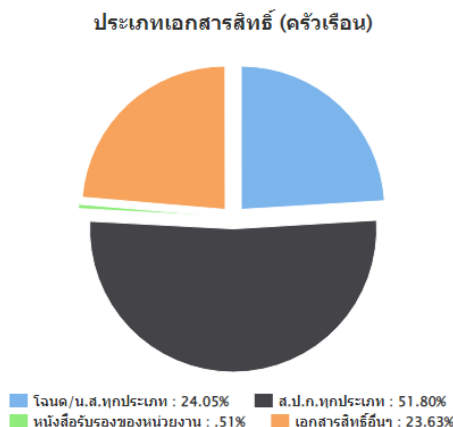
เกษตรกรอำเภอโพธิ์ไทร มีการถือครองที่ดินแบบส.ป.ก. ทุกประเภท จำนวน ๓,๒๔๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๘๐ รองลงมาคือเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ๑,๕๐๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๐๕ และไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน ๑,๔๐๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๖๓ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรองของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๑,๕๐๖	๓,๒๔๔	๓๒	๑,๔๘๐	๕,๖๘๐

:

แผนภูมิภาพแสดงประเภทเอกสารสิทธิ์

ภาพที่ ๔ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๖)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอโพธิ์ไทร มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๕...กลุ่ม มีสมาชิก ๑๔๘ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๑๒ กลุ่ม สมาชิก ๑๘๘ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๕ กลุ่ม สมาชิก ๙๐ ราย วิสาหกิจชุมชน ๒๑๒ แห่ง สมาชิก ๔,๗๙๙ ราย สหกรณ์ จำนวน ๑ แห่ง สมาชิก ๘๐ ราย และกลุ่มเกษตรกร ๕ กลุ่ม สมาชิก ๑๔๘ ราย

ตารางที่ ๕ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
โพธิ์ไทร	๑	๓๐	๔	๗๘	๓	๔๕	๕๓	๙๑๕	๑	๘๐	๑	๓๐
ม่วงใหญ่	๐	๐	๒	๓๕	๐	๐	๑๖	๕๐๙	๐	๐	๐	๐
สำโรง	๑	๓๐	๐	๐	๐	๐	๓๕	๙๘๘	๐	๐	๑	๓๐
สองคอน	๑	๓๐	๑	๑๐	๑	๒๕	๔๗	๑,๒๕๗	๐	๐	๑	๓๐
สารภี	๑	๒๖	๒	๓๐	๑	๒๐	๔๒	๘๕๓	๐	๐	๑	๒๖
เหล่างาม	๑	๓๒	๓	๓๕	๐	๐	๑๙	๒๗๗	๐	๐	๑	๓๒
รวม	๕	๑๔๘	๑๒	๑๘๘	๕	๙๐	๒๑๒	๔,๗๙๙	๑	๑	๕	๑๔๘

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๖

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

อำเภอโพธิ์ไทร มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๑ ศูนย์ และศพก. เครือข่าย ๑๕ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๖ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ๒ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๖ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ๖ ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ๖ ศูนย์

ตารางที่ ๖ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศดปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศัตว์	ปกรป	
โพธิ์ไทร	๑	๔	๑	๐	๑		๑		๑
ม่วงใหญ่	๐	๓	๑	๐	๑		๑		๑
สำโรง	๐	๕	๑	๑	๑		๑		๑
สองคอน	๐	๑	๑	๐	๑		๑		๑
สารภี	๐	๑	๑	๑	๑		๑		๑
เหล่างาม	๐	๑	๑	๐	๑		๑		๑
รวม	๑	๑๕	๖	๒	๖		๖		๖

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๖

(๑) อาสาสมัครเกษตร

อำเภอโพธิ์ไทร มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๑๖๓ คน โดยมีอาสาปศุสัตว์ จำนวน ๙๑ ราย รองลงมา คือเกษตรหมู่บ้านจำนวน ๖๒ ราย หมอดินอาสา ๑๑ ราย ประมงอาสา ๕ ราย ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ก็ตามอาสาเกษตร บางรายทำหน้าที่อาสามากกว่า ๓หน้าที่

ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
โพธิ์ไทร		๑	๑	๒๓	๔	๑๗		๑	
ม่วงใหญ่			๒	๒๐	๒	๑๕			
สำโรง			๑	๑๒	๑	๑๑			
สองคอน				๑๑	๑	๙	๑		
สารภี			๑	๑๓	๒	๑๐			
เหล่างาม				๑๒	๑	๙			
รวม		๑	๕	๙๑	๑๑	๗๑	๑	๑	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร กรมส่งเสริมการเกษตร ๒๕๖๖

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอโพธิ์ไทร มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในอำเภอโพธิ์ไทร มีประชาชนชาวบ้านจำนวน ๖ คน

ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้านอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่
โพธิ์ไทร	๑	นายผดุง สมศรี	๓๒๖ ม.๒ ต.โพธิ์ไทร
ม่วงใหญ่	๑	นายโสภณ ตรินันท์	๗๓ ม.๒ ต.ม่วงใหญ่
สำโรง	๑	นายศิปปชัย พลเมือง	๒๑ ม.๑๐ ต.สำโรง
สองคอน	๑	นายอนุสรณ์ สายใจ	๗๐ ม.๘ ต.สองคอน
สารภี	๑	นายเสถียร กุลโชติ	๑๐๒ ม.๙ ต.สารภี
เหล่างาม	๑	นายวีระ ทองราช	๑๙๕ ม.๙ ต.เหล่างาม
รวม	๖		

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ.๒๕๖๖

๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายธวัช แสงแดง

บ้านเลขที่ ๒๔๖ ม.๒ ต.โพธิ์ไทร อ.โพธิ์ไทร

สถานการณ์ของพื้นที่ : พื้นที่อำเภอโพธิ์ไทรเกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกข้าว มันสำปะหลังและยางพารา

แนวทางการพัฒนา : ลดต้นทุนเพิ่มผลผลิตและเพิ่มมูลค่าโดยใช้นวัตกรรมใหม่

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : ผลผลิตปลอดภัยและใช้ตลาดนำการผลิต

หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. ลดต้นทุนเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

หลักสูตรบังคับ

๑. เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่

หลักสูตรหลัก

๑. การเตรียมดิน การตรวจวิเคราะห์ดินและการปรับปรุงบำรุงดิน
๒. การเตรียมเมล็ดพันธุ์ดี
๓. การใช้ปุ๋ยลดต้นทุนและการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรอย่างถูกวิธี
๔. การผลิตข้าวคุณภาพและรับรองมาตรฐานการผลิตข้าว (GAP และอินทรีย์)
๕. การเพิ่มมูลค่าและการแปรรูปข้าว
๖. สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับโคนม
๗. การเก็บเกี่ยวและปฏิบัติการหลังการเก็บเกี่ยว
๘. การตลาดสินค้าเกษตร
๙. การทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ
๑๐. การผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์
๑๑. การผลิตและใช้ฮอร์โมนไข่

หลักสูตรเสริม

๑. วิชาบัญชีต้นทุนอาชีพ
๒. วิชาการใช้น้ำอย่างรู้ค่า
๓. แผนการผลิตรายบุคคล (IFPP)/แผนธุรกิจกลุ่ม
๔. การสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม
๕. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
๖. การขยายพันธุ์พืช
๗. การเลี้ยงโคเนื้อ

ศูนย์เครือข่าย จำนวน ๑๕ ศูนย์

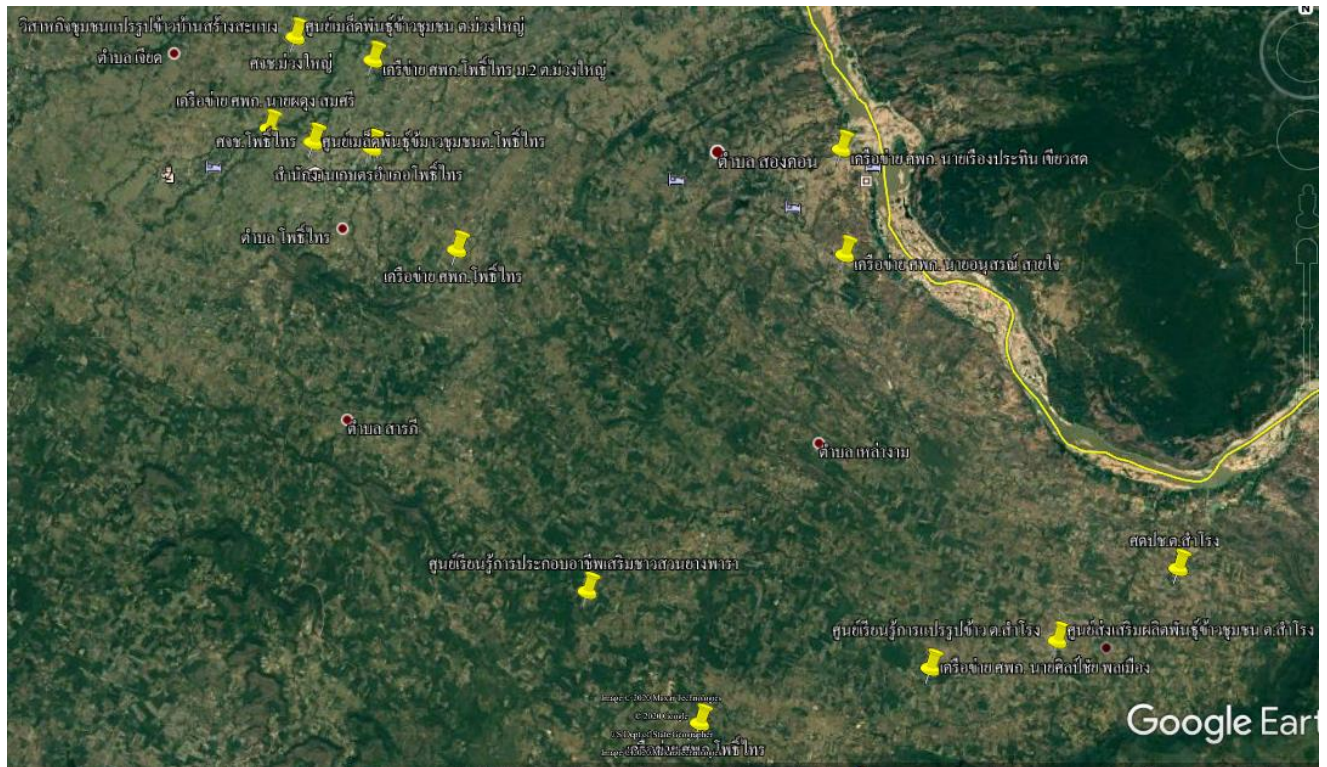
ตารางที่ ๙ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร
จังหวัดอุบลราชธานี

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุลประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ประธานศูนย์เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	ศูนย์ส่งเสริมผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน ตำบลโพธิ์ไทร	ข้าว	๒	โพธิ์ไทร	นายธวัช แสงแดง	๐๘๘๙๔๓๓๐๘๒
๒	ศูนย์ส่งเสริมผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน ตำบลม่วงใหญ่	ข้าว	๑๐	ม่วงใหญ่	นายวิเชียร โคตรมงคล	๐๘๕๗๖๖๔๒๖๒
๓	ศูนย์ส่งเสริมผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน ตำบลสำโรง	ข้าว	๒	สำโรง	นายบิน คงทน	๐๙๕๒๒๗๔๘๙๙
๔	ศูนย์เรียนรู้การแปรรูปข้าวตำบลม่วงใหญ่	ข้าว	๒	ม่วงใหญ่	นายประสิทธิ์ บุญประจักษ์	๐๙๐๓๖๓๖๘๕๙
๕	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนอำเภอโพธิ์ไทร	ดิน	๖	สำโรง	นายวินัย กระฉอดนอก	๐๙๙๔๖๒๕๑๔๑
๖	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลโพธิ์ไทร	ศัตรูพืช	๒	โพธิ์ไทร	นายธวัช แสงแดง	๐๘๘๙๔๓๓๐๘๒
๗	เครือข่ายศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลม่วงใหญ่	ศัตรูพืช	๑๐	ม่วงใหญ่	นายวิเชียร โคตรมงคล	๐๘๕๗๖๖๔๒๖๒
๘	วิสาหกิจชุมชนแปรรูปข้าวหอมมะลิบ้านสร้างสะแบง	แปรรูปข้าว	๑๐	ม่วงใหญ่	นางสาวเทียนชัย คนเที่ยง	๐๘๙๗๑๗๓๒๐๙
๙	กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์บ้านเกาะแกด	เลี้ยงสัตว์	๘	โพธิ์ไทร	นายสุนทร ทองแสน	๐๘๔๓๐๑๙๑๑๖
๑๐	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลสำโรง	เศรษฐกิจพอเพียง	๑๐	สำโรง	นายศิลป์ชัย พลเมือง	๐๙๖๗๗๐๓๘๖๔
๑๑	ศูนย์เรียนรู้การแปรรูปข้าวตำบลสำโรง	แปรรูปข้าว	๒	สำโรง	นายบิน คงทน	๐๙๕๒๒๗๔๘๙๙
๑๒	ศูนย์เรียนรู้การประกอบอาชีพเสริมในสวนยางพารา	การประกอบอาชีพเสริม	๙	เหล่างาม	นายวีระ ทองราช	
๑๓	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน	เกษตรผสมผสาน	๒	โพธิ์ไทร	นายผดุง สมศรี	๐๘๕๐๙๗๔๔๓๑
๑๔	ศูนย์เรียนรู้การเกษตรผสมผสาน/เกษตรทฤษฎีใหม่	เกษตรผสมผสาน	๑	สำโรง	นายวิทยา สีดาแก้ว	๐๖๒๑๐๖๙๐๐๒
๑๕	กลุ่มผลิตข้าวอินทรีย์ตำบลสองคอน	ข้าว	๑	สองคอน	นายเรืองประทีน เขียวสด	๐๘๓๗๒๒๐๙๐๙

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ.๒๕๖๖

แผนที่แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

ภาพที่ ๕ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย
อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่อำเภอโพธิ์ไทร

อำเภอโพธิ์ไทร มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๓๘ กลุ่ม ได้แก่

แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่ข้าว ม.๒ ตำบลโพธิ์ไทร

ที่อยู่ ๒๔๖ ม.๒ ต.โพธิ์ไทร อ.โพธิ์ไทร

กิจกรรมซ้ำ

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๔,๐๐๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๓,๒๐๐ บาท (๒๐.%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๓๕๐ /ไร่ เป็น ๓๘๐ /ไร่ (๑๐.%)
- เป้าหมายรายได้ ๗,๖๐๐ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย ๓,๒๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. ลดต้นทุน
๒. เพิ่มผลผลิต
๓. เพิ่มรายได้
๔. ใช้นวัตกรรมใหม่

แผนการผลิตรายการกลุ่มของ แปลงใหญ่ข้าว หมู่๑๐ ตำบลม่วงใหญ่

ที่อยู่ ม.๑๐ ต.ม่วงใหญ่ อ.โพธิ์ไทร

กิจกรรมข้าว

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๔,๐๐๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๓,๒๐๐ บาท (๒๐.%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๓๕๐ ไร่ เป็น ๓๘๐ ไร่ (.๑๐.%)
- เป้าหมายรายได้ ๗,๖๐๐ บาท/ไร่
- ประเมินการรายจ่าย ๓,๒๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๕. ลดต้นทุน
๖. เพิ่มผลผลิต
๗. เพิ่มรายได้
๘. ใช้นวัตกรรมใหม่

แผนการผลิตรายกลุ่มของ.....แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๕ ตำบลม่วงใหญ่

ที่อยู่ ม.๕ ต.ม่วงใหญ่ อ.โพธิ์ไทร

กิจกรรมข้าว

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๔,๐๐๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๓,๒๐๐ บาท (๒๐.%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๓๕๐ ไร่ เป็น ๓๘๐ ไร่ (.๑๐.%)
- เป้าหมายรายได้ ๗,๖๐๐ บาท/ไร่
- ประเมินการรายจ่าย ๓,๒๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๙. ลดต้นทุน
๑๐. เพิ่มผลผลิต
๑๑. เพิ่มรายได้
๑๒. ใช้นวัตกรรมใหม่

แผนการผลิตรายกลุ่มของ.....แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑๑ ตำบลโพธิ์ไทร

ที่อยู่ ม.๑๑ ต.โพธิ์ไทร อ.โพธิ์ไทร

กิจกรรมข้าว

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๔,๐๐๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๓,๒๐๐ บาท (๒๐.%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๓๕๐ ไร่ เป็น ๓๘๐ ไร่ (.๑๐.%)
- เป้าหมายรายได้ ๗,๖๐๐ บาท/ไร่
- ประเมินการรายจ่าย ๓,๒๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑๓. ลดต้นทุน
๑๔. เพิ่มผลผลิต
๑๕. เพิ่มรายได้
๑๖. ใช้นวัตกรรมใหม่

แผนการผลิตรายกลุ่มของ.....แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๒ ตำบลสำโรง

ที่อยู่ ม.๒ ต.สำโรง อ.โพธิ์ไทร

กิจกรรมข้าว

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๔,๐๐๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๓,๒๐๐ บาท (๒๐.%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๓๕๐ /ไร่ เป็น ๓๘๐ /ไร่ (.๑๐.%)
- เป้าหมายรายได้ ๗,๖๐๐ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย ๓,๒๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑๗. ลดต้นทุน
๑๘. เพิ่มผลผลิต
๑๙. เพิ่มรายได้
๒๐. ใช้นวัตกรรมใหม่

แผนการผลิตรายการกลุ่มของ แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๓ ตำบลสำโรง

ที่อยู่ ม.๓ ต.สำโรง อ.โพธิ์ไทร

กิจกรรมข้าว

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๔,๐๐๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๓,๒๐๐ บาท (๒๐.%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๓๕๐ /ไร่ เป็น ๓๘๐ /ไร่ (.๑๐.%)
- เป้าหมายรายได้ ๗,๖๐๐ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย ๓,๒๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๒๑. ลดต้นทุน
๒๒. เพิ่มผลผลิต
๒๓. เพิ่มรายได้
๒๔. ใช้นวัตกรรมใหม่

แผนการผลิตรายการกลุ่มของ แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๔ ตำบลสำโรง

ที่อยู่ ม.๔ ต.สำโรง อ.โพธิ์ไทร

กิจกรรมข้าว

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๔,๐๐๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๓,๒๐๐ บาท (๒๐.%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๓๕๐ /ไร่ เป็น ๓๘๐ /ไร่ (.๑๐.%)
- เป้าหมายรายได้ ๗,๖๐๐ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย ๓,๒๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๒๕. ลดต้นทุน
๒๖. เพิ่มผลผลิต
๒๗. เพิ่มรายได้
๒๘. ใช้นวัตกรรมใหม่

แผนการผลิตรายการกลุ่มของ แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑ ตำบลสองคอน

ที่อยู่ ม.๑ ต.สองคอน อ.โพธิ์ไทร

กิจกรรมข้าว

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๔,๐๐๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๓,๒๐๐ บาท (๒๐.%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๓๕๐.../ไร่ เป็น ๓๘๐.../ไร่ (.๑๐... %)
- เป้าหมายรายได้ ๗,๖๐๐... บาท/ไร่
- ประเมินการรายจ่าย ๓,๒๐๐... บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

- ๒๙. ลดต้นทุน
- ๓๐. เพิ่มผลผลิต
- ๓๑. เพิ่มรายได้
- ๓๒. ใช้นวัตกรรมใหม่

แผนการผลิตรายกลุ่มของ.....แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๒ ตำบลสองคอน

ที่อยู่ ม.๒ ต.สองคอน อ.โพธิ์ไทร

กิจกรรมข้าว

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๔,๐๐๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๓,๒๐๐ บาท (๒๐.%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๓๕๐.../ไร่ เป็น ๓๘๐.../ไร่ (.๑๐... %)
- เป้าหมายรายได้ ๗,๖๐๐... บาท/ไร่
- ประเมินการรายจ่าย ๓,๒๐๐... บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

- ๓๓. ลดต้นทุน
- ๓๔. เพิ่มผลผลิต
- ๓๕. เพิ่มรายได้
- ๓๖. ใช้นวัตกรรมใหม่

แผนการผลิตรายกลุ่มของ.....แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๓ ตำบลสองคอน

ที่อยู่ ม.๓ ต.สองคอน อ.โพธิ์ไทร

กิจกรรมข้าว

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๔,๐๐๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๓,๒๐๐ บาท (๒๐.%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๓๕๐.../ไร่ เป็น ๓๘๐.../ไร่ (.๑๐... %)
- เป้าหมายรายได้ ๗,๖๐๐... บาท/ไร่
- ประเมินการรายจ่าย ๓,๒๐๐... บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

- ๓๗. ลดต้นทุน
- ๓๘. เพิ่มผลผลิต
- ๓๙. เพิ่มรายได้
- ๔๐. ใช้นวัตกรรมใหม่

แผนการผลิตรายกลุ่มของ.....แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๔ ตำบลสองคอน

ที่อยู่ ม.๔ ต.สองคอน อ.โพธิ์ไทร

กิจกรรมข้าว

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๔,๐๐๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๓,๒๐๐ บาท (๒๐.%)

- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๓๕๐ /ไร่ เป็น ๓๘๐ /ไร่ (.๑๐ %)
- เป้าหมายรายได้ ๗,๖๐๐ บาท/ไร่
- ประเมินการรายจ่าย ๓,๒๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

- ๔๑.ลดต้นทุน
- ๔๒.เพิ่มผลผลิต
- ๔๓.เพิ่มรายได้
- ๔๔.ใช้นวัตกรรมใหม่

แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๕ ตำบลสองคอน

ที่อยู่ ม.๕ ต.สองคอน อ.โพธิ์ไทร

กิจกรรมข้าว

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๔,๐๐๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๓,๒๐๐ บาท (.๒๐ %)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๓๕๐ /ไร่ เป็น ๓๘๐ /ไร่ (.๑๐ %)
- เป้าหมายรายได้ ๗,๖๐๐ บาท/ไร่
- ประเมินการรายจ่าย ๓,๒๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

- ๔๕.ลดต้นทุน
- ๔๖.เพิ่มผลผลิต
- ๔๗.เพิ่มรายได้
- ๔๘.ใช้นวัตกรรมใหม่

แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๗ ตำบลสองคอน

ที่อยู่ ม.๗ ต.สองคอน อ.โพธิ์ไทร

กิจกรรมข้าว

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๔,๐๐๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๓,๒๐๐ บาท (.๒๐ %)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๓๕๐ /ไร่ เป็น ๓๘๐ /ไร่ (.๑๐ %)
- เป้าหมายรายได้ ๗,๖๐๐ บาท/ไร่
- ประเมินการรายจ่าย ๓,๒๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

- ๔๙.ลดต้นทุน
- ๕๐.เพิ่มผลผลิต
- ๕๑.เพิ่มรายได้
- ๕๒.ใช้นวัตกรรมใหม่

แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๘ ตำบลสองคอน

ที่อยู่ ม.๘ ต.สองคอน อ.โพธิ์ไทร

กิจกรรมข้าว

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๔,๐๐๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๓,๒๐๐ บาท (.๒๐ %)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๓๕๐ /ไร่ เป็น ๓๘๐ /ไร่ (.๑๐ %)

- เป้าหมายรายได้.....๗,๖๐๐.....บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย.....๓,๒๐๐.....บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๕๓.ลดต้นทุน

๕๔.เพิ่มผลผลิต

๕๕.เพิ่มรายได้

๕๖.ใช้นวัตกรรมใหม่

ตารางที่ ๑๐ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
ไถดะ					/	/								
เตรียมกล้า						/								
ไถแปร						/	/	/						
ปักดำ						/	/	/						
ดูแลรักษาใส่ปุ๋ยกำจัดวัชพืช						←————→								
เก็บเกี่ยว										/	/	/		
ขาย											/	/		

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

๑) ทรัพยากรดิน

ดินในพื้นที่ อำเภอโพธิ์ไทร

ตารางที่ ๑๑ แสดงทรัพยากรที่ดินอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	๔,๗๙๘	๔.๕๗
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๓๘,๘๑๕.๙๔	๓๖.๙๖
กลุ่มชุดดินผสม	๓๗,๙๙๖.๔๙	๓๖.๑๘
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๒๓,๔๐๑.๑๒	๒๒.๒๘

แผนภูมิแสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอโพธิ์ไทร

ภาพที่ ๖ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๕)

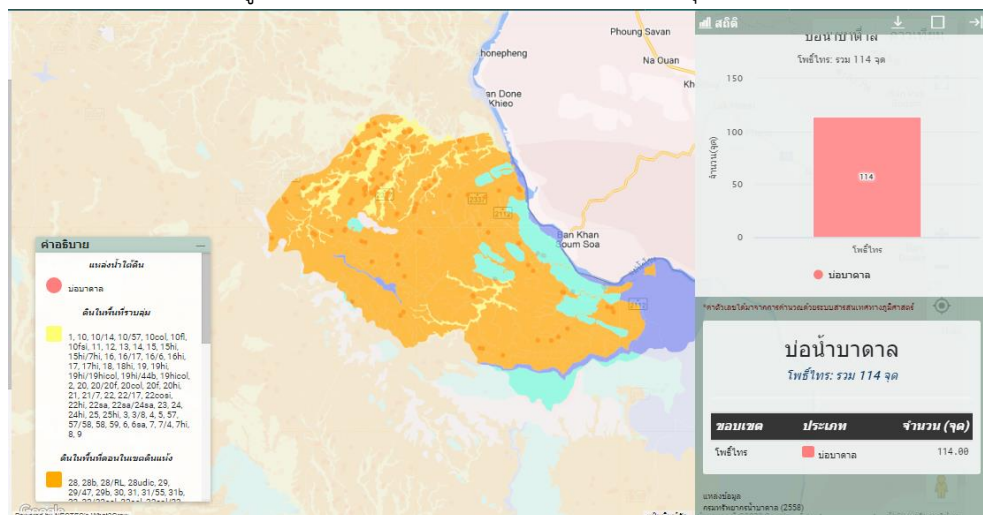
๒) ทรัพยากรน้ำ

อำเภอโพธิ์ไทร เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๑๐๐% ของพื้นที่ทั้งหมด นอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี รวมทั้งสิ้น ๑๑๔ บ่อ แยกรายตำบลได้ดังนี้

ตำบลโพธิ์ไทร	จำนวน ๓๔ บ่อ
ตำบลม่วงใหญ่	จำนวน ๒๖ บ่อ
ตำบลสำโรง	จำนวน ๑๒ บ่อ
ตำบลสองคอน	จำนวน ๑๒ บ่อ
ตำบลสารภี	จำนวน ๑๖ บ่อ
ตำบลเหล่างาม	จำนวน ๑๔ บ่อ

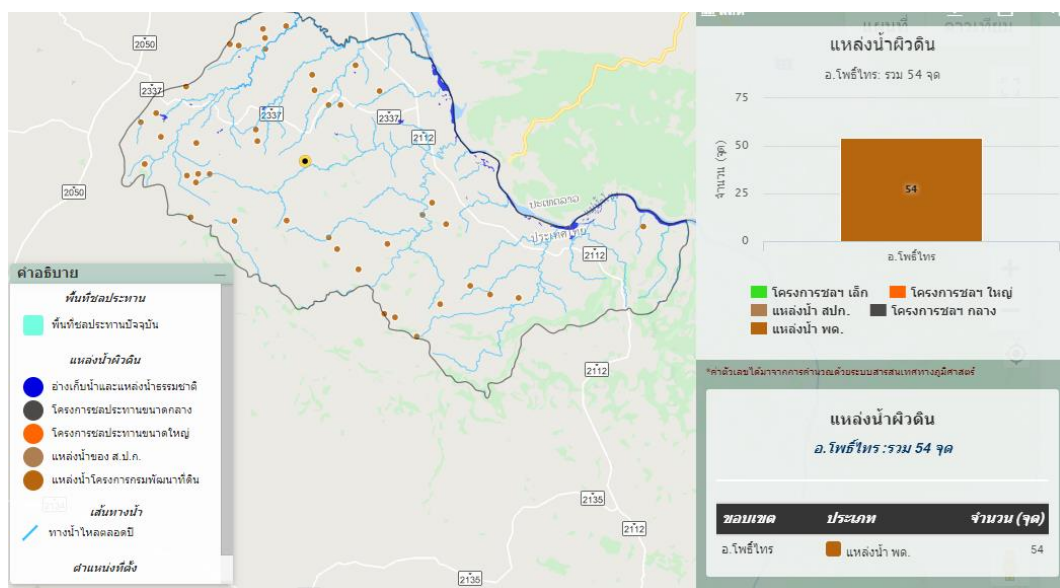
แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

ภาพที่ ๗ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๕)

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบ และในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน อำเภอโพธิ์ไทร มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน ๕๔ แห่ง โครงการชลประทานขนาดเล็ก จำนวน๐... แห่ง โครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน๐.... แห่ง โครงการชลประทานใหญ่ จำนวน ...๐... แห่ง และ แหล่งน้ำจากสำนักงานปฎิรูปที่ดิน จำนวน ..๐.... แห่ง

ภาพที่ ๘ แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๖)

๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI

ข้าวหอมมะลิอุบลราชธานี (Ubon Ratchathani Hommali หรือ Kkao Hommali Ubon Ratchathani) หมายถึง ข้าวเปลือก ข้าวกล้อง และข้าวขาว ที่แปรรูปมาจาก ข้าวหอมมะลิพันธุ์ข้าวขาวดอกมะลิ ๑๐๕ และ กข ๑๕ ซึ่งปลูกในเขตพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีในฤดูนาปี ข้าวมีเมล็ดเรียวยาว ถ้าเป็นข้าวขาวจะมีสีขาวใส เป็นเงา มีนวลาว มีท้องไข่น้อยกว่าร้อยละ ๖ เมื่อนำมาหุงสุกจะมีกลิ่นหอมและมีความเหนียวนุ่ม มียางข้าวเหนียวปนเล็กน้อยเนื่องจากมีพันธุ์ข้าวเจ้าปนอยู่ตั้งแต่ในแปลงนาเป็นผลจากเกษตรกรจังหวัดอุบลราชธานีได้จัดสรรพื้นที่ส่วนหนึ่งไว้สำหรับปลูกข้าวเหนียวเพื่อบริโภคในครัวเรือน ทำให้ข้าวหอมมะลิอุบลราชธานีมีลักษณะเฉพาะตัวและด้วยคุณภาพและความมีชื่อเสียงของข้าวหอมมะลิอุบลราชธานีจึงได้รับการยอมรับจากผู้บริโภคเป็นที่ต้องการของโรงสีและพ่อค้าข้าวทั้งตลาดภายในและต่างประเทศ

๑.๔ สีน้าเกษตรที่สำคัญ

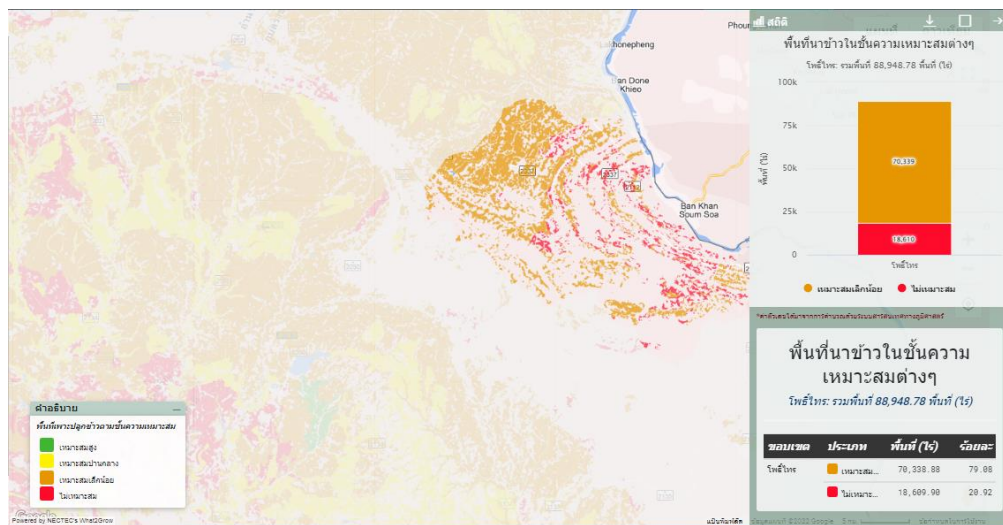
๑.๔.๑ ชนิดสินค้าข้าว

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

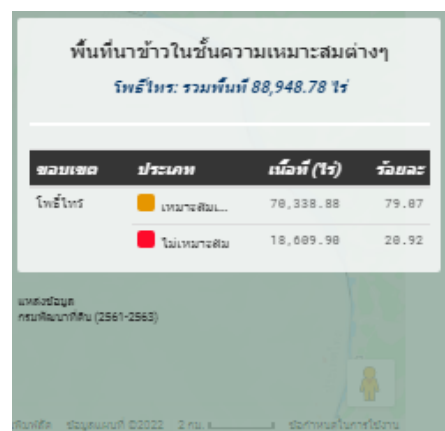
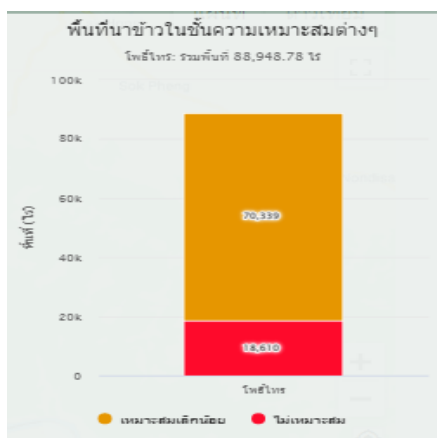
อำเภอโพธิ์ไทร มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ทั้งหมด จำนวน ๘๘,๙๔๘.๗๘ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน๐..... ไร่ คิดเป็นร้อยละ๐..... พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน๐..... ไร่ คิดเป็นร้อยละ๐..... พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน๗๐,๓๓๙..... ไร่ คิดเป็นร้อยละ๗๙.๐๘..... และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน๑๘,๖๐๙..... ไร่ คิดเป็นร้อยละ๒๐.๙๒.....

แผนที่แสดงความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว

ภาพที่ ๙ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอโพธิ์ไทร
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๖)

แผนที่แสดงความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว

ภาพที่ ๑๐ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าว อำเภอโพธิ์ไทร
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๕)

(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัด อุบลราชธานี มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๑๐๔,๖๕๐ ไร่ โดยปลูกมากที่สุด คือ ตำบลโพธิ์ไทร จำนวน ๒๓,๘๕๖ ไร่ รองลงมาคือตำบลสำโรง จำนวน ๑๘,๗๔๔ ไร่ และตำบลสารภี จำนวน ๑๘,๓๐๘ ไร่ ตำบลเหล่างาม จำนวน ๑๔,๖๑๗ ไร่ ตำบลสองคอน จำนวน ๑๔,๕๖๕ ไร่ ตำบลม่วงใหญ่ จำนวน ๑๔,๕๖๐ ไร่ ตามลำดับ

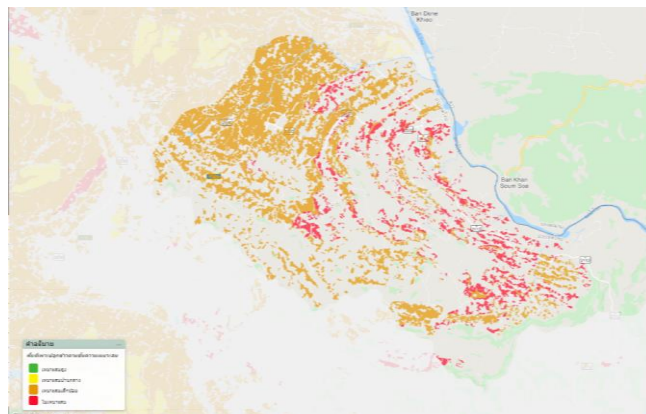
ตารางที่ ๑๒ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูก ๑๐๔,๖๕๐ (ไร่)
๑	โพธิ์ไทร	๒๓,๘๕๖
๒	ม่วงใหญ่	๑๔,๕๖๐
๓	สำโรง	๑๘,๗๔๔
๔	สองคอน	๑๔,๕๖๕
๕	สารภี	๑๘,๓๐๘
๖	เหล่างาม	๑๔,๖๑๗
	รวม	๑๐๔,๖๕๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ.๒๕๖๖

(๓) พื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอโพธิ์ไทร มีพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๘๙๖๘๒ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวนไร่ คิดเป็นร้อยละ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวนไร่ คิดเป็นร้อยละ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๗๐,๓๓๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๙.๐๘ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๘,๖๑๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๙๒

ภาพที่ ๑๓ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอโพธิ์ไทร

(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๖)

ภาพที่ ๑๔ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอโพธิ์ไทร
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๖)

๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอโพธิ์ไทร มีพื้นที่การปลูกข้าว จำนวน ๑๐๔,๖๕๐ ไร่ ๘,๗๖๒ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมาก ตำบลโพธิ์ไทร จำนวน ๒๓,๘๕๖ ไร่ จำนวน ๒,๒๐๕ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลสำโรง จำนวน ๑๘,๗๔๔ ไร่ ๑,๔๕๖ ครัวเรือน ตำบลสารภี จำนวน ๑๘,๓๐๘ ไร่ ๑,๖๓๘ ครัวเรือน ตำบลเหล่างาม ๑๔,๖๑๗ ไร่ ๑,๑๓๑ ครัวเรือน ตำบลสองคอน จำนวน ๑๔,๕๖๕ ไร่ ๑,๒๑๓ ครัวเรือน และตำบลม่วงใหญ่ จำนวน ๑๔,๕๖๐ ไร่ ๑,๓๑๒ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๓ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก)
โพธิ์ไทร	๒๒๐๕	๒๓๘๕๖	๒๓๘๕๖	๑๐,๐๑๙	๔๒๐
ม่วงใหญ่	๑๓๑๒	๑๔๕๖๐	๑๔๕๖๐	๖,๑๑๕	๔๒๐
สำโรง	๑๔๕๖	๑๘๗๔๔	๑๘๗๔๔	๗,๘๗๒	๔๒๐
สองคอน	๑๒๑๓	๑๔๕๖๕	๑๔๕๖๕	๖,๑๑๗	๔๒๐
สารภี	๑๖๓๘	๑๘๓๐๘	๑๘๓๐๘	๗,๖๘๙	๔๒๐
เหล่างาม	๑๑๓๑	๑๔๖๑๗	๑๔๖๑๗	๖,๑๓๙	๔๒๐
รวม	๘๗๖๒	๑๐๔,๖๕๐	๑๐๔,๖๕๐	๔๓,๙๕๑	๔๒๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร พ.ศ.๒๕๖๖

๓)) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

การใช้เทคโนโลยีการผลิต

๑. การปลูกข้าว โดยส่วนใหญ่ทำนาหว่าน อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ นาหว่าน ๑๕-๒๐ กิโลกรัม/ไร่ เริ่มนาดำ ๕-๗ กิโลกรัม/ไร่ เริ่มเดือน พฤษภาคม – กรกฎาคม

๒. การใช้พันธุ์ข้าว ส่วนใหญ่ปลูกข้าวพันธุ์ขาวดอกมะลิ๑๐๕ กข.๑๕ และ กข.๖ เกษตรกรส่วนใหญ่เก็บพันธุ์ไว้ใช้เอง

๓. การเตรียมดิน การเตรียมดินแยกได้เป็น ๒ ขั้นตอน การไถตะ และไถแปร

๔. การดูแลรักษา

๔.๑ การจัดการดินทำการไถกลบตอซังข้าวหลังการเก็บเกี่ยว

๔.๒ การใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ ๑ ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๖-๑๖-๘ หรือ ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๒๐-๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ ประมาณ ๒๐-๓๐ วันหลังข้าวออก

๔.๓ การใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ ๒ ใส่ปุ๋ยยูเรีย (๔๖-๐-๐) อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่ ที่ระยะกำเนิดช่อดอก หรือ ๓๐ วันก่อนข้าวออกดอก

๔.๔ โรคที่พบเช่น โรคไหม้ ป้องกันโดยการใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาและมีการใช้สารกำจัดโรคพืช เช่น คาร์เบนดาซิม โพรคลอราซ

๕. การใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร การไถตะ ไถแปรโดยใช้รถไถนาเดินตามหรือรถไถนั้งขับ รถเกี่ยวนวดข้าว ส่วนใหญ่จ้าง

๖. การเก็บเกี่ยวผลผลิต เก็บเกี่ยว ๒๘-๓๐ วัน หลังวันออกดอก เริ่มเก็บเกี่ยว พฤศจิกายน – ธันวาคม เกี่ยด้วยรถเกี่ยวนวดข้าว และบางส่วนใช้แรงงานคน ตากข้าวให้ความชื้นลดลงเหลือประมาณ ๑๒-๑๔ % ก่อนจำหน่าย

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอโพธิ์ไทร มีการปลูกข้าว ดังนี้

ภาพที่ ๑๕ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าว ในอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าว					←	△	→			←	▽	→

สัญลักษณ์

←→ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←.....→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร, พ.ศ.๒๕๖๕)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอโพธิ์ไทร มีต้นทุนการผลิตข้าว โดย พื้นนอกเขตชลประทานมีต้นทุนเป็นเงิน ๓,๗๕๕ บาท/ไร่/ปี

ตารางที่ ๑๔ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๖ อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

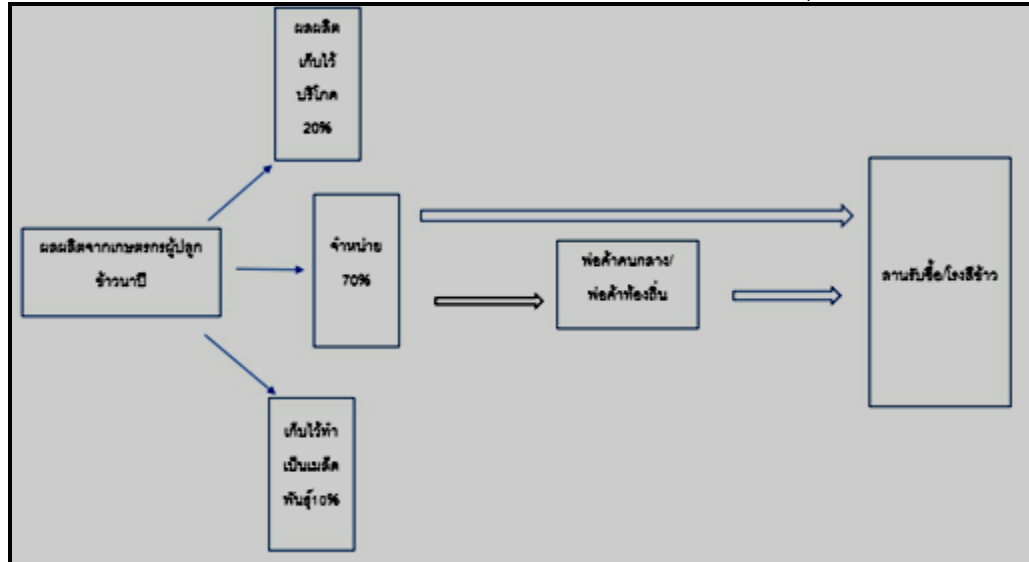
ต้นทุนการผลิต	นาหว่าน	นาดำ
๑. ค่าเตรียมดิน	๖๐๐	๖๐๐
๒. ค่าจ้าง (หว่าน + เก็บเกี่ยว)	๗๕๐	๑,๓๐๐
๓. ค่าบำรุงรักษา (สารเคมีกำจัดวัชพืช)	๓๕๐	๒๐๐
๔. ค่าปุ๋ย (ปุ๋ยอินทรีย์+เคมี)	๑,๕๐๐	๑,๕๐๐
๕. ค่าพันธุ์	๓๗๕	๑๗๕
๖. อื่นๆ (ขนส่ง, น้ำมันเชื้อเพลิง,)	๑๘๐	๑๘๐
ค่าใช้จ่ายรวม	๓,๗๕๕	๓,๗๕๕
ต้นทุนการผลิต (บาท/กก.)	๘.๙	๘.๙

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร, พ.ศ.๒๕๖๖)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

(๑) วิธีการตลาด (เป็นวิถีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

การตลาด ข้าวที่มีความสำคัญในอำเภอโพธิ์ไทรประกอบไปด้วย โรงสีขนาดใหญ่ และจุดรับซื้อ ต่างๆ

ภาพที่ ๓๓ แสดงวิธีการตลาด อำเภอโพธิ์ไทร

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

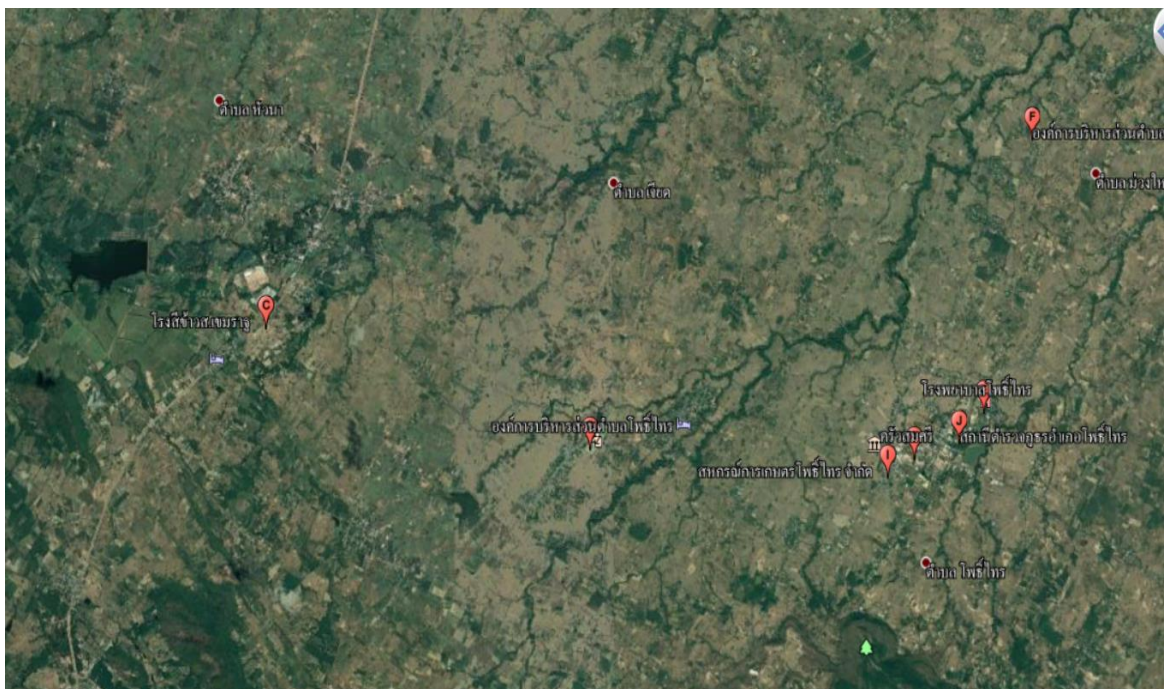
ตารางที่ ๑๕ แสดงแหล่งรับซื้อข้าวอำเภอโพธิ์ไทร รวม ๘ แห่ง

ที่	ชื่อโรงงาน/ แหล่งรับซื้อ	ที่ตั้ง	พิกัด		ปริมาณ การรับซื้อ	ราคา รับซื้อ	ช่วง เวลารับซื้อ
			X	Y			

					ตัน/ปี	(บาท)	
๑	สหกรณ์การเกษตรโพธิ์ไทรจำกัด	ม.๒ ต.โพธิ์ไทร	๕๒๗๖๐๑	๑๗๔๙๖๐๓	๑,๐๐๐	๙.๒๕	พ.ย. - ม.ค.
๒	สหกรณ์เครดิตยูเนียนลุ่มน้ำโขง จำกัด	ต.ม่วงใหญ่	๕๓๐๕๓๑	๑๗๕๔๘๑๘	๘๐๐	๙.๒๕	พ.ย. - ม.ค.
๓	อนันต์ลานมัน	ม.๓ ต.โพธิ์ไทร	๕๒๔๕๘๑	๑๗๔๘๘๘๗	๑,๒๐๐	๙.๒๕	พ.ย. - ม.ค.
๔	ชุมทรัพย์โพธิ์ไทร ๘๘	ม.๑ ต.โพธิ์ไทร	๕๒๘๒๙๑	๑๗๔๙๐๕๒	๑,๕๐๐	๙.๒๕	พ.ย. - ม.ค.
๔	คุณพืชผล	ม.๖ ต.เหล่างาม	๕๒๙๖๙๘	๑๗๔๙๒๘๔	๑,๕๐๐	๙.๒๕	พ.ย. - ม.ค.
๕	อรทัยพืชผล	ม.๒ ต.โพธิ์ไทร	๕๒๖๘๙๔	๑๗๔๙๕๖๑	๑,๓๐๐	๙.๒๕	พ.ย. - ม.ค.
๖	ว.ร.ธัญญาพืช	ม.๕ ต.สำโรง	๕๔๖๖๒๔	๑๗๓๙๕๖๑	๑,๓๐๐	๙.๒๕	พ.ย. - ม.ค.
๗	รัตนพืชผล	ม.๔ ต.สองคอน	๕๓๖๒๑๙	๑๗๔๘๖๙๒	๑,๒๐๐	๙.๒๕	พ.ย. - ม.ค.
๘	สองคอนพืชผล	ม.๙ ต.สองคอน	๕๓๙๐๖๘	๑๗๔๙๑๙๘	๑,๐๐๐	๙.๒๕	พ.ย. - ม.ค.
รวม					๑๐,๘๐๐		

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ. ๒๕๖๕

แหล่งรับซื้อผลผลิตที่มีความสำคัญในอำเภอโพธิ์ไทรประกอบไปด้วยลานรับซื้ออยู่ในแต่ละตำบล ส่วนใหญ่เกษตรกรจะนำผลผลิตไปขายให้กับโรงสีขนาดใหญ่ในอำเภอใกล้เคียงคือโรงสี ส.เขมราฐ อำเภอเขมราฐ

ภาพที่ ๑๖ แสดงจุดรับซื้อข้าว อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร, พ.ศ.๒๕๖๖)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอโพธิ์ไทร มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านข้าว จำนวน ๓ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ข้าว จำนวน ๓ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรรมมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

๑. การผลิตข้าวอินทรีย์ และมีการผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่ ข้าวธัญสิน
๒. มีแหล่งรับซื้อที่แน่นอน ที่ให้ราคาสูงกว่าท้องตลาด
๓. การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมัก
๔. การปลูกพืชผสมผสาน

ตารางที่ ๑๖ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายธวัช แสงแดง	๒	โพธิ์ไทร	โพธิ์ไทร	๒๕๕๗	ข้าว
๒	นายประสิทธิ์ บุญประจักษ์	๒	ม่วงใหญ่	โพธิ์ไทร	๒๕๖๐	ข้าว
๓	นายเรืองประทีน เขียวสด	๑	สองคอน	โพธิ์ไทร	๒๕๖๑	ข้าว

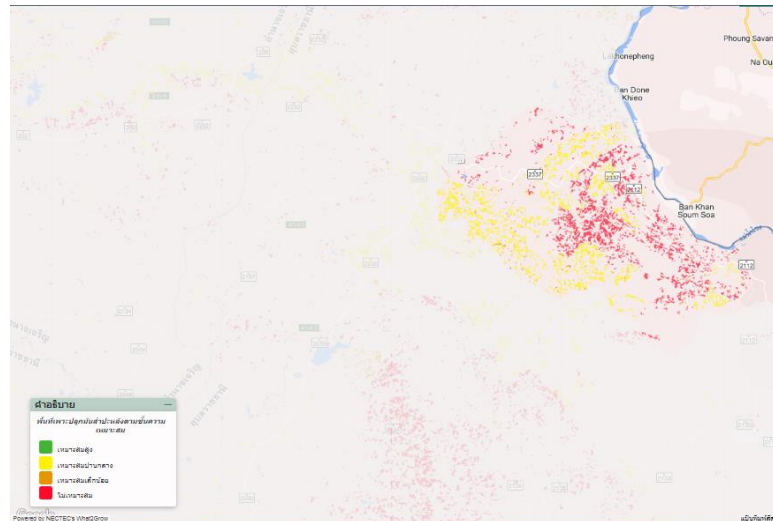
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร, พ.ศ.๒๕๖๖)

๑.๔.๒ ชนิดสินค้า มั่นสำปะหลัง

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

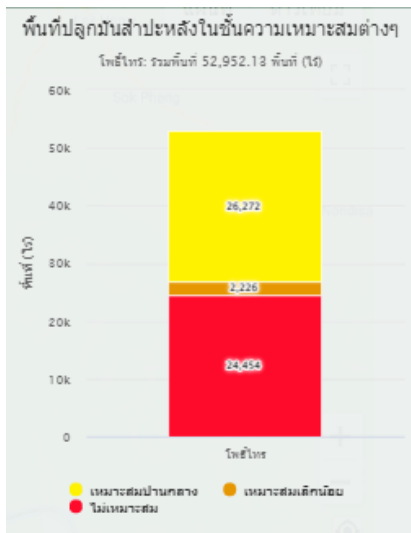
(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอโพธิ์ไทร มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๕๒,๙๕๒ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๒๖,๒๗๒.๑๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๖๑ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๒,๒๒๕.๕๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔.๒๘ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๒๔,๔๕๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๑๘

ภาพที่ ๑๗ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอโพธิ์ไทร

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๖)

พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังในชั้นความเหมาะสม
ต่างๆ

โพธิ์ไทร: รวมพื้นที่ 52,952.13 ไร่ (ไร่)

ขอบเขต	ประเภท	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
โพธิ์ไทร	เหมาะสมปานกลาง	26,272.15	49.61
	เหมาะสมเล็กน้อย	2,225.54	4.28
	ไม่เหมาะสม	24,454.44	46.18

ภาพที่ ๑๘ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับมันสำปะหลัง อำเภอโพธิ์ไทร
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๖)

(๒) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง

อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๕๖,๑๓๕ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ ตำบลสารภี จำนวน ๑๕,๑๑๘ ไร่ รองลงมาคือตำบลสำโรง จำนวน ๑๑,๙๓๑ ไร่ และตำบลเหล่างาม จำนวน ๑๑,๐๖๒ ไร่

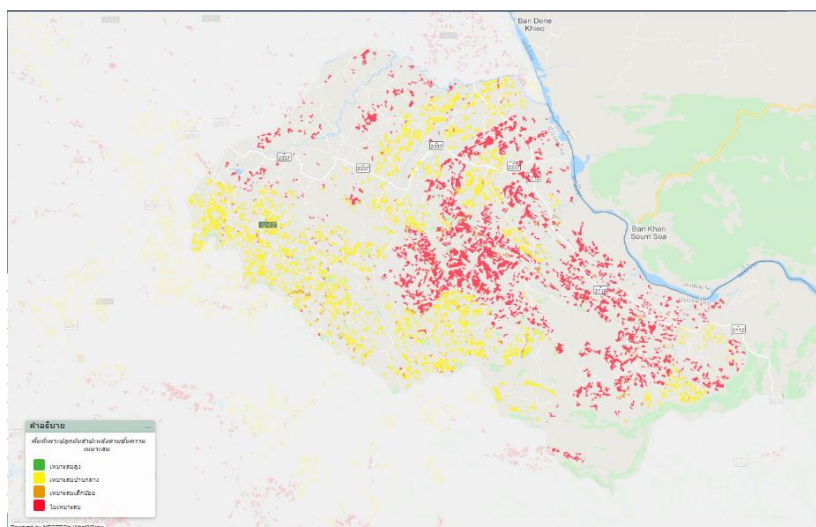
ตารางที่ ๑๗ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูก (ไร่)
๑	โพธิ์ไทร	๘,๒๑๔
๒	ม่วงใหญ่	๗๘๐
๓	สำโรง	๑๑,๙๓๑
๔	สองคอน	๙,๐๓๐
๕	สารภี	๑๕,๑๑๘
๖	เหล่างาม	๑๑,๐๖๒
	รวม	๕๖,๑๓๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร, พ.ศ.๒๕๖๖

(๓) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอโพธิ์ไทร มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๕๖,๙๕๒.๑๓ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๒๖,๒๗๒.๑๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๖๑ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๒,๒๒๕.๕๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔.๒๐ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๒๔,๔๕๔.๔๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๑๘ ไร่

ภาพที่ ๑๙ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอโพธิ์ไทร (ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๖)

พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังในชั้นความเหมาะสม ต่างๆ			
โพธิ์ไทร: รวมพื้นที่ 52,952.13 ไร่			
ขอบเขต	ประเภท	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
โพธิ์ไทร	เหมาะสมป...	26,272.13	49.61
	เหมาะสม...	2,223.34	4.28
	ไม่เหมาะสม	24,454.44	46.18

ภาพที่ ๒๐ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอโพธิ์ไทร (ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๖)

๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอโพธิ์ไทร มีพื้นที่การปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๕๖,๑๓๕ ไร่ ๕,๔๗๕ ไร่ ๕,๔๗๕ ไร่ โดยพื้นที่ปลูกมาก อยู่ที่บ้านลสารภี จำนวน ๑๕,๑๑๘ ไร่ ๑,๔๙๖ ไร่ ๑,๔๙๖ ไร่ รองลงมาคือตำบลสำโรง จำนวน ๑๑,๙๓๑ ไร่ ๑,๑๘๙ ไร่ ๑,๑๘๙ ไร่ และตำบลเหล่างาม จำนวน ๑๑,๐๖๒ ไร่ ๑,๐๖๒ ไร่ ๑,๐๖๒ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๘ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
โพธิ์ไทร	๘๗๗	๘,๒๑๔	๘,๒๑๔	๒๘,๗๔๙	๓.๕
ม่วงใหญ่	๑๐๖	๗๘๐	๗๘๐	๒,๖๕๒	๓.๔
สำโรง	๑,๑๘๙	๑๑,๙๓๑	๑๑,๗๙๑	๔๑,๗๕๘	๓.๕
สองคอน	๘๗๗	๙,๐๓๐	๙,๐๓๐	๒๙,๗๙๙	๓.๓
สารภี	๑,๔๙๖	๑๕,๑๑๘	๑๕,๑๑๘	๔๙,๘๘๙	๓.๓
เหล่างาม	๑,๐๒๘	๑๑,๐๖๒	๑๑,๐๖๒	๓๗,๖๑๐	๓.๔
รวม	๕,๔๗๕	๕๖,๑๓๕	๕๖,๑๓๕	๑๙๐,๔๕๗	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร, พ.ศ.๒๕๖๖

ภาพที่ ๒๑ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

๑. การเตรียมดิน ไถ ๒ ครั้ง ด้วยผาน ๓ และผานไถลึกประมาณ ๘-๑๒ นิ้ว และยกร่องปลูก

การเตรียมท่อนพันธุ์ มันสำปะหลังเป็นพืชที่ขยายด้วยลำต้น โดยอายุของท่อนพันธุ์ที่เหมาะสมจะอยู่ในช่วง ๘-๑๒ เดือน ขนาดความยาวของท่อนพันธุ์ ประมาณ ๒๐-๒๕ เซนติเมตร มีจำนวนตาประมาณ ๑๐ ตาขึ้นไปต่อ ๑ ท่อนพันธุ์ ระยะปลูกมันสำปะหลังระยะ ๑๐๐×๑๐๐ เซนติเมตร

๒. ใช้พันธุ์มันสำปะหลัง ระยะ ๗๒ เกษตรศาสตร์ ๕๐ และห้วยบง ๖๐

๓. ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ หรือสูตร ๑๕-๗-๑๘ ในอัตรา ๕๐ กิโลกรัมต่อไร่ แบ่งใส่ ๒ ครั้งละเท่าๆกัน ในครั้งแรกใส่หลังจากปลูกมันสำปะหลังแล้ว ๑ เดือน ครั้งที่ ๒ ใส่เมื่อมันสำปะหลังมีอายุได้ ๓ เดือน

๔. แมลงศัตรูพืชเพลี้ยแป้งสีชมพูมีในพื้นที่ แต่ยังคงควบคุมได้ ด้วยการใช้สารชีวภัณฑ์

๕. การใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร การไถและไถแปรโดยใช้รถไถนึ่งขับ เกือบทั่วโดยใช้รถ

เกี่ยววนวด

๖. การเก็บเกี่ยวผลผลิต เกี่ยวด้วยแรงงานคน,รถไถ เก็บเกี่ยวตลอดปี ขยายหัวสดและมันแห้ง

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอโพธิ์ไทร มีการปลูกมันสำปะหลัง ฤดูการปลูกเริ่มตั้งแต่เดือนเมษายน ถึงเดือนมิถุนายน ปลูกสูงสุดในเดือนพฤษภาคม การเก็บเกี่ยวระหว่างมกราคม ถึงเดือนกุมภาพันธ์ เก็บเกี่ยวสูงสุดในเดือนกุมภาพันธ์ โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกมันสำปะหลัง ในอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี ดังนี้

ภาพที่ ๒๒ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมันสำปะหลัง ในอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
มันสำปะหลัง	←.....→	▽		←.....→	△	←.....→						

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร,พ.ศ. ๒๕๖๖)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอโพธิ์ไทร มีต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง เป็นเงิน ๔,๖๕๐ บาท/ไร่

ตารางที่ ๑๙ แสดงต้นทุนการผลิตมันสำปะหลังต่อไร่ ปี ๒๕๖๖ อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

ต้นทุนการผลิต	เงิน (บาท)
๑. ค่าเตรียมดิน	๗๐๐
๒. ค่าจ้าง (ปลูก,เก็บเกี่ยว)	๗๐๐
๓. ค่าบำรุงรักษา	๕๕๐
๔. ค่าปุ๋ย	๑,๕๐๐
๕. ค่าพันธุ์	๕๐๐
๖. อื่นๆ (ขนส่ง,น้ำมันเชื้อเพลิง)	๗๐๐
ค่าใช้จ่ายรวม	๔,๖๕๐
ต้นทุนการผลิต (บาท/กก.)	๑.๓๒

ผลผลิตเฉลี่ย ๓.๕ ตัน/ไร่

ราคาปัจจุบันตันละ ๒,๖๐๐ บาท

เป็นเงิน ๙,๑๐๐ บาท

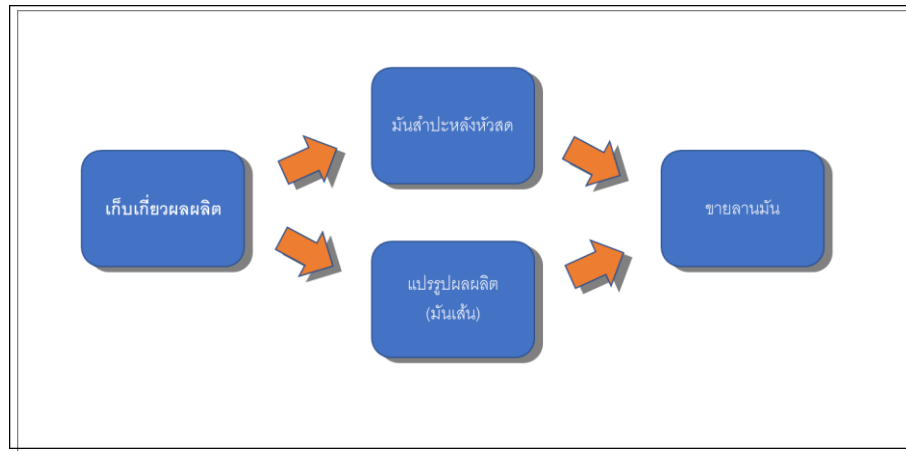
หักต้นทุน ๔,๖๕๐ บาท

กำไร ๔,๔๕๐ บาท

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร,พ.ศ. ๒๕๖๖)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

(๑) วิธีการตลาดมันสำปะหลัง (เป็นวิถีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

ภาพที่ ๕๐ แสดงวิธีการตลาด อำเภอโพธิ์ไทร
(ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี มีจุดรับซื้อมันสำปะหลัง จำนวน ๒๐ แห่ง โดยตั้งอยู่ตำบลโพธิ์ ๕ แห่ง ตำบลสำโรง ๗ แห่ง และตำบลสารภี ๒ แห่ง ตำบลสองคอน ๒ แห่ง ตำบลเหล่างาม ๒ แห่ง และม่วงใหญ่ ๑ แห่ง ตลาดและจุดรับซื้อมันสำปะหลัง/โรงงานที่มีความสำคัญในอำเภอโพธิ์ไทรประกอบไปด้วย

สหกรณ์การเกษตรโพธิ์ไทรจำกัด สหกรณ์เครดิตยูเนียนลุ่มน้ำโขง จำกัด กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง บ้านนาห้าง อนันต์ลานมัน อรทัยพืชผล ชุมทรัพย์โพธิ์ไทร ๘๘ คุณพืชผล ศรีโพธิ์ไทร ๒ ลานมันเอส ลานมัน ๕๕๕ ลานมิตรอารีย์ ลานยูกิจ ขบาพรพืชไร่ v.s. ธัญพืช รุ่งปิยะลานมัน รัตนพืชผล สองคอนพืชผล โชคสมบูรณ์พืชผล ต.เขมราฐ พรสวรรค์เจริญทรัพย์

ปริมาณการรับซื้อรวม ๓๐๐,๐๐๐ ตัน/ปี

ภาพที่ ๒๒ แสดงจุดรับซื้อมันสำปะหลัง ของอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร, พ.ศ.๒๕๖๖)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอโพธิ์ไทร มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบ ด้านมันสำปะหลัง จำนวน ๑ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer จำนวน ๑ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

๑. ลดต้นทุนการผลิต
๒. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

ตารางที่ ๒๐ แสดง Smart Farmer ต้นแบบ/ Smart Farmer อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เป็น	สาขา
๑	นายวีระ ทองราช	๙	เหล่างาม	โพธิ์ไทร	๒๕๕๘	มันสำปะหลัง

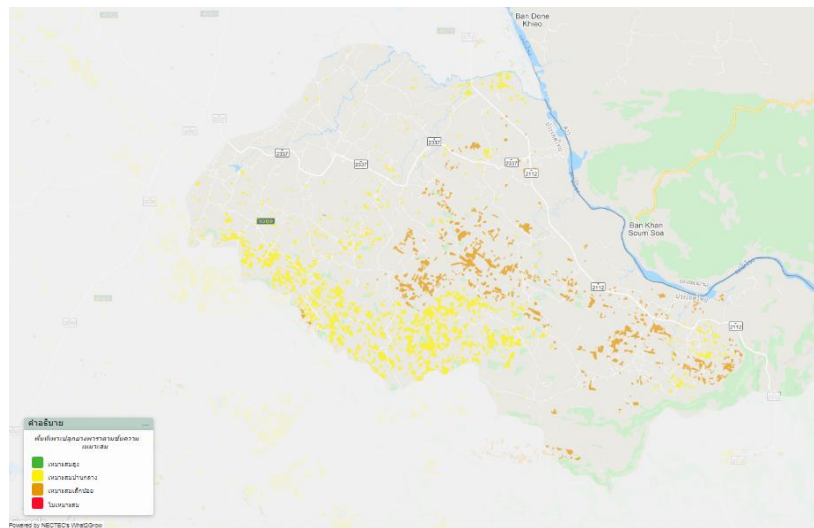
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร, พ.ศ.๒๕๖๖)

๑.๔.๓ ชนิดสินค้าทางการเกษตร

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

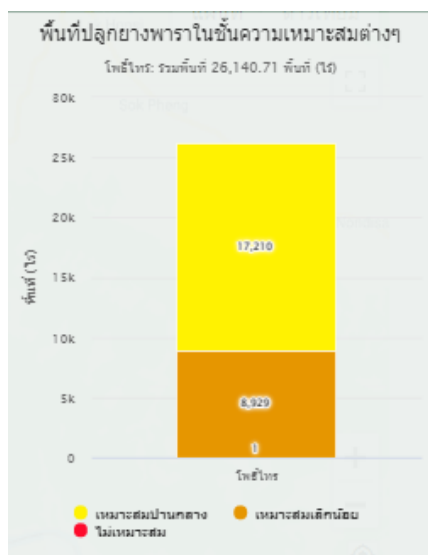
(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอโพธิ์ไทร มีพื้นที่ ที่เหมาะสมสำหรับปลูกยางพารา จำนวน ๒๖,๑๔๑ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๗,๒๑๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๘๓ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๘,๙๒๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๑๖ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐

ภาพที่ ๒๓ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกยางพารา อำเภอโพธิ์ไทร

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๖)

ภาพที่ ๒๔ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับยางพารา อำเภอโพธิ์ไทร

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๕๖)

(๒) พื้นที่ปลูกยางพารา

อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี มีพื้นที่ยางพารา จำนวน ๓๘,๘๙๙ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ ตำบลสารภี จำนวน ๑๖,๔๖๗ ไร่ รองลงมาคือตำบลเหล่างาม จำนวน ๘,๙๖๖ ไร่ และตำบลสำโรง จำนวน ๖,๘๒๙ ไร่ ตามลำดับ

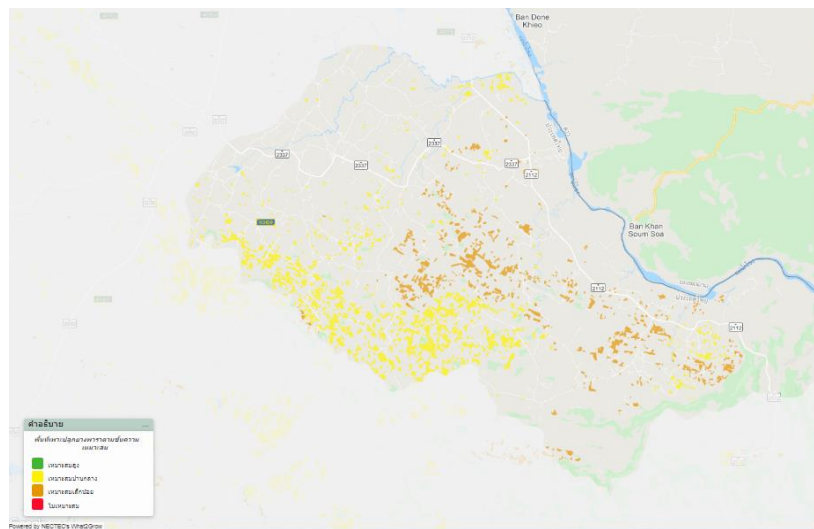
ตารางที่ ๒๑ แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูก (ไร่)
๑	โพธิ์ไทร	๓,๕๑๖
๒	ม่วงใหญ่	๖๐
๓	สำโรง	๖,๘๒๙
๔	สองคอน	๓,๐๔๙
๕	สารภี	๑๖,๔๖๗
๖	เหล่างาม	๘,๙๖๖
	รวม	๓๘,๘๙๙

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร, พ.ศ.๒๕๖๖

(๓) พื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอโพธิ์ไทร มีพื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๒๖,๑๔๑ ไร่ โดยไม่มีพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ มีพื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๗,๒๑๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๘๓ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๘,๙๓๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๑๖ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐

ภาพที่ ๒๕ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอโพธิ์ไทร

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๖)

ภาพที่ ๒๖ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอโพธิ์ไทร (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๖)

๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอโพธิ์ไทรมีพื้นที่การปลูกยางพารา จำนวน ๓๘,๘๙๙ ไร่ ๒,๗๒๘ ไร่ ๒๗๒๘ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดอยู่ที่ตำบลสารภี จำนวน ๑๖,๔๖๗ ไร่ ๑,๐๘๒ ไร่ ๑๐๘๒ ไร่ รองลงมาคือตำบลเหล่างาม จำนวน ๘,๙๖๖ ไร่ ๖๐๑ ไร่ ๖๐๑ ไร่ และตำบลสำโรง จำนวน ๖,๘๒๙ ไร่ ๕๕๙ ไร่ ๕๕๙ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๒ แสดงปริมาณการปลูกยางพารา อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

ตำบล	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)
โพธิ์ไทร	๒๗๓	๓,๕๑๖	๓,๑๐๓	๙๗๗	๓๑๕
ม่วงใหญ่	๑๑	๗๒	๖๐	๑๘	๓๑๕
สองคอน	๒๒๖	๖,๘๒๙	๖,๔๕๘	๒,๐๓๔	๓๑๕
สารภี	๑,๐๘๒	๓,๐๔๙	๒,๘๔๙	๘๙๗	๓๑๕
สำโรง	๕๕๙	๑๖,๔๖๗	๑๔,๔๐๖	๔,๕๓๗	๓๑๕
เหล่างาม	๖๐๑	๘,๙๖๖	๘,๐๙๗	๒,๕๕๐	๓๑๕
รวม	๒,๗๒๘	๓๘,๘๙๙	๓๔,๙๗๓	๑๑,๐๑๓	

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร, พ.ศ.๒๕๖๖)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

การใช้เทคโนโลยีการผลิต

๑. การเตรียมดิน การไถพรวนควรไถอย่างน้อย ๒ ครั้ง ไถตะและ ไถแปรให้ดินแตกละเอียด การปลูกและระยะปลูก ใช้ระยะห่างระหว่างแถว ๗ เมตร ระยะระหว่างหลุมประมาณ ๓ เมตร โดยปริมาณต้นพันธุ์ที่ใช้จะประมาณ ๘๖ ต้น/ไร่

๒. การใช้พันธุ์ RRIM ๖๐๐และRRIT ๒๕๑

๓. การจัดการปุ๋ย แบ่งได้ ๒ ครั้ง ครั้งแรกก่อนเปิดกริด ใช้ปุ๋ยสูตร ๒๐-๑๐-๑๒ ในปริมาณ ๕๐ กิโลกรัม/ไร่ ครั้งที่ ๒ เปิดกริด เมื่อยางพาราอายุได้ ๗ ปีขึ้นไป โดยใช้ปุ๋ยสูตร ๓๐-๕-๑๘ ในปริมาณ ๑๐๐ กิโลกรัม/ไร่

๔. การใช้สารเคมี สารกำจัดวัชพืช อาหารขึ้น ๘๐ และ อะลาคลอร์ ช่วงยางพาราต้นเล็ก ในอัตรา ๓๗๕-๗๕๐ กรัม ผสมน้ำ ๖๐-๘๐ ลิตร/ไร่ ผสม อะลาคลอร์ ๕๐๐-๗๕๐ ซีซี ผสมน้ำ ๖๐-๘๐ ลิตร พ่นในพื้นที่ ๑

๕. การเก็บเกี่ยวผลผลิต แรงงานคนหรือแรงงานในครอบครัว จ้างแรงงานกริด

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอโพธิ์ไทร มีการปลูกยางพารา ฤดูกาลปลูกเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึงเดือนกรกฎาคม ปลูกสูงสุดในเดือนพฤษภาคม การเก็บเกี่ยวระหว่างเดือนเมษายน ถึง เดือนธันวาคม เก็บเกี่ยวสูงสุดในเดือนเมษายน โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกยางพารา ในอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี ดังนี้

ภาพที่ ๒๗ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกยางพารา ในอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ยางพารา					△							
					←	→						
					←	→						

สัญลักษณ์

← → ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

← → ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร, พ.ศ.๒๕๖๖)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอโพธิ์ไทร มีต้นทุนการผลิตยางพารา เป็นเงิน บาท ๕,๒๐๐ ต่อไร่

ตารางที่ ๒๓ แสดงต้นทุนการผลิตยางพาราต่อไร่ ปี ๒๕๖๖ อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

รายการ	ปลูก	เปิดกริด
	เงิน (บาท)	เงิน (บาท)
๑. ค่าเตรียมดิน	๒๕๐๐	-
๒. ค่าจ้าง (ปลูก)	๑๒๐๐	-
๓. ค่าจ้าง (เก็บเกี่ยว)	-	๓,๐๐๐
๔. ค่าบำรุงรักษา (๑-๖ ปี)	๑๑,๓๒๐	๕๐๐
๕. ค่าปุ๋ย	๘๐๐	๑๓๐๐
๖. ค่าพันธุ์	๑๔๐๐	-
๗. อื่นๆ (ขนส่ง, น้ำมันเชื้อเพลิง)	๖๔๐	๔๐๐
ค่าใช้จ่ายรวม	๑๗,๘๖๐	๑๐,๒๐๐

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร, พ.ศ.๒๕๖๖)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

จุดรับซื้อที่สำคัญในอำเภอโพธิ์ไทร ลานรับซื้อยางพาราได้แก่ศรีโพธิ์ไทร๒ เจริญสุขยางพารา สหกรณ์ภูด่านใหญ่ ชบาพรพีชไร์ ศรีอุบลยางเครป

มีปริมาณการรับซื้อรวม ๑๖,๐๐๐ ตัน/ปี

(๑) วิธีการตลาดยางพารา เกษตรกรจะขายผลผลิตโดยมีขั้นตอนและแนวทางในการปฏิบัติดังนี้

๑. ขายยกก้อนถ้วย

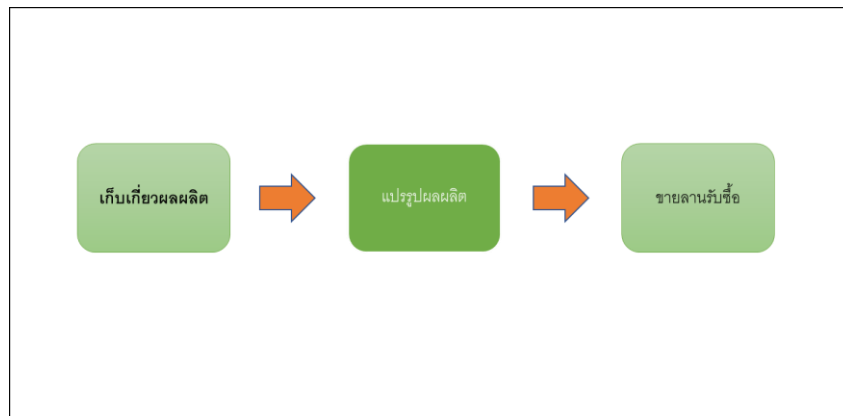
๒. ขายน้ำยาง

๓. ขายยางแผ่น

ตลาดที่สำคัญ ได้แก่ ลานรับซื้อในพื้นที่

วิธีการตลาด เกษตรกรจะขายผลผลิตโดยมีขั้นตอนและแนวทางในการปฏิบัติดังนี้ แหล่งรับซื้อผลผลิตที่มีความสำคัญในเขตอำเภอโพธิ์ไทร คือ กลุ่มเกษตรกรทำสวนยางพารา มีปริมาณการรับซื้อตลอดทั้งปี

โดยส่วนใหญ่แล้วเกษตรกรในอำเภอโพธิ์ไทร จะขายผลผลิตยางพารากับลานรับซื้อใกล้หมู่บ้านเป็นหลักหรือมีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อตามกลุ่มที่เกษตรกรรวมตัวกันขาย

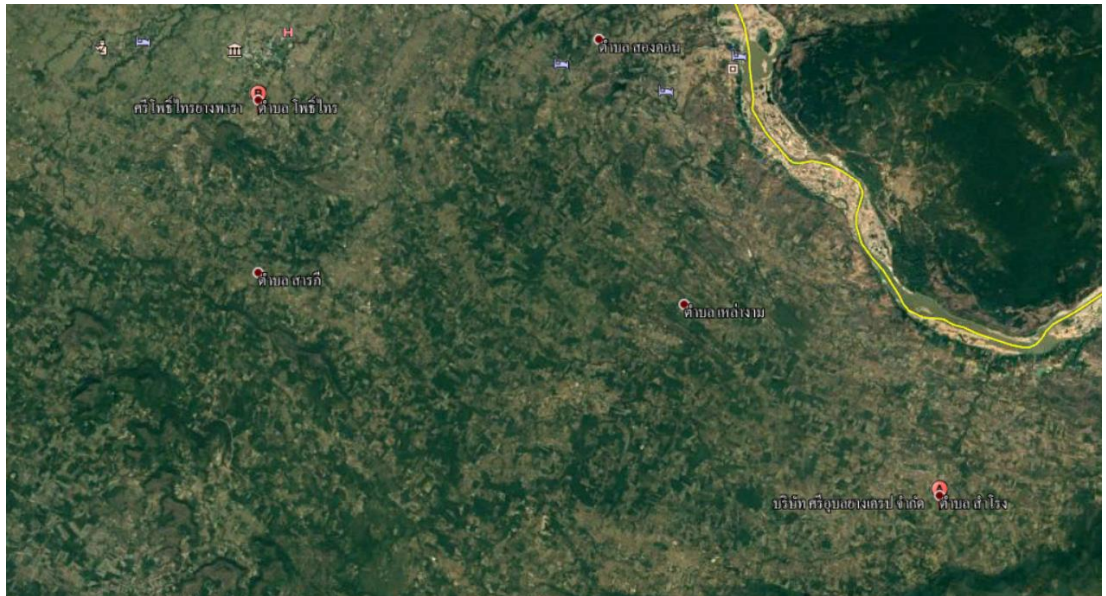

ภาพที่ ๔๐ แสดงวิธีการตลาด อำเภอโพธิ์ไทร
(ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี มีจุดรับซื้อยางพารา จำนวน ๔ แห่ง โดยตั้งอยู่ใน ตำบลสารภี ๒ แห่ง ตำบลสำโรง ๑ แห่ง และตำบลโพธิ์ไทร ๑ แห่ง

ภาพที่ ๒๗ แสดงที่ตั้งแหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป ยางพารา

ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภopoธิโพธิ์ จังหวัดอุบลราชธานี

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภopoธิโพธิ์ มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้าน
 ยางพารา จำนวน ๑ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านยางพาราจำนวน ๑
 ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

๑) การดูแลรักษา

๒) เทคนิคการกรีดยางที่ถูกต้อง

ตารางที่ ๒๔ แสดงรายชื่อเกษตรกรต้นแบบ/ ยางพารา อำเภopoธิโพธิ์ จังหวัดอุบลราชธานี

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เป็น	สาขา
๑	นายปรีดา เคนบุปผา	๔	สารภี	โพธิ์โพธิ์	๒๕๕๘	ยางพารา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภopoธิโพธิ์, พ.ศ.๒๕๖๖)

๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๒๕ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและ การตลาด ๑. ข้าว ๒. มันสำปะหลัง ๓. ยางพารา	๑. ภัยพิบัติ (แล้ง) ๒. การระบาดของโรคและ แมลง ๓. ต้นทุนการผลิตสูง ๔. ราคาผลผลิตตกต่ำ ๕. ขาดแคลนแหล่งเงินทุน	๑. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีระบบน้ำหยด ๒. จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ด้านการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช ๓. ให้ความรู้ด้านการป้องกันกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกวิธี ๔. จัดทำแปลงพยายกรณ์เตือนการระบาดของศัตรูพืช ๕. ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มผลิต พันธุ์ เมล็ดพันธุ์ ใช้เอง ๖. รวมกลุ่มกัน	ทุกตำบล	มาก
ด้านเกษตรกรและองค์กร เกษตรกร ๑. ข้าว ๒. มันสำปะหลัง ๓. ยางพารา	๑. กลุ่มไม่เข้มแข็ง ๒. เกษตรกรไทยส่วนใหญ่เป็น รายย่อย ๓. ขาดอำนาจการต่อรอง ๔. ถูกเอารัดเอาเปรียบ ๕. หนี้สินในครัวเรือน	๑. สร้างระบบการจัดการกลุ่มที่ดี ๒. ส่งเสริมการรวมกลุ่ม ๓. จัดหาแหล่งเงินทุนให้เกษตรกรเข้าถึงได้ง่าย ๔. ทำการเกษตรแบบผสมผสาน ๕. ปรับโครงสร้างหนี้ ลดดอกเบี้ย	ทุกตำบล	มาก
ด้านการแปรรูปผลผลิต และผลิตภัณฑ์ ๑. ข้าว ๒. มันสำปะหลัง ๓. ยางพารา	๑. ขาดการแปรรูป ๒. เข้าไม่ถึงเทคโนโลยี ๓. ปัญหาการจัดการผลผลิต ส่วนเกิน ๔. ไม่สามารถกำหนดราคาขาย ให้สัมพันธ์กับต้นทุน	๑. ส่งเสริมการแปรรูป ๒. เน้นการใช้เทคโนโลยีในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ ๓. เพิ่มขีดความสามารถด้านการผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น ๔. รวมกลุ่มและกำหนดราคาสินค้าและผลิตภัณฑ์ได้เอง	ทุกตำบล	มาก

๓. การจัดทำ TOWS Matrix

๓.๑ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของอำเภอโพธิ์ไทร

ตารางที่ ๒๖ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

	จุดแข็ง (S) 1.มีหน่วยงานราชการหลายส่วนราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ร้านสะดวกซื้อ ตั้งอยู่ในพื้นที่ 2.แหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามขึ้นชื่อ ระดับประเทศ คือ สามพันโบก รวมทั้งมี การจัดตั้งอุทยานธรณีผาชันสามพันโบก 3.มีแม่น้ำสายสำคัญที่ไหลผ่านในพื้นที่ อำเภอ คือ แม่น้ำโขง และมีจุดที่แคบ ที่สุดของแม่น้ำโขงอยู่ที่บ้านสองสอน ตำบลสองคอน มีความกว้างเพียง 54 เมตร เรียกว่าปากบ้อง 4.ในพื้นที่มีการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ ข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง 5.มีสินค้าที่เป็นสัญลักษณ์ของอำเภอ คือ ผ้าลายดอกผักแว่น ๖.มีพื้นที่เกษตรอินทรีย์จำนวนมาก	จุดอ่อน (W) 1.เกษตรกรมีอายุมาก 2.เกษตรกรขาดการรวมกลุ่ม 3.รายได้หลักของประชาชนมาจากการทำ อาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก และราคา สินค้าทางการเกษตรที่ไม่แน่นอนและ ค่อนข้างตกต่ำ
โอกาส (O) 1.มีการค้าขายตามแนวชายแดน และ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 2.มีการอนุรักษ์ประเพณี และ วัฒนธรรมท้องถิ่นดั้งเดิม 3.รัฐมีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว	กลยุทธ์เชิงรุก (SO) ๑.เพิ่มช่องทางการตลาดสินค้าเกษตร ๒.ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ๓.พัฒนาตลาดเกษตรอินทรีย์	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) ๑.จัดตั้งปราชญ์ชาวบ้านถ่ายทอด วัฒนธรรมดั้งเดิม ๒.จัดตั้งกลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิง เกษตร
ภัยคุกคาม (T) 1.ภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นเป็นประจำ ทุกปี เช่น น้ำท่วม ภัยแล้ง 2.ปัญหาอาชญากรรมตามแนว ชายแดน เช่น การลักลอบขนไม่พยุ ออกนอกราชอาณาจักร แรงงานต่าง ด้าว ปัญหายาเสพติด การตัดไม้ ทำลายป่า 3.ประชาชนวัยหนุ่มสาวนิยมไป ทำงานตามโรงงานอุตสาหกรรมใน กรุงเทพมหานคร ทำให้ขาดแคลน แรงงานในอุตสาหกรรมเกษตรกรรม 4.นโยบายการช่วยเหลือเกษตรกรใน ด้านราคาสินค้าการเกษตรของ รัฐบาล ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่ คาดหวังและรอคอยการช่วยเหลือ จากรัฐบาลมากกว่าที่จะพึ่งตนเอง	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) ๑.ปรับเปลี่ยนการปลูกพืชให้เหมาะสม กับพื้นที่ ๒.สร้างตลาดแรงงานในพื้นที่ให้แรงงาน คือนถิ่น	กลยุทธ์เชิงรับ (WT) ๑.สร้างกลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่ ๒.รวมกลุ่มเพื่อสร้างอาชีพเสริม

๓.๒ การกำหนดกลยุทธ์ที่ได้จากการทำ TOWS Matrix ดังนี้
กำหนดเป็นกลยุทธ์ ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

- ๑.เพิ่มช่องทางการตลาดสินค้าเกษตร
- ๒.ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- ๓.พัฒนาตลาดเกษตรอินทรีย์

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

- ๑.จัดตั้งปราชญ์ชาวบ้านถ่ายทอดวัฒนธรรมดั้งเดิม
- ๒.จัดตั้งกลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

- ๑.สร้างกลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่
- ๒.รวมกลุ่มเพื่อสร้างอาชีพเสริม

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

๑. แนวทางการพัฒนา

๑.๑ พัฒนาการผลิตรายการสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

๑.๑.๑ ข้าว

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น อาชีพมั่นคงและรายได้จากการทำการเกษตรเพิ่มขึ้น
๒. เพื่อให้เกษตรกรมีแหล่งผลิตพันธุ์พืชไว้ใช้ในท้องถิ่น
๓. สินค้าเกษตรที่สำคัญได้รับการพัฒนาการผลิตและมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างองค์ความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกร

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตข้าวแปลงใหญ่

โครงการที่ ๒ โครงการจัดตั้งกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน

โครงการที่ ๓ โครงการพัฒนาสินค้าเกษตรตามระบบคุณภาพและมาตรฐาน GAP

๑.๑.๒ มันสำปะหลัง

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น อาชีพมั่นคง และรายได้จากการทำการเกษตรเพิ่มขึ้น
๒. เพื่อให้เกษตรกรมีแหล่งผลิตพันธุ์พืชไว้ใช้ในท้องถิ่น
๓. เพื่อให้เกษตรกรได้รับองค์ความรู้ใหม่ ๆ และสามารถนำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิด

เพิ่มขึ้น

ประสิทธิภาพสูงสุดในการประกอบอาชีพ

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างองค์ความรู้และถ่ายทอดให้แก่เกษตรกรอย่างทั่วถึงและยั่งยืน

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตมันสำปะหลัง

๑.๑.๓ ยางพารา

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น อาชีพมั่นคง และมีรายได้ทางการเกษตรเพิ่มขึ้น
๒. เพื่อให้เกษตรกรมีแหล่งจำหน่ายผลผลิต
๓. เพื่อให้เกษตรกรได้รับองค์ความรู้ใหม่ ๆ และสามารถนำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิด

ประสิทธิภาพสูงสุดในการประกอบอาชีพ

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรและการตลาด

โครงการที่ ๑ โครงการตลาดกลางรับซื้อยางพารา

๑.๑.๔ ประมง

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตดีขึ้นเพิ่มรายได้จากอาชีพหลัก
๒. เพื่อให้เกษตรกรมีแหล่งผลิตอาหารโปรตีน
๓. เพื่อให้เกษตรกรได้รับองค์ความรู้ใหม่ ๆ นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน เพิ่มแหล่งอาหารและเพิ่มรายได้

กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างองค์ความรู้และถ่ายทอดให้แก่เกษตรกรอย่างทั่วถึงและยั่งยืน

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการเลี้ยงปลา

๑.๑.๕ ปศุสัตว์

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตดีขึ้นเพิ่มรายได้จากอาชีพหลัก

๒. เพื่อให้เกษตรกรมีแหล่งผลิตอาหารโปรตีน

๓. เพื่อให้เกษตรกรได้รับองค์ความรู้ใหม่นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน เพิ่มแหล่งอาหารและเพิ่มรายได้

โครงการที่ ๑ โครงการเลี้ยงไก่พื้นเมือง

โครงการที่ ๒ โครงการเลี้ยงสุกรเพื่อเป็นอาชีพเสริม

๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๑.๒.๑ YSF

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรมีความรู้ความสามารถ พึ่งพาตนเองได้ มีการดำเนินกิจการอย่างต่อเนื่องและมีรายได้เพิ่มขึ้น

๒. เพื่อให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรได้รับองค์ความรู้ใหม่ๆ และสามารถนำไปปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ

๓. เพื่อสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ให้มีความรู้เข้าสู่ภาคการเกษตร

๑.๒.๒ วิสาหกิจชุมชน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรมีความรู้ความสามารถ พึ่งพาตนเองได้ มีการดำเนินกิจการอย่างต่อเนื่องและมีรายได้เพิ่มขึ้น

๒. เพื่อให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรได้รับองค์ความรู้ใหม่ๆ และสามารถนำไปปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ

๓. เพื่อสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ เข้าสู่ภาคการเกษตร

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน พัฒนาศักยภาพเกษตรกร และองค์กรเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง

กลยุทธ์ที่ ๑ การสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Added)

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาบรรจุภัณฑ์

กลยุทธ์ที่ ๒ การพัฒนาศักยภาพ

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

๑.๒.๓ กลุ่มยุวเกษตรกร/กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร/กลุ่มส่งเสริมอาชีพ

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรมีความรู้ความสามารถ พึ่งพาตนเองได้ มีการดำเนินกิจการอย่างต่อเนื่องและมีรายได้เพิ่มขึ้น

๒. เพื่อให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรได้รับองค์ความรู้ใหม่ ๆ และสามารถนำไปปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ

๓. เพื่อสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ เข้าสู่ภาคการเกษตร

๔. มีแหล่งเรียนรู้ เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อแก้ไขปัญหาพร้อมทั้งพัฒนา ให้กับ เกษตรกรได้นำปฏิบัติในพื้นที่ของตนเอง

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน พัฒนาศักยภาพเกษตรกร และองค์กรเกษตรกรให้มีความ แข็งแรง

กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพ

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนากลุ่มยุวเกษตรกร

โครงการที่ ๒ โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

๑.๒.๔ แหล่งเรียนรู้/เกษตรกรต้นแบบ

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถประยุกต์ใช้กับอาชีพเกษตรกรได้อย่างยั่งยืน

๒. มีแหล่งเรียนรู้ เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อแก้ไขปัญหาพร้อมทั้งพัฒนา ให้กับ เกษตรกรได้นำปฏิบัติในพื้นที่ของตนเอง

๓. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการประกอบอาชีพ

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน พัฒนาแหล่งเรียนรู้

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาศูนย์เรียนรู้ต้นแบบด้านการเกษตรในพื้นที่ เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยี ให้แก่ เกษตรกรได้นำไปปฏิบัติในพื้นที่ของตนเอง

โครงการที่ ๑ โครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน

๑.๓ พัฒนาพื้นที่ และทรัพยากรการเกษตร

๑.๓.๑ ที่ดิน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกให้แก่เกษตรกรในการไม่เผาเศษวัสดุเหลือใช้จากการเกษตรใน ไร่นาและ ธรรมชาติให้มีการปรับปรุงบำรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน ส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมให้มีการปรับปรุงบำรุงดินโดยการรณรงค์ให้เกษตรกรไม่เผา และ มี การปลูกพืชปุ๋ยสด

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมปรับปรุงคุณภาพดินให้เหมาะสมกับการ ปลูกพืชเศรษฐกิจ

กลยุทธ์ที่ ๒ การเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดินและอนุรักษ์ดิน

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด

โครงการที่ ๒ โครงการผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ

กลยุทธ์ที่ ๓ การป้องกันกำจัดศัตรูพืช

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์

๑.๓.๒ แหล่งน้ำ**๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์**

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้ในการผลิตสินค้าเกษตรได้อย่างเหมาะสมและเพียงพอ

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการเกษตร

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

โครงการที่ ๑ โครงการขุดสระน้ำขนาดเล็ก

โครงการที่ ๒ โครงการฝายเก็บกักน้ำเพื่อการเกษตร

๒. ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบลเป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	
พัฒนาการ ผลิตสินค้า	๑. โครงการส่งเสริม และพัฒนาการผลิต ข้าวแปลงใหญ่	๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ใน การผลิตข้าว ๒. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรลด ต้นทุนการผลิตในการเกษตร ๓. เพื่อเพิ่มผลผลิตข้าว	๑๘๐ ราย	ทุกตำบลในอำเภอ โพธิ์ไทร	๑. ประชุมชี้แจง โครงการ ๒. รับสมัครเกษตรกร เข้าร่วมโครงการ ๓. อบรมเกษตรกร ๔. ติดตามผล ๕. ประเมินผล	๑๘๐	๑๕๐, ๐๐๐	๑๘๐	๑๕๐, ๐๐๐	๑๘๐	๑๕๐, ๐๐๐	๑๘๐	๑๕๐, ๐๐๐	๑๘๐	๑๕๐, ๐๐๐	ศพท./ศบกด./ อบต./สนง.เกษตร อำเภอ/สนง. เกษตรจังหวัด/ กรมส่งเสริม การเกษตร
	๒. โครงการจัดตั้ง กองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าว ชุมชน	๑. เพื่อจัดตั้งกองทุนเมล็ดพันธุ์ ข้าวของตำบลให้ชาวพันธุ์ดีใช้ อย่างเพียงพอ ๒. จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ทำนา เพื่อบริหารกองทุนเมล็ดพันธุ์ ข้าวแบบยั่งยืน ๓. ยกระดับคุณภาพและ ผลผลิตพันธุ์ข้าวโดยรวมของ ตำบลให้มีปริมาณและคุณภาพ มากยิ่งขึ้น	เกษตรกร ผู้ทำนา	ทุกตำบลในอำเภอ โพธิ์ไทร	๑.สำรวจความ ต้องการการใช้เมล็ด พันธุ์และคัดเลือก เกษตรกร ๒.จัดซื้อจัดจ้างเมล็ด พันธุ์ข้าว ๓.จัดตั้งกลุ่มเกษตร ผู้ทำนาดำบล ๔.จัดส่งเมล็ดพันธุ์ ข้าว ๕.จัดเก็บผลผลิตข้าว คืนและจัดตั้งเมล็ด พันธุ์ข้าวตำบล ๖.จัดประชุมใหญ่ คณะกรรมการบริหาร ของกลุ่มฯ		๑๕๐, ๐๐๐		๑๕๐, ๐๐๐		๑๕๐, ๐๐๐		๑๕๐, ๐๐๐	ศพท./ศบกด./ อบต./สนง.เกษตร อำเภอ/สนง. เกษตรจังหวัด/ กรมส่งเสริม การเกษตร		
	๓. โครงการพัฒนา สินค้าเกษตรตาม ระบบคุณภาพและ มาตรฐาน GAP	๑.ส่งเสริมและสนับสนุน เกษตรกรให้ผลิตสินค้าเกษตรที่ ได้คุณภาพและมาตรฐานตาม ระบบ GAP พืช	๑๘๐ ราย	ทุกตำบลในอำเภอ โพธิ์ไทร	๑. อบรมถ่ายทอด ความรู้ให้กับ เกษตรกรตามระบบ GAP พืช	๑๘๐	๑๘๒, ๘๐๐	๑๘๐	๑๘๒, ๘๐๐	๑๘๐	๑๘๒, ๘๐๐	๑๘๐	๑๘๒, ๘๐๐	๑๘๐	๑๘๒, ๘๐๐	ศพท./ศบกด./ อบต./สนง.เกษตร อำเภอ/สนง. เกษตรจังหวัด/

		เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ			๒. ศึกษาดูงานแปลงข้าวที่ได้รับการรับรอง GAP											กรมส่งเสริมการเกษตร
๔. โครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตมันสำปะหลัง	๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ในการผลิตมันสำปะหลัง ๒. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง	๑๘๐ ราย	ทุกตำบลในอำเภอโพธิ์ไทร	๑. ประชุมชี้แจงโครงการ ๒. รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๓. อบรมเกษตรกร ๔. ติดตามผล ๕. ประเมินผล	๑๘๐	๑๕๐,๐๐๐	๑๘๐	๑๕๐,๐๐๐	๑๘๐	๑๕๐,๐๐๐	๑๘๐	๑๕๐,๐๐๐	๑๘๐	๑๕๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐	ศพท./ศบกด./อบต./สนง.เกษตรอำเภอ/สนง.เกษตรจังหวัด/กรมส่งเสริมการเกษตร
๕. โครงการตลาดกลางรับซื้อยางพารา	๑. เพื่อสร้างจุดรับซื้อยางพาราในพื้นที่อำเภอโพธิ์ไทร ๒. เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของเกษตรกรในการนำยางพาราไปจำหน่ายนอกพื้นที่	เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา	ทุกตำบลในอำเภอโพธิ์ไทร	๑. ประชุมชี้แจงโครงการ ๒. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน ๓. ดำเนินการสร้างจุดรับซื้อตามแผนที่ได้กำหนดไว้ ๔. ติดตามผล ๕. ประเมินผล		๕๐๐,๐๐๐		๕๐๐,๐๐๐		๕๐๐,๐๐๐		๕๐๐,๐๐๐		๕๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	ศพท./ศบกด./อบต./สนง.เกษตรอำเภอ/สนง.เกษตรจังหวัด/กรมส่งเสริมการเกษตร
๖. โครงการส่งเสริมการเลี้ยงปลา	๑. เพื่อการบริโภคในครัวเรือน ๒. เพื่อได้เป็นแหล่งอาหารโปรตีนในชุมชน ๓. เพื่อเป็นรายได้เสริม	๑๘๐ ราย	ทุกตำบลในอำเภอโพธิ์ไทร	๑. มีการรวมกลุ่มเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ในหมู่บ้าน ๒. แต่ละกลุ่มมีการวางแผนรวมกัน ๒ เดือน/ครั้ง/๕ คน/กลุ่ม ๓. ศึกษา ดูงานการเลี้ยงปลา ๔. ประชุมแสดงความคิดเห็น ประเมินผลงานปีละ ๑ ครั้ง ๑๘๐ ราย	๑๘๐	๕๔๐,๐๐๐	๑๘๐	๕๔๐,๐๐๐	๑๘๐	๕๔๐,๐๐๐	๑๘๐	๕๔๐,๐๐๐	๑๘๐	๕๔๐,๐๐๐	๕๔๐,๐๐๐	ศพท./ศบกด./อบต./สนง.เกษตรอำเภอ/สนง.เกษตรจังหวัด/กรมส่งเสริมการเกษตร

	๗. โครงการเลี้ยงไก่พื้นเมือง	๑. เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร ๒. เป็นการผลิตอาหารโดยธรรมชาติแก่ผู้บริโภค (สัตว์เลี้ยงที่ไม่เกิดความเครียด) ๓. เพื่อการอนุรักษ์พันธุ์ไก่พื้นเมืองไทย ๔. เพื่อการบริโภคภายในครัวเรือน	๓๖๐ ราย	ทุกตำบลในอำเภอโพธิ์ไทร	๑. นำกลุ่มเลี้ยงไก่หมู่บ้านต่าง ๆ มารวมกลุ่มกัน ๒. คัดเลือกแกนนำกลุ่มสร้างเครือข่ายกลุ่มเลี้ยงไก่พื้นเมือง ๓. ให้สมาชิกกลุ่มร่วมกันทำตลาดนัดไก่พื้นเมือง ๔. กลุ่มวางแผนกลุ่ม ๕. จัดประกวดไก่พื้นเมืองประจำปี	๖๐	๓๐๐,๐๐๐	๖๐	๓๐๐,๐๐๐	๖๐	๓๐๐,๐๐๐	๖๐	๓๐๐,๐๐๐	๖๐	๓๐๐,๐๐๐	ศพท./สบกต./อบต./สนง.เกษตรอำเภอ/สนง.เกษตรจังหวัด/กรมส่งเสริมการเกษตร
	๘. โครงการเลี้ยงสุกรเพื่อเป็นอาชีพเสริม	๑. เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร อำเภอโพธิ์ไทร ๒. เพื่อใช้ผลผลิตทางเกษตรที่มีในชุมชน เป็นอาหารสัตว์	๓๖๐ ราย	ทุกตำบลในอำเภอโพธิ์ไทร	๑. รวมกลุ่มผู้เลี้ยงสุกร วางระเบียบในกลุ่ม ๒. กลุ่มมีแผนดำเนินงานและช่วยเหลือสมาชิก ๓. จัดตั้งกองทุนผู้เลี้ยงสุกร	๖๐	๖๐๐,๐๐๐	๖๐	๖๐๐,๐๐๐	๖๐	๖๐๐,๐๐๐	๖๐	๖๐๐,๐๐๐	๖๐	๖๐๐,๐๐๐	ศพท./สบกต./อบต./สนง.เกษตรอำเภอ/สนง.เกษตรจังหวัด/กรมส่งเสริมการเกษตร
พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๑. โครงการส่งเสริมและพัฒนากลุ่มเยาวชนเกษตรกร	๑. เพื่อสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ให้แก่กลุ่มเยาวชนเกษตรกร	กลุ่มเยาวชนเกษตรกรจำนวน ๖ กลุ่ม/ปี	ทุกตำบลในอำเภอโพธิ์ไทร	๑. ประชุมชี้แจงโครงการ ๒. จัดสรรงบประมาณวัสดุอุปกรณ์ ๓. ติดตามผล/ประเมินผล	๖กลุ่ม	๖๐,๐๐๐	๖กลุ่ม	๖๐,๐๐๐	๖กลุ่ม	๖๐,๐๐๐	๖กลุ่ม	๖๐,๐๐๐	๖กลุ่ม	๖๐,๐๐๐	ศพท./สบกต./อบต./สนง.เกษตรอำเภอ/สนง.เกษตรจังหวัด/กรมส่งเสริมการเกษตร
	๒. โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	๑. เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานของกลุ่มให้เป็นระบบ มีแผนการดำเนินการอย่างชัดเจน	๓๖๐ ราย	ทุกตำบลในอำเภอโพธิ์ไทร	๑. ประชุมชี้แจงโครงการ ๒. รับสมัครเกษตรกร ๓.อบรมเกษตรกร ๔. ติดตามผล/	๖๐	๔๒,๐๐๐	๖๐	๔๒,๐๐๐	๖๐	๔๒,๐๐๐	๖๐	๔๒,๐๐๐	๖๐	๔๒,๐๐๐	ศพท./สบกต./อบต./สนง.เกษตรอำเภอ/สนง.เกษตรจังหวัด/กรมส่งเสริมการเกษตร

		๒. ส่งเสริมให้เกษตรกรจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย เพื่อที่จะสามารถวิเคราะห์ผลกำไรขาดทุน-ของ ตนเองได้ ๓. เพื่อลดต้นทุนการผลิต			ประเมินผล											การเกษตร
	๓. โครงการส่งเสริมและพัฒนาบรรจุกัญท์	๑. เพื่อพัฒนารูปแบบของบรรจุภัณฑ์ให้มีความโดดเด่น ๒. เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้า ๓. เพื่อให้สินค้าเป็นที่จดจำได้ง่าย	วิสาหกิจชุมชน	วิสาหกิจชุมชนในอำเภอโพธิ์ไทร	๑. ประชุมชี้แจงโครงการ ๒. รับสมัครเกษตรกร ๓. อบรมเกษตรกร ๔. ติดตามผล/ ประเมินผล	๓๐	๖๐, ๐๐๐	๓๐	๖๐, ๐๐๐	๓๐	๖๐, ๐๐๐	๓๐	๖๐, ๐๐๐	๓๐	๖๐, ๐๐๐	ศพก./ศบกด./ อบต./สนง.เกษตร อำเภอ/สนง. เกษตรจังหวัด/ กรมส่งเสริม การเกษตร
	๔. โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	๑. เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานของกลุ่มให้เป็นระบบ ๒. ส่งเสริมให้เกษตรกรจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย เพื่อที่จะสามารถวิเคราะห์ผลกำไรขาดทุน-ของ ตนเองได้	วิสาหกิจชุมชน	วิสาหกิจชุมชนในอำเภอโพธิ์ไทร	๑. ประชุมชี้แจงโครงการ ๒. รับสมัครเกษตรกร ๓. อบรมเกษตรกร ๔. ติดตามผล/ ประเมินผล	๓๐	๓๐, ๐๐๐	๓๐	๓๐, ๐๐๐	๓๐	๓๐, ๐๐๐	๓๐	๓๐, ๐๐๐	๓๐	๓๐, ๐๐๐	ศพก./ศบกด./ อบต./สนง.เกษตร อำเภอ/สนง. เกษตรจังหวัด/ กรมส่งเสริม การเกษตร
	๕. โครงการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน	๑. เพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๒. เพื่อสร้างแหล่งเรียนรู้ให้แก่คนในชุมชนสามารถเข้าถึงแก่นความรู้โดยไม่ต้องไปแสวงหาจากที่อื่น	ศพก.และ เครือข่าย ๑๕ แห่ง	ศพก. และ เครือข่ายในอำเภอ โพธิ์ไทร	๑. พัฒนาศูนย์จัดทำแปลงเรียนรู้/ฐานเรียนรู้	๓	๓๐๐, ๐๐๐	๓	๓๐๐, ๐๐๐	๓	๓๐๐, ๐๐๐	๓	๓๐๐, ๐๐๐	๓	๓๐๐, ๐๐๐	ศพก./ศบกด./ อบต./สนง.เกษตร อำเภอ/สนง. เกษตรจังหวัด/ กรมส่งเสริม การเกษตร
พัฒนาพื้นที่ ทรัพยากร การเกษตร	๑. โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยพืชสด	๑. เพื่อลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยในการผลิต ๒. เพื่อส่งเสริมการใช้ปุ๋ยพืชสดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี ๓. เพื่อปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์	๑๘๐ ราย	ทุกตำบลในอำเภอโพธิ์ไทร	๑. ประชุมชี้แจงโครงการ ๒. รับสมัครเกษตรกร ๓. อบรมเกษตรกร ๔. ติดตามผล/ ประเมินผล	๑๘๐	๓๖๐, ๐๐๐	๑๘๐	๓๖๐, ๐๐๐	๑๘๐	๓๖๐, ๐๐๐	๑๘๐	๓๖๐, ๐๐๐	๑๘๐	๓๖๐, ๐๐๐	ศพก./ศบกด./ อบต./สนง.เกษตร อำเภอ/สนง. เกษตรจังหวัด/ กรมส่งเสริม การเกษตร

๒. โครงการผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ	๑. เพื่อส่งเสริมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์โดยใช้เศษผลผลิตที่เหลือทิ้งจากไร่นา ๒. เพื่อลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยในการผลิต ๓. เพื่อปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์	๑๘๐ ราย	ทุกตำบลในอำเภอโพธิ์ไทร	๑. ประชุมชี้แจงโครงการ ๒. รับสมัครเกษตรกร ๓. อบรมเกษตรกร ๔. ติดตามผล/ ประเมินผล	๑๘๐	๙๐,๐๐๐	๑๘๐	๙๐,๐๐๐	๑๘๐	๙๐,๐๐๐	๑๘๐	๙๐,๐๐๐	๑๘๐	๙๐,๐๐๐	ศพท./สบกต./อบต./สนง.เกษตรอำเภอ/สนง.เกษตรจังหวัด/กรมส่งเสริมการเกษตร
๓. โครงการผลิตสารชีวภัณฑ์	๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ในการผลิตสารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืช ๒. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิตในการเกษตร ๓. เพื่อลดการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช	๑๘๐ ราย	ทุกตำบลในอำเภอโพธิ์ไทร	๑. ประชุมชี้แจงโครงการ ๒. รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๓. อบรมเกษตรกร ๔. ติดตามผล ๕. ประเมินผล	๑๘๐	๙๐,๐๐๐	๑๘๐	๙๐,๐๐๐	๑๘๐	๙๐,๐๐๐	๑๘๐	๙๐,๐๐๐	๑๘๐	๙๐,๐๐๐	ศพท./สบกต./อบต./สนง.เกษตรอำเภอ/สนง.เกษตรจังหวัด/กรมส่งเสริมการเกษตร
๔. โครงการขุดสระน้ำขนาดเล็ก	๑. เพื่อให้เกษตรกรมีแหล่งน้ำสำรองในการเพาะปลูกพืช ๒. เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น ๓. เพื่อให้เกษตรกรมีงานทำตลอดฤดูกาล	๓๐ ราย	ทุกตำบลในอำเภอโพธิ์ไทร	๑. ประชุมชี้แจงโครงการ ๒. รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๓. คัดเลือกเกษตรกร ๔. ดำเนินการขุดสระน้ำ ๕. ติดตามผล ๖. ประเมินผล	๓๐	๖๐๐,๐๐๐	๓๐	๖๐๐,๐๐๐	๓๐	๖๐๐,๐๐๐	๓๐	๖๐๐,๐๐๐	๓๐	๖๐๐,๐๐๐	ศพท./สบกต./อบต./สนง.เกษตรอำเภอ/สนง.เกษตรจังหวัด/กรมส่งเสริมการเกษตร
๕. โครงการฝายเก็บกักน้ำเพื่อการเกษตร	๑. เพื่อเป็นการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ๒. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้มีคุณภาพและปริมาณที่สูงขึ้น ๓. เพื่อเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรหลังฤดูปลูกพืชหลัก	๖ จุด	ทุกตำบลในอำเภอโพธิ์ไทร	๑. ความคิดวางแผนแก้ไขปัญหาขาดแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ๒. ศึกษาความเป็นไปได้ร่วมกับทางองค์การบริหารส่วน	๑	๑,๐๐๐,๐๐๐	๑	๑,๐๐๐,๐๐๐	๑	๑,๐๐๐,๐๐๐	๑	๑,๐๐๐,๐๐๐	๒	๒,๐๐๐,๐๐๐	ศพท./สบกต./อบต./สนง.เกษตรอำเภอ/สนง.เกษตรจังหวัด/กรมส่งเสริมการเกษตร/กรมทรัพยากรน้ำ

บรรณานุกรม

กรมการปกครอง.๒๕๕๔. ฝ่ายทะเบียนและบัตรอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี.

กรมการพัฒนาชุมชน.๒๕๕๔. สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี.ข้อมูล จปฐ. ปี

๒๕๕๔.กระทรวงมหาดไทย.

กระทรวงคมนาคม. **ชั้นข้อมูลเส้นทางถนน** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)

กรมพัฒนาที่ดิน. **ชั้นข้อมูลชุดดิน** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)

กรมพัฒนาที่ดิน. **การใช้ประโยชน์ที่ดิน** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)

กรมพัฒนาที่ดิน. **ระดับความเหมาะสมของพื้นที่** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)

กรมส่งเสริมการเกษตร.๒๕๕๔.ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลสำโรง ตำบลสารภี

สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี. (พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๗). กระทรวงเกษตรและ
สหกรณ์.

http://www.aiu.doae.go.th/bi_report/bi_report๑/ พ.ศ. ๒๕๖๑

<http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๔

ภาคผนวก

๑. แนวทางการพัฒนา

๑.๑ พัฒนาการผลิตรายการสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

๑.๑.๑ ข้าว

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนารายการผลิตรายการข้าวแปลงใหญ่

หลักการและเหตุผล

ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีการเพาะปลูกมากเป็นอันดับหนึ่งของอำเภอ ซึ่งในปัจจุบันพบว่าผลผลิตต่อไร่อยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำ และมีการใช้ปัจจัยการผลิตที่ค่อนข้างสูงทำให้เกษตรกรมีรายได้ที่เหลือนจากการทำปลูกข้าวน้อยมากและเกษตรกรบางรายต้องไปกู้หนี้ยืมสินมาลงทุนเนื่องจากขาดทุนจากการปลูกข้าว

โครงการส่งเสริมและพัฒนารายการผลิตรายการข้าวแปลงใหญ่จึงเป็นแนวทางที่จะพัฒนาให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิตข้าวให้มีปริมาณมากขึ้นได้โดยการนำความรู้และเทคโนโลยีที่ได้จากโครงการนี้ไปปฏิบัติและขยายผลสู่เกษตรกรรายอื่น ๆ ต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ในการผลิตข้าว
๒. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิตในการเกษตร
๓. เพื่อเพิ่มผลผลิตข้าวจาก ๓๘๐ กิโลกรัม / ไร่ เป็น ๔๕๐ กิโลกรัม/ไร่

เป้าหมาย

เกษตรกร ๑๘๐ ราย พื้นที่ดำเนินการ ทุกตำบล ๑ มกราคม ๒๕๖๖ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖
แผนการดำเนินงาน

๑. ประชุมชี้แจงโครงการ
๒. รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
๓. อบรมเกษตรกร
๔. ติดตามผล
๕. ประเมินผล

วิธีการดำเนินงาน

๑. ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม จำนวน ๓ ครั้งๆ ละ ๑ วัน
 - ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๑๘๐ คนๆละ ๘๐ บาท เป็นเงิน ๑๔,๔๐๐ บาท
 - ค่าอาหารว่างพร้อมเครื่องดื่ม จำนวน ๒ มื้อๆ ๒๕ บาท จำนวน ๑๘๐ คน ๙,๐๐๐ บาท
 - ค่าวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกอบรม ๑๑,๑๐๐ บาท
 - ค่าจ้างเหมารถศึกษาดูงาน ๖,๖๐๐ บาท
 - ค่าวัสดุอุปกรณ์จัดทำแปลงสาธิต ๖๐,๐๐๐ บาท
๒. การบริหารโครงการ (ผู้รับผิดชอบในพื้นที่ดำเนินการ)
 - ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
 - องค์การบริหารส่วนตำบล

งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์/แผนการใช้จ่ายเงิน

- งบประมาณ ๑๕๐,๐๐๐ บาท

ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

๑. ผลตอบแทนโดยตรง

- เกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิตข้าวจาก ๓๘๐ กิโลกรัม / ไร่ เป็น ๔๕๐ กิโลกรัม/ไร่
- เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตข้าว จาก ๓,๘๐๐ บาท/ไร่ เป็น ๓,๐๐๐ บาท/ไร่

๒. ผลตอบแทนโดยทางอ้อม

- มีการขยายผลไปยังเกษตรกรรายอื่น
- เกษตรกรมีความรู้และทักษะในการผลิตข้าว

ผู้รับผิดชอบโครงการ ศพก./ศูนย์บริการและถ่ายทอด/ อบต./สำนักงานเกษตรอำเภอ/ สำนักงานเกษตรจังหวัด/ กรมส่งเสริมการเกษตร

โครงการที่ ๒ โครงการจัดตั้งกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน

หลักการและเหตุผล

การผลิตข้าวที่มีคุณภาพ เป็นที่ต้องการของตลาด ทั้งในประเทศและตลาดต่างประเทศ รวมทั้งเพื่อการบริโภคในครัวเรือน ซึ่งเป็นนโยบายของรัฐบาลในการที่จะพัฒนาสินค้าด้านการเกษตรและเป็นความต้องการของเกษตรกรทุกรายที่ต้องการเปลี่ยนพันธุ์ข้าวปลูกในทุก ๆ ปี เพราะปัจจัยพื้นฐานในการทำเกษตรที่จะทำให้ประสบผลสำเร็จจะต้องใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดีในการปลูกเป็นอันดับแรก แต่ปัจจุบันในตำบลยังไม่มีเมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพดีที่เพียงพอสำหรับการเพาะปลูก แม้ว่าจะมีโครงการของทางราชการสนับสนุนการใช้เมล็ดพันธุ์ดีในท้องถิ่นแล้วก็ตาม การจัดซื้อจัดหาเมล็ดพันธุ์ข้าวของเกษตรกรก็เป็นไปด้วยความไม่สะดวกเพราะห่างไกลจากแหล่งผลิต อีกทั้งเกษตรกรบางรายก็ไม่มีทุนเพียงพอ

ด้วยปัญหาข้างต้น องค์การบริหารส่วนตำบลจึงเห็นควรที่จะต้องจัดทำโครงการซึ่งเป็นการต้องการของเกษตรกร เพื่อจัดหาเมล็ดพันธุ์ข้าวเพื่อการเพาะปลูกให้ครอบคลุมพื้นที่ทำนาของตำบล โดยใช้กลยุทธ์ในการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร เพื่อบริหารกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวที่จะเกิดขึ้น และเป็นการยกระดับคุณภาพและผลผลิตข้าวโดยรวมของตำบลให้มีปริมาณและคุณภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อจัดตั้งกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวของตำบลให้มีข้าวพันธุ์ดีใช้อย่างเพียงพอ
๒. จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ทำนาเพื่อบริหารกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวแบบยั่งยืน
๓. ยกระดับคุณภาพและผลผลิตพันธุ์ข้าวโดยรวมของตำบลให้มีปริมาณและคุณภาพมากยิ่งขึ้น

เป้าหมาย

๑. เกษตรกรผู้ทำนาในอำเภอได้รับเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีสำหรับเพาะปลูกครอบคลุม ๑๐ % ของพื้นที่ในปี ๒๕๖ และเพิ่มขึ้นทุกปีเป็น ๓๐ % ของพื้นที่ในปี ๒๕๗๐

๒. เกิดกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวตำบลขึ้น จำนวนเงินประมาณ ๑๕๐,๐๐๐ บาท และเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนเงินประมาณ ๔๕๐,๐๐๐ บาท ในปี ๒๕๗๐

๓. เกิดการแลกเปลี่ยนพันธุ์ข้าวในตำบล ได้ครอบคลุมพื้นที่ในปี ๒๕๗๐

พื้นที่ดำเนินการ

- ทุกตำบล

ระยะเวลา

- ตั้งแต่ มกราคม ๒๕๖๖ - ธันวาคม ๒๕๗๐

แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม	ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐											
	มค.	กพ.	มีค.	เมย.	พค.	มิย.	กค.	สค.	กย.	ตค.	พย.	ธค.
๑.สำรวจความต้องการการใช้เมล็ดพันธุ์ และคัดเลือกเกษตรกร	↔											
๒.จัดซื้อจัดจ้างเมล็ดพันธุ์ข้าว		↔										
๓.จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ทำนาตำบล			↔									
๔.จัดส่งเมล็ดพันธุ์ข้าว				↔								
๕.จัดเก็บผลผลิตข้าวคืนและจัดตั้งเมล็ดพันธุ์ข้าวตำบล					↔							
๖.จัดประชุมใหญ่คณะกรรมการบริหารของกลุ่มฯ												↔

วิธีการดำเนินงาน

๑. รายละเอียดโครงการ
 - ๑.๑สำรวจความต้องการใช้เมล็ดพันธุ์ดีของเกษตรกร และคัดเลือกตัวเกษตรกรผู้ร่วมโครงการ โดยพิจารณาจากเกษตรกรผู้มีรายได้น้อยจากรายชื่อผู้ขึ้นทะเบียนผู้ยากจนก่อน
 - ๑.๒จัดซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าว
 - ๑.๓จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ทำนาตำบล โดยรับสมาชิกจากทุกหมู่บ้านและให้สมาชิกในแต่ละหมู่บ้านคัดเลือกตัวแทน หมู่บ้านละ ๒ คน เพื่อเป็นคณะกรรมการในการบริหารกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวตำบลต่อไป
 - ๑.๔แจกจ่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวแก่สมาชิกจากบัญชีที่ได้รับพิจารณาให้ร่วมในโครงการฯ ของแต่ละปี โดยเป็นการให้ยืมเมล็ดพันธุ์ข้าวสำหรับปลูก และต้องชำระคืนเป็นผลผลิตข้าว จำนวน ๒ เท่า ของน้ำหนักเมล็ดพันธุ์ที่ได้รับ
 - ๑.๕ตัวแทนหมู่บ้านซึ่งเป็นคณะกรรมการของกลุ่มเกษตรกรผู้ทำนาตำบล จัดเก็บผลผลิตข้าวคืน ตามบัญชีการยืมเมล็ดพันธุ์ข้าวของเกษตรกร เมื่อรวบรวมได้ครบทุกหมู่บ้านให้พิจารณาจำหน่ายผลผลิตข้าวแล้วนำเงินเพื่อจัดตั้งกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวตำบลต่อไป
 - ๑.๖ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล จัดให้มีการประชุมใหญ่ของกลุ่มเพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารของกลุ่ม และจัดทำระเบียบของกลุ่มเกษตรกรผู้ทำนาตำบล ภายในเดือนมีนาคมของทุกปี
 - การบริหารโครงการ
 - ให้ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล/สำนักงานเกษตรอำเภอ เป็นหน่วยงานบริหารงบประมาณและโครงการ
 - งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์/แผนการใช้เงิน
 ๑. แหล่งที่มาของงบประมาณ องค์การบริหารส่วนตำบลสนับสนุนงบประมาณเพื่อดำเนินงาน จำนวน ๑๕๐,๐๐๐ บาท ดังนี้
 - ๑) จัดซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าวขาวดอกมะลิ ๑๐๕ จำนวน ๓,๐๐๐ กก. เป็นเงิน ๗๕,๐๐๐ บาท
 - ๒) จัดซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าว กข ๖ จำนวน ๓,๐๐๐ กก. เป็นเงิน ๗๕,๐๐๐ บาท
- รวมเป็นเงิน ๑๕๐,๐๐๐ บาท

ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

๑. เกษตรกรในตำบล ได้รับเมล็ดพันธุ์ข้าวจำนวนประมาณ ๖,๐๐๐ กิโลกรัม เพื่อใช้ในการเพาะปลูก จำนวน ประมาณ ๒,๐๐๐ ไร่ (อัตรา ๕ กก./ไร่) คิดเป็นประมาณ ๕% ของพื้นที่ปลูกข้าวของตำบล

๒. เกษตรกรมีการรวมกลุ่มจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ทำนาตำบล และมีกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวตำบล สำหรับซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าวและเมล็ดพันธุ์พืชที่ใช้ปลูกหลังฤดูทำนาในปีต่อไปแบบยั่งยืน

๓. จะเกิดการกระจายข้าวพันธุ์ดี โดยการแลกเปลี่ยนพันธุ์ข้าวของเกษตรกรในท้องถิ่นซึ่งเป็นผลให้คุณภาพและผลผลิตข้าวโดยภาพรวมของตำบลดีขึ้น

ผู้รับผิดชอบโครงการ ศพก./ศูนย์บริการและถ่ายทอด/ อบต./สำนักงานเกษตรอำเภอ/ สำนักงานเกษตรจังหวัด/ กรมส่งเสริมการเกษตร

โครงการที่ ๓ โครงการพัฒนาสินค้าเกษตรตามระบบคุณภาพและมาตรฐาน GAP

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันผู้บริโภคมีความห่วงใยต่อสุขภาพมากขึ้นและให้ความสำคัญกับการเลือกซื้อสินค้าเกษตร ที่มีความปลอดภัยและได้มาตรฐานในขณะเดียวกันการค้าสินค้าเกษตรระหว่างประเทศมีมาตรการด้านสุขอนามัยพืช (SPS) ถูกนำมาใช้เป็นข้อกีดกันทางการค้าสินค้าเกษตร อีกทั้งขณะนี้มีการรวมตัวกันเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนทำให้มีการเคลื่อนย้ายสินค้าเกษตรอย่างมีเสรีมากขึ้น ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการค้าระหว่างไทยกับประเทศอาเซียนด้วยกัน และมาตรการด้านสุขอนามัยพืชและความปลอดภัยด้านอาหารจะถูกนำมาเป็นเงื่อนไขทางการค้าระหว่างประเทศและในตลาดโลกมากขึ้น ดังนั้นสินค้าเกษตรและอาหารต้องมีความปลอดภัยและได้มาตรฐาน จึงจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรด้านพืชให้เทียบเท่ากับมาตรฐานสากลเป็นที่ยอมรับและสนับสนุนเกษตรกรผู้ผลิตเข้าสู่การรับรองมาตรฐานระดับฟาร์มมากขึ้น ซึ่งเป็นการผลิตตามระบบการจัดการคุณภาพการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับ GAP พืช กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจในการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้ ทักษะ และความชำนาญให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาเกษตรกร ให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐานตามระบบการจัดการคุณภาพ GAP พืช เพิ่มขึ้น ด้วยการขับเคลื่อนส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาเกษตรกรผู้ผลิตพืชในแปลงใหญ่และในพื้นที่ทั่วไปที่มีศักยภาพ เพื่อตอบสนองความต้องการสินค้าเกษตรที่ปลอดภัย มีคุณภาพ และได้มาตรฐานของผู้บริโภคภายในและต่างประเทศ และเพื่อการพัฒนาที่มีความยั่งยืนในระบบการผลิต เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้ง ผู้ผลิตและผู้บริโภคของประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์

- ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรให้ผลิตสินค้าเกษตรที่ได้คุณภาพและมาตรฐานตามระบบ GAP พืช เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

- เป้าหมาย เกษตรกรจำนวน ๑๘๐ ราย

กิจกรรมและวิธีดำเนินการ

ถ่ายทอดเทคโนโลยีการยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน GAP พืช

๑.) อบรมถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรตามระบบ GAP พืช

เพื่อพัฒนาความรู้เกษตรกรสมาชิกในแปลงใหญ่ตามเป้าหมายของโครงการ จำนวน ๑๘๐ ราย ให้ได้รับความรู้ในการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน GAP ดำเนินการโดยสำนักงาน เกษตรอำเภอ และบันทึกข้อมูลการสมัครเข้าสู่ระบบ GAP ในระบบ GAP-online (การอบรมกำหนด เช่นเดียวกับ GAP พืชอาหาร) เมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นครบทุกขั้นตอนตามแผนรายงานในระบบการรายงานผลการ

ปฏิบัติงาน ส่งเสริมการเกษตร และสรุปผลเสนอให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ แนวทางการจัดทำเอกสารสนับสนุนตามระบบ GAP ดังนี้ ๑) จัดทำเอกสารประเมินแปลงเบื้องต้น GAP พืชอาหารรายเดี่ยวในพื้นที่ที่มีศักยภาพการผลิตพืช นอกแปลงใหญ่ จำนวน ๕๐ ราย ดำเนินการโดยสำนักงานเกษตรอำเภอ ๒) จัดทำเอกสารประเมินแปลงเบื้องต้น GAP พืชรายเดี่ยวในแปลงใหญ่ จำนวน ๑๘๐ ราย

เมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นครบทุกขั้นตอนตามแผน ให้สำนักงานเกษตรอำเภอบันทึกข้อมูลที่ผ่านการตรวจประเมินแปลงเบื้องต้นในระบบ GAP-online กรณีเกษตรกรเป็นผู้ผลิตข้าวตามระบบ GAP แบบกลุ่ม ให้ใส่ในวงเล็บ (GAP แบบกลุ่ม) พร้อมรายงานในระบบการรายงานผลการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร และสรุปผลเสนอให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ

งบประมาณ

ถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรตามระบบ GAP พืชรายเดี่ยว

- อบรมถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรแบบ GAP พืชรายเดี่ยว

- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มสำหรับเกษตรกร ๒ วันๆ ละ ๑๓๐ บาทจำนวน ๑๘๐ คนเป็นเงิน ๔๖,๘๐๐ บาท

- ค่ายานพาหนะนำเกษตรกรศึกษาดูงานแปลงข้าวที่ได้รับการรับรอง GAP และฟังการบรรยายการ ทำแปลงของเกษตรกร ๖๐,๐๐๐ บาท

- ค่าตอบแทนวิทยากร เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท

- ติดตามให้คำปรึกษาและประเมินแปลงเบื้องต้นตามระบบ GAP พืชรายเดี่ยว เป็นเงิน ๖๖,๐๐๐ บาท สำหรับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบพื้นที่ดำเนินโครงการในติดตาม ดังนี้

๑) ติดตามให้คำปรึกษาเกษตรกรเป็นรายบุคคล

๒) ติดตามแก้ไขข้อบกพร่องของเกษตรกรเป็นรายบุคคล

๓) จัดทำแบบประเมินผลเบื้องต้น

๔) บันทึกข้อมูลเข้าระบบ

รวมเป็นเงิน ๑๘๖,๘๐๐ บาท (หนึ่งแสนแปดหมื่นสองพันแปกร้อยบาทถ้วน)

ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด ผลผลิต (output)

- เกษตรกรไม่น้อยกว่า ๑๘๐ ราย ได้รับการส่งเสริมและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน GAP ผลลัพธ์ (outcome) เกษตรกร จำนวน ๑๘๐ ราย ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาการเพิ่มมูลค่าของผลผลิตสินค้าเกษตร ตามมาตรฐาน GAP พืช ตัวชี้วัด เกษตรกรร้อยละ ๗๐ ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้มีการเพิ่มมูลค่าผลผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐาน GAP พืช

ผู้รับผิดชอบโครงการ ศพก./ศูนย์บริการและถ่ายทอด/ อบต./สำนักงานเกษตรอำเภอ/ สำนักงานเกษตรจังหวัด/ กรมส่งเสริมการเกษตร

๑.๑.๒ มั่นสำปะหลัง

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตมันสำปะหลัง

หลักการและเหตุผล

มันสำปะหลังเป็นพืชอันดับสองรองจากข้าวที่เกษตรกรปลูกกันมาก ซึ่งปัญหาเรื่องการผลิตมันสำปะหลังที่พบเกษตรกรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้และวิธีปฏิบัติในการผลิตมันสำปะหลังให้ได้ผลผลิตที่สูง โดยผลผลิตเฉลี่ยอยู่ที่ ๓.๕ ตัน

โครงการมันสำปะหลังพันธุ์ดีจึงเป็นอีกโครงการหนึ่งที่จะช่วยให้เกษตรกรสามารถพัฒนาความรู้และทักษะในการผลิตมันสำปะหลังให้มีคุณภาพสามารถเพิ่มผลผลิตจากเดิมเป็น ๖ ตัน/ไร่ ได้ และสามารถลดต้นทุน การผลิตซึ่งจะทำให้เกษตรกรมีเงินเหลือเพิ่มมากขึ้น

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ในการผลิตมันสำปะหลัง
- เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง เป้าหมาย เกษตรกรจำนวน ๑๘๐ ราย

พื้นที่ดำเนินการ

- พื้นที่อำเภอโพธิ์ไทรทุกตำบล

ระยะเวลา

๑ มกราคม ๒๕๖๖ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๗๐

แผนการดำเนินงาน

๑. ประชุมชี้แจงโครงการ
๒. รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
๓. อบรมเกษตรกร
๔. ติดตามผล
๕. ประเมินผล

วิธีการดำเนินงาน

๑. ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม จำนวน ๓ ครั้งๆ ละ ๑ วัน
 - ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๑๘๐ คนๆละ ๘๐ บาท เป็นเงิน ๑๔,๔๐๐ บาท
 - ค่าอาหารว่างพร้อมเครื่องดื่ม จำนวน ๒ มื้อๆ ๒๕ บาท จำนวน ๑๘๐ คน ๙๐,๐๐ บาท
 - ค่าวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกอบรม ๖,๖๐๐ บาท
 - ค่าจ้างเหมารถศึกษาดูงาน ๖๐,๐๐๐ บาท
 - ค่าวัสดุอุปกรณ์จัดทำแปลงสาธิต ๖๐,๐๐๐ บาท
๒. การบริหารโครงการ (ผู้รับผิดชอบในพื้นที่ดำเนินการ)
 - ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
 - องค์การบริหารส่วนตำบล งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์/แผนการใช้เงิน งบประมาณ ๑๕๐,๐๐๐ บาท

๑๕๐,๐๐๐ บาท

ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

๑. ผลตอบแทนโดยตรง
 - เกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง จาก ๓.๕ ตัน เป็น ๖ ตัน
 - เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตมันสำปะหลังได้
๒. ผลตอบแทนโดยทางอ้อม
 - มีการขยายผลไปยังเกษตรกรรายอื่น
 - เกษตรกรมีความรู้และทักษะในการผลิตมันสำปะหลังที่มีคุณภาพ

ผู้รับผิดชอบโครงการ ศพก./ศูนย์บริการและถ่ายทอด/ อบต./สำนักงานเกษตรอำเภอ/ สำนักงานเกษตรจังหวัด/ กรมส่งเสริมการเกษตร

๑.๑.๓ ยางพารา

โครงการที่ ๑ โครงการตลาดกลางรับซื้อยางพารา

หลักการและเหตุผล

ยางพาราเป็นพืชอีกชนิดหนึ่งที่เกษตรกรนำเข้ามาปลูกในพื้นที่ตำบลองค์พระซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจอันดับ ๓ ที่มีพื้นที่การเพาะปลูกมาก ซึ่งในขณะนี้เกษตรกรบางส่วนรายเริ่มที่จะมีการเปิดกรีดยางพาราเพื่อจำหน่ายกันบ้างแล้วและในอนาคตก็จะมีปริมาณที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งในการจำหน่ายเกษตรกรจะต้องนำยางไปจำหน่ายที่จุดรับซื้อนอกพื้นที่ซึ่งมีระยะทางที่ไกล ทำให้เงินรายได้ที่ได้มานั้นต้องเสียไปกับค่าใช้จ่ายในการขนส่ง ตลาดกลางรับซื้อยางพาราจึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยลดภาระให้แก่เกษตรกรในเรื่องค่าใช้จ่ายที่จะต้องเดินทางไปจำหน่ายนอกพื้นที่ ทำให้เกษตรกรมีเงินค่าใช้จ่ายเหลือมากขึ้นและยังช่วยให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการรวมกันขายผลผลิตสามารถต่อรองกับพ่อค้าในเรื่องของราคารับซื้อที่สูงขึ้นด้วย

วัตถุประสงค์

- เพื่อสร้างจุดรับซื้อยางพาราในพื้นที่อำเภอโพธิ์ไทร
- เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของเกษตรกรในการนำยางพาราไปจำหน่ายนอกพื้นที่

เป้าหมาย เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา

- พื้นที่ดำเนินการ พื้นที่อำเภอโพธิ์ไทร ระยะเวลา ๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๗๐

แผนการดำเนินงาน

๑. ประชุมชี้แจงโครงการ
๒. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน
๓. ดำเนินการสร้างจุดรับซื้อตามแผนที่ได้กำหนดไว้
๔. ติดตามผล
๕. ประเมินผล

วิธีการดำเนินงาน

๑. รายละเอียดโครงการ
 - จ้างเหมาสร้างอาคารจำนวน ๑ หลัง งบประมาณ ๔๐๐,๐๐ บาท
 - จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์สำหรับการรับซื้อยางพารา ๑๐๐,๐๐๐ บาท
๒. การบริหารโครงการ (ผู้รับผิดชอบในพื้นที่ดำเนิน)
 - ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
 - องค์การบริหารส่วนตำบล
 - งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์/แผนการใช้เงิน งบประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ บาท

ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

๑. ผลตอบแทนโดยตรง
 - เกษตรกรผู้ปลูกยางพารามีจุดจำหน่ายผลผลิต
 - ต้นทุนการขนส่งยางพาราไปจำหน่ายของเกษตรกรลดลง มีรายได้เหลือมากขึ้น
๒. ผลตอบแทนโดยทางอ้อม
 - มีการจัดตั้งกองทุนหมุนเวียนในชุมชน

ผู้รับผิดชอบโครงการ ศพก./ศูนย์บริการและถ่ายทอด/ อบต./สำนักงานเกษตรอำเภอ/ สำนักงานเกษตรจังหวัด/ กรมส่งเสริมการเกษตร

๑.๑.๔ ประมง

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการเลี้ยงปลา

หลักการและเหตุผล

อำเภอโพธิ์ไทร มีขนาดเล็กที่สนับสนุนโดย กรมส่งเสริมสหกรณ์/กรมส่งเสริม การเกษตร/ชลประทาน/กรมประมง กรมพัฒนาที่ดิน ดังนั้นเกษตรกรเหล่านั้นมีความต้องการความรู้ด้านการเลี้ยงปลาและพันธุ์ปลา สำหรับเป็นอาชีพเสริมและการบริโภคในครัวเรือน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อการบริโภคในครัวเรือน
๒. เพื่อได้เป็นแหล่งอาหารโปรตีนในชุมชน
๓. เพื่อเป็นรายได้เสริม

เป้าหมาย

- พื้นที่อำเภอโพธิ์ไทร เกษตรกร ๑๘๐ ราย ปลา ๕๔๐,๐๐๐ ตัว

พื้นที่ดำเนินการ

- เกษตรกรที่มีขนาดเล็กในอำเภอรยะเวลาดำเนินงาน เดือนมกราคม ๒๕๖๗ เป็นต้นไป

แผนการดำเนินงาน

๑. เกษตรกร ๑๘๐ ราย เหล่านั้นมีสระน้ำขนาดเล็กเป็นของตนเองแล้ว
๒. เกษตรกรสนใจ และสนใจจะเลี้ยงปลา
๓. ความรู้ ได้รับการช่วยเหลือสนับสนุนจากประมงอำเภอ
๔. ทรัพยากร
๖. มีสระน้ำขนาดเล็กในไร่นา
๗. ใช้พันธุ์ปลาจากกรมประมง
๘. ค่าศึกษาดูงานเป็นของเกษตรกร
๙. การจัดการ ใช้ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรในการจัดการโดยเน้นการถ่ายทอดการเรียนรู้

วิธีการดำเนินงาน

๑. มีการรวมกลุ่มเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ในหมู่บ้าน
๒. แต่ละกลุ่มมีการวางแผนรวมกัน ๒ เดือน/ครั้ง/๕ คน/กลุ่ม
๓. ศึกษา ดูงานการเลี้ยงปลา ๑ ครั้ง/๔๐ คน
๔. ประชุมแสดงความคิดเห็นประเมินผลงานปีละ ๑ ครั้ง ๑๘๐ ราย

งบประมาณ วัสดุ / แผนการใช้เงิน

- ค่าพันธุ์ปลา ๕๔๐,๐๐๐ ตัว = ๕๔๐,๐๐๐ บาท

ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

- เกษตรกรมีปลาเป็นอาหาร
- มีรายได้เสริมจากการจำหน่ายปลา ครัวเรือนละ ๕,๐๐๐ บาท

ผู้รับผิดชอบโครงการ ศพก./ศูนย์บริการและถ่ายทอด / อบต. / สำนักงานประมงจังหวัด / กรมประมง / กรมส่งเสริมการเกษตร

๑.๑.๕ ปศุสัตว์

โครงการที่ ๑ โครงการเลี้ยงไก่พื้นเมือง

หลักการและเหตุผล

เกษตรกรอำเภอโพธิ์ไทร ส่วนใหญ่จะมีบริเวณบ้านกว้างขวาง เหมาะสำหรับ การเลี้ยงไก่ พื้นเมือง อีกทั้งพื้นที่ตำบลหนองมะค่าโมง เป็นแหล่งผลิตพืชไร่ สามารถนำมาเป็นอาหารไก่พื้นเมืองได้ การเลี้ยงไก่พื้นเมืองนอกจากเพื่อการบริโภคในครัวเรือนแล้ว ยังเป็นอาชีพเสริมในครัวเรือนอีกด้วย และยังสามารถเปลี่ยนเศษอาหารเหลือกินเหลือใช้มาเป็นเนื้อไก่สำหรับบริโภคหรือเพื่อขาย อันจะนำมาซึ่งทำให้เกิด รายได้อีกทางหนึ่ง

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร
๒. เป็นการผลิตอาหารโดยธรรมชาติแก่ผู้บริโภค (สัตว์เลี้ยงที่ไม่เกิดความเครียด)
๓. เพื่อการอนุรักษ์พันธุ์ไก่พื้นเมืองไทย
๔. เพื่อการบริโภคภายในครัวเรือน

เป้าหมาย

๑. เกษตรกรจะมีรายได้ เพิ่มขึ้น ๑๕,๐๐๐ บาท /ปี/ราย (เกษตรกร ๖๐ ราย)
๒. เกษตรกรสามารถเปลี่ยนเศษอาหารมาเป็นเนื้อสัตว์เพื่อการบริโภคในครัวเรือน
๓. เป็นการอนุรักษ์พันธุ์ไก่พื้นเมืองไทย
๔. ผู้บริโภคจะได้บริโภคสัตว์ซึ่งเลี้ยงแบบธรรมชาติ ไม่มีสารพิษ หรือฮอร์โมนเร่งเนื้อสัตว์ ซึ่งเป็น

อันตรายต่อผู้บริโภค

๕. เกษตรกรสามารถรวมกันขายผลผลิต รวมกันผลิตอาหารสัตว์ พื้นที่ดำเนินงาน ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีประจำตำบล เป็นศูนย์กลางในการประสานงานกับทุกกลุ่มในแต่ละ ตำบล ระยะเวลาดำเนินงาน เดือน มกราคม ๒๕๖๖ เป็นต้นไป

แผนการดำเนินงาน

๑. เกษตรกรที่เคยเลี้ยงอยู่เดิม
๒. เป็นการรวมกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่พื้นเมืองเพื่อจะได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เช่น การ ทำวัคซีนไก่
๓. ความรู้ ได้รับการถ่ายทอดจากกรมปศุสัตว์
๔. ทรัพยากร ขยายพันธุ์ไปจากกลุ่มเลี้ยงไก่พื้นเมือง
๕. การจัดการ คัดเลือกกรรมการจากกลุ่มผู้เลี้ยงไก่และการประสานงานการเลี้ยงไก่พื้นเมือง โดย

กรรมการจากทุกกลุ่มเป็นผู้วางแผน เช่นการทำวัคซีน การจำหน่ายไก่ .

วิธีการดำเนินงาน

๑. นำกลุ่มเลี้ยงไก่หมู่บ้านต่าง ๆ มารวมกลุ่มกัน
๒. คัดเลือกแกนนำกลุ่มสร้างเครือข่ายกลุ่มเลี้ยงไก่พื้นเมือง
๓. ให้สมาชิกกลุ่มร่วมกันทำตลาดนัดไก่พื้นเมือง โดยเบื้องต้นใช้ตลาดนัดที่มีอยู่ประจำแต่ละตำบล เป็นวันนัดไก่พื้นเมือง เล่น ตลาดนัดวันจันทร์ ที่อำเภอโพธิ์ไทร
๔. กลุ่มวางแผนกลุ่มเช่นการทำวัคซีนเอง หากขอวิทยากรจากทางราชการ กลุ่มจะ ประสานงานกับ ศูนย์และเจ้าหน้าที่ด้วยตนเอง
๕. จัดประกวดไก่พื้นเมืองประจำปี

งบประมาณ วัสดุ/แผนการใช้จ่ายเงิน

๑. ค่าแม่พันธุ์ไก่อายุ ๑๒ สัปดาห์ จำนวน ๑,๒๐๐ ตัวเป็นเงิน ๑๘๐,๐๐๐ บาท

๒. ค่าพ่อพันธุ์ไก่อายุ ๑๒ สัปดาห์ จำนวน ๖๐๐ ตัว เป็นเงิน ๑๒๐,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๓๐๐,๐๐๐ บาท

ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

๑. ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง (OUT PUT หรือ PRODUCT)

- ได้รับการถ่ายทอดจากกรมปศุสัตว์ โดยวิทยากรประจำจุดสาธิตการเลี้ยงไก่พื้นเมือง
- เป็นการรวมกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่พื้นเมืองเพื่อจะได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เช่น การทำวัคซีนไก่

๒. ผลกระทบ/ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยทางอ้อม (OUT COMES หรือ EFFECTS)

- ความเสี่ยงทางด้านเศรษฐกิจ เรื่องไก่ตาย มีน้อยเนื่องจากการจัดตั้งโครงการเลี้ยง ไก่มี การทำวัคซีนกันเป็นประจำและสามารถทำได้เพราะมีปริมาณไก่มากพอคุ้มกับ การทำวัคซีน
- ความเสี่ยงทางสังคม มีน้อย(ทะเลาะกันเรื่องไก่เข้าบริเวณบ้านหรือรบกวนพืชผักที่ ปลูก ใกล้บ้านเพราะป้องกันได้)
- เกษตรกร ๖๐ ราย มีรายได้เพิ่มขึ้นรายละ ๕,๐๐๐ บาท /ปี

ผู้รับผิดชอบโครงการ ศพก./ศูนย์บริการและถ่ายทอด/ อบต./สำนักงานเกษตรอำเภอ/ สำนักงานเกษตร จังหวัด/ กรมส่งเสริมการเกษตร/กรมปศุสัตว์

โครงการที่ ๒ โครงการเลี้ยงสุกรเพื่อเป็นอาชีพเสริม

หลักการและเหตุผล

การเลี้ยงสุกรของอำเภอโพธิ์ไทร เป็นการเลี้ยงสุกรแบบเล็ก ๆ รายละ ๕ - ๑๐ ตัว เป็นการ เก็บ สะสมเศษพืช เศษอาหารมาช่วยเลี้ยงสุกร สามารถเป็นรายได้เสริม วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร อำเภอโพธิ์ไทร จำนวน ๖๐ ราย
๒. เพื่อใช้ผลผลิตทางเกษตรที่มีในชุมชน เป็นอาหารสัตว์

เป้าหมาย

- เพื่อเป็นอาชีพเสริมให้แก่เกษตรกร จำนวน ๖๐ ราย

พื้นที่ดำเนินการ

- พื้นที่อำเภอโพธิ์ไทร เกษตรกร ๖๐ ราย

ระยะเวลาดำเนินงาน

- ตั้งแต่เดือน มกราคม ๒๕๖๖ เป็นต้นไป

แผนการดำเนินงาน

๑. เกษตรกรดำเนินการในลักษณะกลุ่มอาชีพ
๒. สมาชิกกลุ่มสามารถพึ่งพาและแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นซึ่งกันและกันในการ ประกอบการ
๓. ความรู้ แหล่งความรู้ในพื้นที่คือสำนักงานปศุสัตว์อำเภอ และสถานีบำรุงพันธุ์สัตว์ สุพรรณบุรี
๔. การจัดการ คัดเลือกสมาชิกมาเป็นคณะกรรมการดำเนินการประสานงานกับ คณะกรรมการศูนย์

ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ตำบลหนองมะค่าโมง

วิธีการดำเนินงาน

๑. รวมกลุ่มผู้เลี้ยงสุกร วางระเบียบในกลุ่ม
๒. กลุ่มมีแผนดำเนินงานและช่วยเหลือสมาชิก
๓. จัดตั้งกองทุนผู้เลี้ยงสุกร

งบประมาณ วัสดุ/แผนการใช้เงิน

- งบประมาณสนับสนุนค่าพันธุ์ลูกสุกร หย่านม จำนวน ๓๐๐ ตัว เป็นเงิน ๖๐๐,๐๐๐ บาท

ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

๑. เกษตรกรมีเนื้อสุกรไว้สำหรับบริโภค
๒. มีรายได้จากการขายสุกร
๓. เกษตรกรสามารถคัดเลือกสุกรที่ดีไว้ทำแม่พันธุ์ตัวเอง
๔. เกษตรกร ๖๐ ราย มีรายได้เพิ่มรายละ ๕๐,๐๐๐ บาท/ปี

ผู้รับผิดชอบโครงการ ศพก./ศูนย์บริการและถ่ายทอด / อบต. / สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ / กรมปศุสัตว์ / กรมส่งเสริมการเกษตร

๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๑.๒.๑ กลุ่มยุวเกษตรกร/กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร/กลุ่มส่งเสริมอาชีพ

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนากลุ่มยุวเกษตรกร

หลักการและเหตุผล

เยาวชนถือเป็นรากฐานสำคัญของประเทศ โดยเฉพาะประเทศไทยซึ่งอยู่ในระหว่างการพัฒนา ในส่วน ของภาคการเกษตรเยาวชนควรที่จะจำเป็นต้องมีความรู้อย่างยิ่งเพราะการเกษตรถือเป็นรากฐานสำคัญ ตั้งแต่ สมัยโบราณ การช่วยเหลือสนับสนุนกลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียนจึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการที่จะพัฒนาประเทศ ให้มีความเจริญรุ่งเรือง ซึ่งการปลูกฝังตั้งแต่ในวัยเด็กจะช่วยให้เด็กซึมซับความรู้และการปฏิบัติ ซึ่งเป็นบันไดขั้น แรกที่จะนำไปสู่การพัฒนาประเทศให้มีความยั่งยืนได้

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ให้แก่กลุ่มยุวเกษตรกร

เป้าหมาย

- กลุ่มยุวเกษตรกร จำนวน ๖ กลุ่ม

พื้นที่ดำเนินการ

- อำเภอโพธิ์ไทร

ระยะเวลา

- ๑ มกราคม ๒๕๖๖ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖

แผนการดำเนินงาน

๑. ประชุมชี้แจงโครงการ
๒. จัดสรรงบจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์
๓. ติดตามผล/ประเมินผล

วิธีการดำเนินงาน

๑. ค่าวัสดุอุปกรณ์สำหรับการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มยุวเกษตรกรจำนวน ๖๐,๐๐๐ บาท
๒. การบริหารโครงการ

(ผู้รับผิดชอบในพื้นที่ดำเนินการ)

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล - องค์การบริหารส่วนตำบล

งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

- งบประมาณ ๖๐,๐๐๐ บาท

ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

๑. ผลตอบแทนโดยตรง

- กลุ่มยุวเกษตรกรมีวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินกิจกรรมของตนเอง

๒. ผลตอบแทนโดยทางอ้อม

- มีเกษตรกรรุ่นใหม่เกิดขึ้น

- ยุวเกษตรกรมีความรู้ในเรื่องกิจกรรมทางการเกษตรเพิ่มขึ้น

ผู้รับผิดชอบโครงการ ศพก./ศูนย์บริการและถ่ายทอด/ อบต./สำนักงานเกษตรอำเภอ/ สำนักงานเกษตรจังหวัด/ กรมส่งเสริมการเกษตร

โครงการที่ ๒ โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

หลักการและเหตุผล

ผลผลิตทางการเกษตรมากมายที่ต้องเสียหายเนื่องจากราคาถูก และเสียหายจากการนำออกจำหน่ายไม่ทัน จึงจำเป็นต้องเพิ่มความรู้ให้กับกลุ่มส่งเสริมอาชีพ เพื่อที่จะได้แปรรูปผลผลิตเหล่านั้นไม่ให้เสียหาย หรือสามารถเก็บไว้ได้นานและเป็นการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรอีกทาง

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานของกลุ่มให้เป็นระบบ มีแผนการดำเนินการอย่าง ชัดเจน

๒. ส่งเสริมให้เกษตรกรจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย เพื่อที่จะสามารถวิเคราะห์ผลกำไร ขาดทุน-ของ ตนเองได้

๓. เพื่อลดต้นทุนการผลิต

เป้าหมาย

กลุ่มส่งเสริมอาชีพในอำเภอโพธิ์ไทร จำนวน ๖ กลุ่ม จำนวน ๖๐ ราย

พื้นที่ดำเนินการ

อำเภอโพธิ์ไทร ระยะเวลา ตุลาคม ๒๕๖๖ – กันยายน ๒๕๖๖

แผนการดำเนินงาน

๑. ประชุมชี้แจงโครงการ

๒. รับสมัครเกษตรกร

๓. อบรมเกษตรกร

๔. ติดตามผล/ประเมินผล

วิธีการดำเนินงาน

๑. ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม จำนวน ๒ ครั้งๆละ ๑ วัน

- ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๖๐ คนๆละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท

- ค่าอาหารว่างพร้อมเครื่องดื่ม จำนวน ๒ มื้อๆ ๒๕ บาท จำนวน ๖๐ คน ๓,๐๐๐ บาท

- ค่าวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกอบรม ๓,๐๐๐ บาท

- ค่าวัสดุอุปกรณ์สนับสนุน ๓๐,๐๐๐ บาท

๒. การบริหารโครงการ (ผู้รับผิดชอบในพื้นที่ดำเนิน)

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลนิคมกระเสี้ยว - องค์การบริหาร

ส่วนตำบลนิคมกระเสี้ยว

งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์/แผนการใช้จ่ายเงิน

- งบประมาณ ๔๒,๐๐๐ บาท

ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

๑. ผลตอบแทนโดยตรง – เกษตรกรทำบัญชีครัวเรือนได้

- เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

๒. ผลตอบแทนโดยทางอ้อม

- มีการระดมความคิด สร้างการรับรู้ยอมรับซึ่งกันและกัน

ผู้รับผิดชอบโครงการ ศพก./ศูนย์บริการและถ่ายทอด/ อบต./สำนักงานเกษตรอำเภอ/ สำนักงานเกษตรจังหวัด/ กรมส่งเสริมการเกษตร

๑.๒.๒ วิสาหกิจชุมชน

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนาบรรจุภัณฑ์

หลักการและเหตุผล

วิสาหกิจชุมชน ในพื้นที่อำเภอโพธิ์ไทร มีเป็นจำนวนมาก มีการผลิตสินค้ามากมาย แต่ยังขาดการส่งเสริมด้านบรรจุภัณฑ์และพัฒนากระบวนการผลิตที่ทันสมัย จึงได้จัดทำโครงการขึ้นเพื่อเป็นจุดที่สามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้สนใจได้อย่างแท้จริง และพัฒนาสินค้าให้มีความหลากหลายมีความโดดเด่นเพิ่มขึ้น โดยการนำภูมิปัญญาเดิมมาพัฒนาต่อยอดให้เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ และเป็นการสร้างเอกลักษณ์สินค้าและบรรจุภัณฑ์ให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนารูปแบบของบรรจุภัณฑ์ให้มีความโดดเด่น

๒. เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้า

๓. เพื่อให้สินค้าเป็นที่จดจำได้ง่าย

เป้าหมายที่จะดำเนินการ

วิสาหกิจชุมชนในอำเภอโพธิ์ไทร

สถานที่ดำเนินการ

วิสาหกิจชุมชนในอำเภอโพธิ์ไทร

งบประมาณ

รวมงบประมาณทั้งสิ้น ๖๐,๐๐๐ บาท (หกหมื่นบาทถ้วน)

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. พัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์ให้มีความโดดเด่น

๒. ยอดจำหน่ายของสินค้าเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๕

๓. สินค้ามีการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ จำนวน ๑ แบบบรรจุภัณฑ์

ผู้รับผิดชอบโครงการ ศพก./ศูนย์บริการและถ่ายทอด/ อบต./สำนักงานเกษตรอำเภอ/ สำนักงานเกษตรจังหวัด/ กรมส่งเสริมการเกษตร

โครงการที่ ๒ โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

หลักการและเหตุผล

เกษตรกรส่วนใหญ่ในพื้นที่อำเภอโพธิ์ไทรใช้สารเคมีกำจัดโรคแมลงและวัชพืชเป็นส่วนมาก ซึ่งทำให้เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตที่สูงอีกทั้งยังเป็นการทำลายสิ่งแวดล้อมเพราะมีการปนเปื้อนสารเคมี สุขภาพร่างกายของเกษตรกรก็แย่ และยังส่งผลถึงผู้บริโภคอีกด้วย การผลิตสารชีวภัณฑ์จึงเป็นอีกทางเลือกในการลดเรื่องการใช้สารเคมีอันจะก่อให้เกิดมลพิษต่อ สิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานของกลุ่มให้เป็นระบบ มีแผนการดำเนินการอย่าง ชัดเจน
๒. ส่งเสริมให้เกษตรกรจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย เพื่อที่จะสามารถวิเคราะห์ผลกำไร ขาดทุน-ของ
ตนเองได้
๓. เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถในการผลิตสารชีวภัณฑ์เพื่อใช้ในการกำจัดโรคและ
แมลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าหมาย

วิสาหกิจชุมชนในอำเภอโพธิ์ไทร

พื้นที่ดำเนินการ

อำเภอโพธิ์ไทร

ระยะเวลา

ตุลาคม ๒๕๖๖ ถึง กันยายน ๒๕๗๐

แผนการดำเนินงาน

๑. ประชุมชี้แจงโครงการ
๒. รับสมัครเกษตรกร
- ๓.อบรมเกษตรกร
๔. ติดตามผล/ประเมินผล

วิธีการดำเนินงาน

๑. ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม จำนวน ๒ ครั้งๆละ ๑ วัน
 - ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๖๐ คนๆละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๒,๐๐๐ บาท
 - ค่าอาหารว่างพร้อมเครื่องดื่ม จำนวน ๒ มื้อๆ ๒๕ บาท จำนวน ๖๐ คน ๖,๐๐๐ บาท
 - ค่าวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกอบรม ๖,๐๐๐ บาท
 - ค่าวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตสารชีวภัณฑ์ ๓๐,๐๐๐ บาท
๒. การบริหารโครงการ (ผู้รับผิดชอบในพื้นที่ดำเนิน)
 - ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
 - องค์การบริหารส่วนตำบล

งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

งบประมาณ ๕๔,๐๐๐ บาท

ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

๑. ผลตอบแทนโดยตรง
 - เกษตรกรมีสารชีวภัณฑ์ใช้ในไร่นาของตนเอง
 - มีการนำเศษวัสดุที่เหลืออยู่ใช้ให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่า
๒. ผลตอบแทนโดยทางอ้อม
 - เกษตรกรมีความรู้และทักษะการผลิตสารชีวภัณฑ์
 - ช่วยฟื้นฟูสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น

ผู้รับผิดชอบโครงการ ศพก./ศูนย์บริการและถ่ายทอด/ อบต./สำนักงานเกษตรอำเภอ/ สำนักงานเกษตร
จังหวัด/ กรมส่งเสริมการเกษตร

๑.๒.๓ แหล่งเรียนรู้/เกษตรกรต้นแบบ

โครงการที่ ๑ โครงการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน

หลักการและเหตุผล

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ได้ทรงพระราชทานไว้ เพื่อให้เกษตรกรและประชาชนได้นำมาปรับใช้ในชีวิตรประจำวัน ภายใต้อุดมการณ์ ๓ ห่วง ๒ เงื่อนไข ช่วยในการแก้ปัญหาในยุคเศรษฐกิจฝืดเคืองในปัจจุบัน ซึ่งประชาชนสามารถนำไปปฏิบัติใช้ได้จริงและเกิดผล

การจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนจึงเป็นการสร้างแหล่งเรียนรู้ให้ประชาชนและเกษตรกรสามารถเข้าถึงแก่นแท้และสามารถนำมาปฏิบัติได้ในไร่นาในชีวิตประจำวันของตนเอง เป็นศูนย์กลางแหล่งเรียนรู้ของชุมชนโดยการนำสภาพปัญหาที่มีในชุมชนมาแก้ไขให้เห็นเป็นรูปธรรม และเป็นจุดส่งเสริมถ่ายทอดเทคโนโลยีต่างๆให้แก่ผู้สนใจอีกด้วย

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๒. เพื่อสร้างแหล่งเรียนรู้ให้แก่คนในชุมชนสามารถเข้าถึงแก่นความรู้โดยไม่ต้องไปแสวงหาจากที่อื่น

เป้าหมาย

ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน จำนวน ๑๕ แห่ง

พื้นที่ดำเนินการ

อำเภอโพธิ์ไทร

ระยะเวลา

มกราคม ๒๕๖๖ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖

แผนการดำเนินงาน

จัดตั้งศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน

- วัสดุอุปกรณ์ ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท

วิธีการดำเนินงาน

จัดตั้งศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน

- วัสดุอุปกรณ์ ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท

การบริหารโครงการ (ผู้รับผิดชอบในพื้นที่ดำเนินการ)

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบล

งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

งบประมาณ ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท

ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

ผลตอบแทนโดยตรง

- เกษตรกรมีแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน

ผลตอบแทนโดยทางอ้อม

- เกษตรกรมีความรู้เพิ่มขึ้น

ผู้รับผิดชอบโครงการ ศพก./ศูนย์บริการและถ่ายทอด/ อบต./สำนักงานเกษตรอำเภอ/ สำนักงานเกษตรจังหวัด/ กรมส่งเสริมการเกษตร

๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๑.๓.๑ ที่ดิน

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยพืชสด

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันปุ๋ยเคมีมีราคาที่สูงขึ้นและเกษตรกรส่วนใหญ่มีการใช้ปุ๋ยเคมีกันมาก ทำให้ดินขาดความร่วนซุย และยังทำให้มีต้นทุนการผลิตที่สูง การใช้ปุ๋ยพืชสดเพื่อปรับปรุงบำรุงดินจึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยฟื้นฟูให้ดินมีสภาพที่เหมาะสม กับการปลูกพืช และเป็นการช่วยลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลกำไรให้แก่เกษตรกรอีกทางหนึ่งด้วย

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยในการผลิต
๒. เพื่อส่งเสริมการใช้ปุ๋ยพืชสดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี
๓. เพื่อปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์

เป้าหมาย

เกษตรกรจำนวน ๑๘๐ ราย

พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่อำเภอโพธิ์ไทร

ระยะเวลา

๑ มกราคม ๒๕๖๗ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๗๐

แผนการดำเนินงาน

๑. ประชุมชี้แจงโครงการ
๒. รับสมัครเกษตรกร
๓. อบรมเกษตรกร
๔. ติดตามผล/ประเมินผล

วิธีการดำเนินงาน

- ค่าเมล็ดพันธุ์ปอเทือง สำหรับทำปุ๋ยพืชสด การบริหารโครงการ (ผู้รับผิดชอบในพื้นที่ดำเนินการ)
- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบล

งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

งบประมาณ ๓๖๐,๐๐๐ บาท

ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

ผลตอบแทนโดยตรง

- เกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยพืชสดบำรุงดินมากขึ้น ผลตอบแทนโดยทางอ้อม
- เกษตรกรมีความรู้และทักษะการใช้ปุ๋ยอย่างเหมาะสม

ผู้รับผิดชอบโครงการ ศพก./ศูนย์บริการและถ่ายทอด/ อบต./สำนักงานเกษตรอำเภอ/ สำนักงานเกษตรจังหวัด/ กรมส่งเสริมการเกษตร

โครงการที่ ๒ โครงการผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ

หลักการและเหตุผล

การทำการเกษตรในปัจจุบันพบว่าเกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยเคมีในไร่นาเป็นจำนวนมาก ซึ่งมีจำนวนน้อยที่มีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพื่อบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ พื้นที่การเกษตรตำบลโพธิ์ไทรในฤดูหลังการเก็บเกี่ยวพบว่ามีเศษผลผลิตที่เหลือทิ้งซึ่งเกษตรกรสามารถนำมาผลิตเป็นปุ๋ยหมักอินทรีย์เพื่อบำรุงดินภายในไร่นาของตนเองได้

โครงการผลิตปุ๋ยหมักจากเศษผลผลิตทางการเกษตรที่เหลือทิ้ง จึงเป็นโครงการที่จะช่วยให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนในเรื่องของปุ๋ยเคมีและเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติมีการนำเศษผลผลิตที่เหลือกลับมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างสูงสุด

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์โดยใช้เศษผลผลิตที่เหลือทิ้งจากไร่นา
๒. เพื่อลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยในการผลิต
๓. เพื่อปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์

เป้าหมาย

เกษตรกรจำนวน ๑๘๐ ราย

พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่อำเภอโพธิ์ไทร

ระยะเวลา

๑ มกราคม ๒๕๖๖ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖

แผนการดำเนินงาน

๑. ประชุมชี้แจงโครงการ
๒. รับสมัครเกษตรกร
- ๓.อบรมเกษตรกร
๔. ติดตามผล/ประเมินผล

วิธีการดำเนินงาน

๑. ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม จำนวน ๑ ครั้งๆ
 - ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๑๘๐ คนๆละ ๘๐ บาท เป็นเงิน ๑๔,๔๐๐ บาท
 - ค่าอาหารว่างพร้อมเครื่องดื่ม จำนวน ๒ มื้อๆ ๒๕ บาท จำนวน ๑๘๐ คน เป็นเงิน

๙,๐๐๐ บาท

- ค่าวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกอบรม ๖,๖๐๐ บาท
- ค่าวัสดุอุปกรณ์จัดทำแปลงสาธิต ๖๐,๐๐๐ บาท

๒. การบริหารโครงการ (ผู้รับผิดชอบในพื้นที่ดำเนินการ)

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบล

งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

งบประมาณ ๙๐,๐๐๐ บาท

ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

๑. ผลตอบแทนโดยตรง
 - เกษตรกรมีปุ๋ยอินทรีย์ใช้ในไร่นาของตนเอง

- ใช้เศษวัสดุที่เหลืออยู่ให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่า

๒. ผลตอบแทนโดยทางอ้อม

- เกษตรกรมีความรู้และทักษะการผลิตปุ๋ยเพิ่มขึ้น
- ช่วยฟื้นฟูสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น

ผู้รับผิดชอบโครงการ ศพก./ศูนย์บริการและถ่ายทอด/ อบต./สำนักงานเกษตรอำเภอ/ สำนักงานเกษตรจังหวัด/ กรมส่งเสริมการเกษตร

โครงการที่ ๓ โครงการผลิตสารชีวภัณฑ์

หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันปัญหาเรื่องโรคแมลงนั้นสร้างความเสียหายให้แก่ผลผลิตทางการเกษตรเป็นอย่างมาก และในแต่ละปีเกษตรกรนั้นจะต้องเสียเงินไปกับค่าสารเคมีอย่างมากเช่นกัน ซึ่งส่งผลให้เกิดต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น และสุขภาพของเกษตรกรก็แย่ลงเนื่องจากสารเคมี สารชีวภัณฑ์จึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ในการผลิตสารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืช
๒. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิตในการเกษตร
๓. เพื่อลดการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช เป้าหมาย เกษตรกรจำนวน ๑๘๐ ราย

พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่อำเภอโพธิ์ไทร

ระยะเวลาดำเนินงาน

- ๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๖๗

แผนการดำเนินงาน

๑. ประชุมชี้แจงโครงการ
๒. รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
๓. อบรมเกษตรกร
๔. ติดตามผล
๕. ประเมินผล

วิธีการดำเนินงาน

๑. ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม จำนวน ๑ วัน

- ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๑๘๐ คนๆละ ๘๐ บาท เป็นเงิน ๑๔,๔๐๐ บาท
- ค่าอาหารว่างพร้อมเครื่องดื่ม จำนวน ๒ มื้อๆ ๒๕ บาท จำนวน ๑๘๐ คน ๙,๐๐๐ บาท
- ค่าวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกอบรม ๖,๖๐๐ บาท
- ค่าวัสดุสาธิต ๖๐,๐๐๐

๒. การบริหารโครงการ (ผู้รับผิดชอบในพื้นที่ดำเนิน)

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำ
- องค์การบริหารส่วนตำบล งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์/แผนการใช้เงิน งบประมาณ

๙๐,๐๐๐ บาท

ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

๑. ผลตอบแทนโดยตรง

- เกษตรกรสามารถผลิตสารชีวภัณฑ์ใช้ได้เอง
- ผลผลิตปลอดภัยจากสารเคมี
- เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตด้านสารเคมี

๒. ผลตอบแทนโดยทางอ้อม

- มีการขยายผลไปยังเกษตรกรรายอื่น
- สิ่งแวดล้อมปลอดภัย
- เกษตรกรสามารถผลิตจำหน่ายสร้างรายได้เสริม

ผู้รับผิดชอบโครงการ ศพภ./ศูนย์บริการและถ่ายทอด/ อบต./สำนักงานเกษตรอำเภอ/ สำนักงานเกษตรจังหวัด/ กรมส่งเสริมการเกษตร

๑.๓.๒ แหล่งน้ำ

โครงการที่ ๑ โครงการขุดสระน้ำขนาดเล็ก

หลักการและเหตุผล

อำเภอโพธิ์ไทรเป็นอำเภอที่ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร ในปัจจุบันเกษตรกรจำนวนมากจะประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำในการเพาะปลูก อาทิเช่น ขาดแคลนน้ำในการทำสวน ในการปลูกผัก เนื่องจากขาดแคลนแหล่งกักเก็บน้ำในหน้าแล้งและเกษตรกรยังขาดแคลนเงินทุนในการจัดหาแหล่งน้ำ ถ้าหาก เกษตรกรมีแหล่งน้ำในไร่นาแล้วก็จะสามารถผลิตพืชได้ทันตามฤดูกาล ลดความเสียหายจากผลผลิตทางการเกษตร สามารถเพิ่มผลผลิตการเกษตรมากขึ้น

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีแหล่งน้ำสำรองในการเพาะปลูกพืช
๒. เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น
๓. เพื่อให้เกษตรกรมีงานทำตลอดฤดูกาล

เป้าหมาย

เกษตรกรจำนวน ๓๐ ราย

พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่อำเภอโพธิ์ไทร

ระยะเวลา

๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๗๐

แผนการดำเนินงาน

๑. ประชุมชี้แจงโครงการ
๒. รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
๓. คัดเลือกเกษตรกร
๔. ดำเนินการขุดสระน้ำ
๕. ติดตามผล
๖. ประเมินผล

วิธีการดำเนินงาน

๑. จ้างเหมาขุดสระน้ำขนาดความจุ ๑,๒๖๐ ลบ.ม. จำนวน ๓๐ บ่อๆละ ๒๐,๐๐๐ บาท

๒. การบริหารโครงการ

ผู้รับผิดชอบในพื้นที่ดำเนิน

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลวังคัน
- องค์การบริหารส่วนตำบล งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์/แผนการใช้เงิน งบประมาณ ๖๐๐,๐๐๐ บาท

ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

๑. ผลตอบแทนโดยตรง

- เกษตรกรจำนวน ๓๐ ครัวเรือน มีแหล่งน้ำสำรองในไร
- เกษตรกรสามารถทำกิจกรรมการเกษตรได้ต่อเนื่อง ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

๒. ผลตอบแทนโดยทางอ้อม

- มีการจัดตั้งกองทุนหมุนเวียนในชุมชน

ผู้รับผิดชอบโครงการ ศพก./ศูนย์บริการและถ่ายทอด/ อบต./สำนักงานเกษตรอำเภอ/ สำนักงานเกษตรจังหวัด/ กรมส่งเสริมการเกษตร

โครงการที่ ๒ โครงการฝายเก็บกักน้ำเพื่อการเกษตร

หลักการและเหตุผล

อำเภอโพธิ์ไทร มีลำห้วยธรรมชาติหลายลำห้วย สามารถพัฒนาเป็นฝายกักเก็บน้ำให้เกษตรกรได้ใช้ประโยชน์ในการทำการเกษตรเลี้ยงสัตว์และประมงสามารถปลูกพืชได้ตลอดทั้งปีทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
๒. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้มีคุณภาพและปริมาณที่สูงขึ้น
๓. เพื่อเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรหลังฤดูปลูกพืชหลัก
๔. เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของเกษตรกร

เป้าหมาย

๑. เกษตรกรในอำเภอจะได้รับประโยชน์
๒. ความคุ้มค่าทางด้านเศรษฐกิจ คำนวณเพราะจำทำให้สภาพการผลิตดีขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้นจาก ผลผลิตที่มีคุณภาพและปริมาณการผลิต
๓. ทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ช่วยรักษาความอุดมสมบูรณ์ในพื้นที่ การเก็บน้ำฝนไว้ใช้ ในฤดูแล้งทำให้เกษตรกรสามารถประกอบอาชีพได้ตลอดปี

พื้นที่ดำเนินการ

อำเภอโพธิ์ไทร

ระยะเวลาดำเนินงาน

ตั้งแต่เดือน มกราคม ๒๕๖๗ - ธันวาคม ๒๕๗๐

แผนการดำเนินการ

๑. มีคณะกรรมการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร เป็นผู้ดำเนินการ
๒. การศึกษา การคำนวณ การออกแบบควรเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีความรู้มี ประสบการณ์ช่วยเหลือ

๓. ทรัพยากร

ก. การวางแผนร่วมกันของเกษตรกรในพื้นที่

ข. การสนับสนุนงบประมาณ/เจ้าหน้าที่/องค์การบริหารส่วนตำบล

ค. งบประมาณจาก กรมชลประทาน

๔. การจัดการ ใช้ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร เป็นศูนย์กลางในการจัดการ การทำความเข้าใจ การควบคุมทางสังคม

วิธีการดำเนินการ

๑. ความคิดวางแผนแก้ไขปัญหาด้านแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
๒. ศึกษาความเป็นไปได้ร่วมกับทางองค์การบริหารส่วนตำบล
๓. จัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำในแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น
๔. ตั้งกฎระเบียบการใช้น้ำ และการบำรุงรักษาแหล่งน้ำ

งบประมาณ วัสดุ/แผนการใช้จ่ายเงิน

งบประมาณ ในการสร้างฝาย จำนวน ๖ จุด รวมเป็นเงิน ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท

ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

๑. เกษตรกรสามารถสร้างรายได้ ประกอบอาชีพเพื่อให้มีความสามารถในการพึ่งพาตนเอง ได้ โดยใช้โครงสร้างพื้นฐาน จากโครงการนี้

๒. ช่วยรักษาความสมบูรณ์ของพื้นที่

๓. สามารถเก็บน้ำฝนไว้ในฤดูแล้ง

๔. เกษตรกรสามารถประกอบอาชีพได้ตลอดปี

๕. เกษตรกร ๓๕๐ ครัวเรือน สามารถปลูกผักได้ ๔ ครั้ง/ปี มีรายได้ครั้งละ ๑๐,๐๐๐ บาท/ครัวเรือน

ผู้รับผิดชอบโครงการ ศพก./ศูนย์บริการและถ่ายทอด/ อบต./สำนักงานเกษตรอำเภอ/ สำนักงาน
เกษตรจังหวัด/ กรมส่งเสริมการเกษตร